

ابجده

دوفصلنامه علمی دانشجویی
دانشکده پیراپزشکی شیراز

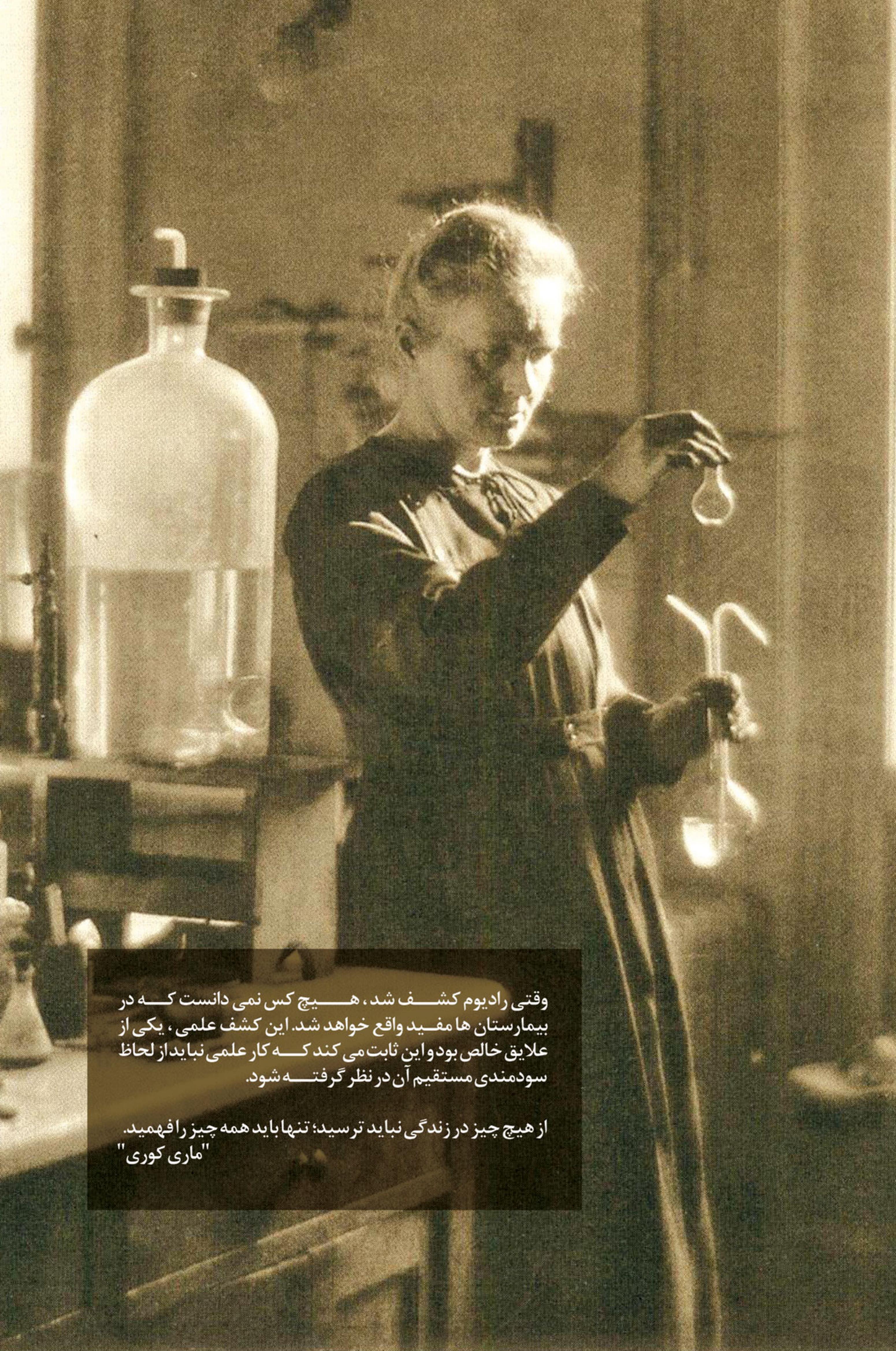
شماره دهم، بهار و تابستان ۱۴۰۰

تأثیر زهر زنبور در درمان covid-19

سونوگرافی خلق و خوی افراد را افزایش می دهد؟
چگونگی عملکرد واکسن های مختلف covid-19
معرفی بزرگ ترین بانک زیستی دنیا

وقتی رادیوم کشف شد، هیچ کس نمی دانست که در بیمارستان ها مفید واقع خواهد شد. این کشف علمی، یکی از علایق خالص بود و این ثابت می کند که کار علمی نباید از لحاظ سودمندی مستقیم آن در نظر گرفته شود.

از هیچ چیز در زندگی نباید ترسید؛ تنها باید همه چیز را فهمید.
"ماری کوری"

ابدوبل

محمد علی‌بلادی کرافیست
0917 306 2328
beladi.ali32@gmail.com

هیئت تحریریه این شماره:
دشته رادیولوژی: فاطمه ابراهیمی، مریم امینی،
فاطمه امینی، رضا عدالت نژاد، امیر فیروزنا، محدثه
کلاهچی، فاطمه گودرزی، فاطمه مجلسی نژاد،
هانیه محمدی، امیرحسین محمودی، فاطمه مرادی

رشته علوم آزمایشگاهی: آرمان بهزادنیا، راضیه
 حاجات نیا، ساجده خشنودی، ریحانه زارع،
نگارالسدات شرافت، محمدرضا سعیدنیا، فاطمه
غلامیان، سید محمد مهدی مساوات، محمدرضا
قدس نژاد

با تشکر از:
آقای حامد مسعودی (دبیر کمیته تحقیقات دانشجویی
دانشکده پیراپزشکی شیراز)

ارتباط با ما:
آدرس: شیراز، خیابان مشکین فام، دانشکده
پیراپزشکی، باشگاه پژوهشی / تلفن:
۰۷۱۳-۲۲۷۰۲۳۹

دو فصلنامه علمی دانشجویی
دانشکده پیراپزشکی شیراز
شماره دهم، بهار و تابستان ۱۴۰۰

صاحب امتیاز: کمیته تحقیقات دانشجویی، معاونت
پژوهشی دانشکده پیراپزشکی شیراز
معاون پژوهشی دانشکده پیراپزشکی شیراز:
دکتر رضافرید (دانشیار دانشگاه علوم پزشکی شیراز)
سپر پرست کمیته تحقیقات دانشکده
پیراپزشکی شیراز:

دکتر زهرا شهسوار (استادیار دانشگاه علوم پزشکی شیراز)
مدیر مسئول: ستاره رفیعی
شورای سردبیری:
سردبیر: امیر فیروزنا
دبیر هیئت تحریریه رادیولوژی: مریم امینی
دبیر هیئت تحریریه علوم آزمایشگاهی:
ساجده خشنودی

مشاوران علمی:
گروه رادیولوژی: دکتر رضا فرید (دکترای تخصصی
فیزیک پزشکی)، دکتر مسعود حقانی (دکترای تخصصی
پزشکی هسته ای- گرایش پرتویزشکی)، دکتر آرش صفری
(دکترای تخصصی فیزیک پزشکی)

گروه علوم آزمایشگاهی:
دکتر طاهره کلانتری (دکترای تخصصی ایمنی شناسی)،
دکتر غلامحسین تمدن (دکترای تخصصی هماتولوژی)،
دکتر مریم متولی (دکترای باکتری شناسی)، دکتر فاطمه
نصری (دکترای ایمونولوژی)

گروه زبان انگلیسی:
دکتر زهرا شهسوار (دکترای تخصصی زبان انگلیسی) /
دکتر رضا کافی پور (دکترای آموزش زبان انگلیسی)
مشاور و ناظر کیفی مجله: افسین پارسایی
(کارشناس امور پژوهشی دانشکده پیراپزشکی)

Email: Paramedclub@sums.ac.ir
Website : Paramedclub,sums.ac.ir
Instagram: @parasums

سر مقاله

ستاره رفیعی
مدیر مسئول

13etarehrafiee79@gmail.com

واژه‌ی دانشجو در هر زبان و هر ملیت، کلمه‌ی متفاوتی را به خود اختصاص داده است؛ اما شاید بتوان گفت پیش زمینه‌ی هر کس در هر کجای جهان، از این واژه، یکسان و یا بسیار شبیه به هم می‌باشد.

"قشر جوان هر جامعه که در بهترین و شاداب ترین دوران عمرش در راه رسیدن به خواسته‌ی حرفه‌ای خودش است تا بتواند در آینده با آن حرفه شناخته شود و در کنار امرار معاش از آن حرفه، مسئولیت خود را در قبال سایر افراد جامعه انجام دهد."

این باور قبل از ورود ما دانشجویان به محیط دانشگاهی شاید از مقبولیت بیشتری برخوردار بود؛ چرا که احتمالاً با ساختار آموزشی و چهارچوب‌های آن آشنایی کاملی نداشتیم. وجود ساختار و چهارچوب مشخص و قوانین سفت و سختی که واژه‌ی انتخاب واحد را هم برای ماعملابی معنی می‌کند، بدون شک بروز خلاقيت نوآوري و ايده پردازي ما در جهت رسیدن به هدف نهايی در حرفه‌ی مورد انتخابمان را ساخت و يا غير ممکن می‌کند. واحدهای مشخص و اجرایی، استیضاح مشخص و ساعات کلاسی مشخص که اندکی خروج از این چهارچوب موجب عقب ماندن و طولانی تر شدن مدت زمان تحصیل می‌شود. دقیقاً در همین شرایط، همدلی و هم فکری جمعی از دانشجویان می‌تواند منجر به شکل گیری بستری برای معرفی زوایای دیگری از هر رشته‌ی تحصیلی و راهه‌ی دیدگاهی فراتر از واحدهای اجرایی درسی شود که در شکوفایی و ظهور نوآوري ها و ايده ها نقش بسیار سازنده‌ای داشته باشد.

نشریه‌ای که در دسترس دارید و در حال مطالعه‌ی آن هستید همان بستر است. این نشریه نتیجه‌ی دقت نظر و ژرف نگری جمعی از دانشجویان و استیضاح محترم رشته‌های رادیولوژی و علوم آزمایشگاهی دانشگاه علوم پزشکی شیراز است که در تلاش است به شما در مسیر پیش رویتان، برای داشتن ذهنی خلاق و پرداز جهت رسیدن به درجه‌ی بالایی از دانش و توانایی در رشته تحصیلیتان کمک کند.

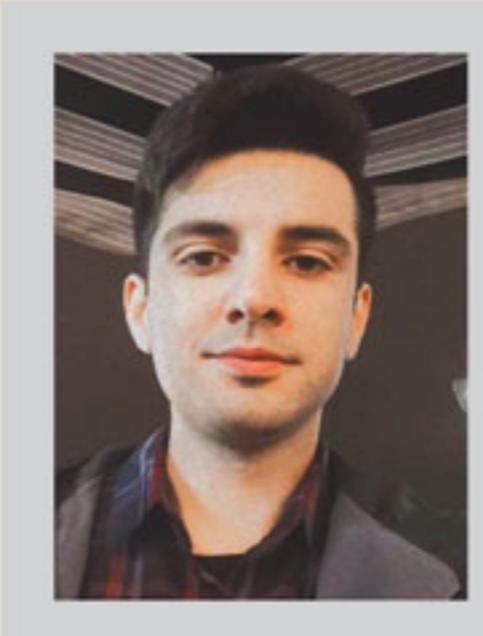
من به نوبه‌ی خودم از تمامی افراد موثر در شکل گیری و انتشار این شماره از نشریه و شما مخاطب عزیز و گران قدر تشکر می‌کنم و آرزومندم این نشریه توانسته باشد در ظهور ایده‌های بکر و خلاقانه‌ی مخاطبان عزیزمان نقشی هرچند کوچک داشته باشد.

در سال‌های اخیر با پیدایش پاندمی کرونا اهمیت و نیاز بشر به علم و پژوهش بیشتر از قبل آشکار شد. ساخته‌ی تحقیق و پژوهش رامی توان به عنوان عضوی جداناً پذیر از تحصیل و علم آموزی دانشجو دانست.

در این نشریه سعی شده بسترهای برای استفاده از پتانسیل دانشجویان و قرار گرفتن آنها در مسیر تحقیق و پژوهش فراهم شود. ضمن تشکر از استیضاح گرامی که مارادر این امر راهنمایی کردند لازم به ذکر است در این شماره مفتخر بودیم در کنار استفاده از مطالب تحقیقاتی دانشجویان در مقاطع کارشناسی و ارشد، از مقالات و پژوهش‌های استیضاح نیز بهره ببریم؛ همچنین با توجه به شرایط اخیر کشور سعی ماباین بود تا به بیماری کرونا بپیش از پیش پرداخته شود. سایر مطالب در دو موضوع علوم آزمایشگاهی و رادیولوژی در قالب پژوهش‌های انجام شده بر روی مقالات معتبر سال‌های اخیر و مطالب کوتاه گردآوری شده اند و امیدواریم مورد توجه شما قرار بگیرند.

در آخر از قادر اجرایی نشریه، مدیر مسئول سرکار خانم رفیعی و دبیران گرامی خانم‌ها امینی و خشنودی و تمام اعضای هیئت تحریریه که در گردآوری این شماره مارایاری نموده‌اند تشکر می‌کنم.

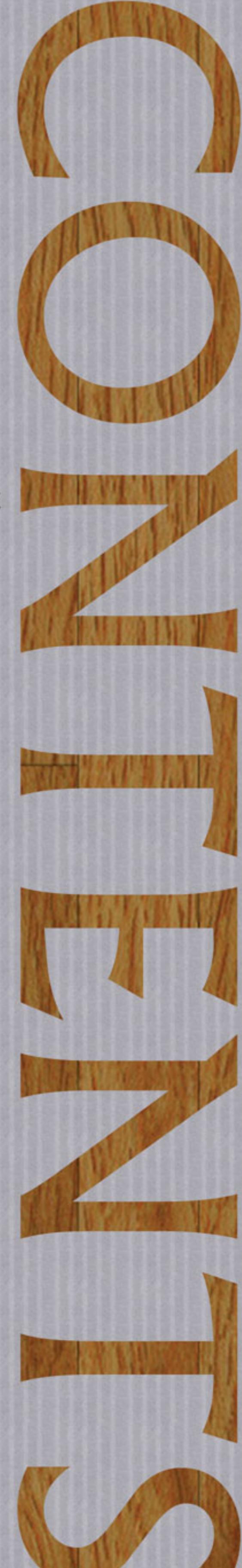
سخن سر دبیر

امیر فیروز نیا
سر دبیر

amir22firoznia@gmail.com

آنچه در این شماره خواهد خواند ..

مقدمه	۰۲
مقاله	۰۲
سخن سردبیر	۰۴

رادیولوژی

تشخیصی

آنچه از سونوگرافی نمیدانستید!

"سونوگرافی می تواند به طور موقت خلق و خوی را افزایش دهد"
اسکن کلسیم

تکنولوژی و نوآوری های جدید

تصویربرداری رزونانس مغناطیسی دوبعدی در ذرات الماس

حافظت پرتویی

میزان دوز دریافتی توسط پرتوکاران زن در مراکز اسکن ریه

بیماری های نادر

فلج بلز

سندروم باند آمنیوتیک

مطلوب کوتاه

یکی از بزرگترین مختارین مختربین از اشعه ایکس می ترسیدا!

جالب است بدانید که الماس واقعی در زیر اشعه ایکس دیده نمی شود!

علوم آزمایشگاهی

تشخیصی

استفاده از سیستم CRISPR-Cas و روش های SHERLOCK و DETECTR به منظور تشخیص سریع بیماریهای عفونی

بیماری های نادر

سیستیک فیبروزیس

بیماری PCV

سندروم شارژ

تکنولوژی و نوآوری های جدید

نسل جدید میکروسکوپ های دیجیتال در آزمایشگاه خون شناسی

معرفی بزرگ ترین بانک زیستی دنیا

مطلوب کوتاه

ربات خون گیر

اشک گرافی

کرونا

آیا توالی ژنوم انسان در ابتلا به کرونا موثر است؟

تأثیر زهر زنبور در درمان بیماری های ویروسی و covid-۱۹

چگونگی عملکرد واکسن های مختلف covid-۱۹

پژوهشی

ترجمه: علم و هنر

انواع مطالعات در علوم پزشکی

صاحبہ و گزارش

بررسی جایگاه پژوهش و اهمیت آن در دوران دانشجویی

معرفی کتاب

خداحافظی با کمر درد

بخش اول رادیولوژی

تشخیصی

آنچه از سونوگرافی نمیدانستید!
اسکن کلسیم

تکنولوژی و نوآوری های جدید

تصویربرداری رزونانس مغناطیسی دوبعدی در
ذرات الماس

حافظت پرتویی

میزان دوز دریافتی توسط پرتوکاران زن در مراکز
اسکن ریه

بیماری های نادر

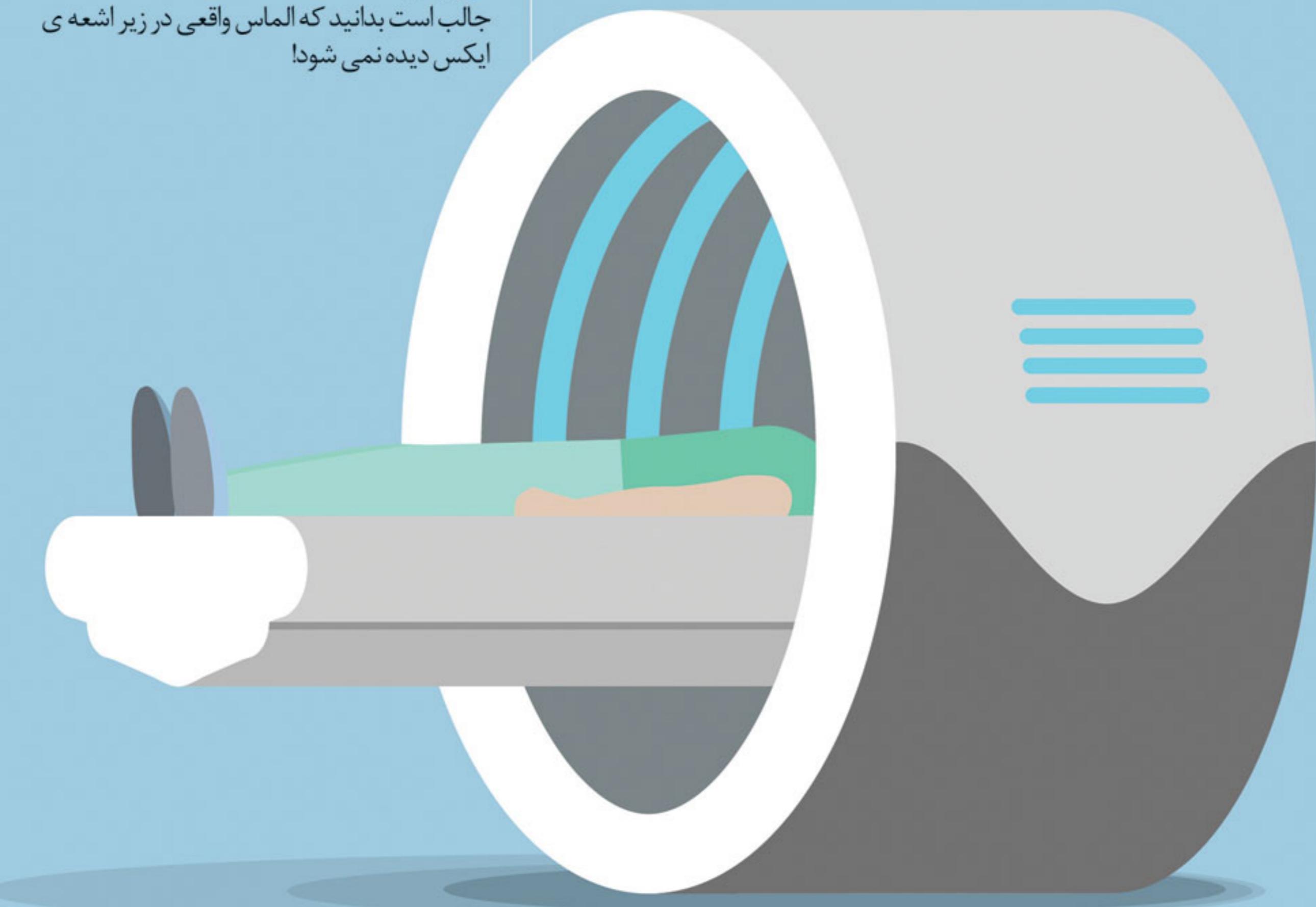
فلج بلز

سندروم باند آمنیوتیک

مطالب کوتاه

یکی از بزرگترین مختاری‌های از اشعه ایکس
می‌ترسید!

جالب است بدانید که الماس واقعی در زیر اشعه ایکس دیده نمی‌شود!

آنچه از سونوگرافی نمی‌دانستید!

سونوگرافی می‌تواند به طور موقت خلق و خوی را افزایش دهد

برای این منظور ، محققان دو آزمایش بر روی داوطلبان سالم انجام دادند. اول اثرات tFUS خلق و خوی را بررسی کرد. آزمایش دوم همچنین خلق و خو را مورد بررسی قرار داد ، اما علاوه بر این ، اثرات tFUS بر فعالیت مغز مربوط به احساسات و تنظیم خلق و خو اندازه گیری شد. این تیم تشخیص داد که درمان tFUS باعث تغییر امواج مغزی در مناطق مغز مرتبط با خلق و خو شده است. سونوگرافی فعالیت مغز را کند کرده بود. همانطور که نویسندهای متذکر می شوند ، تحقیقات قبلی نشان می دهد که افزایش فعالیت مغز در این مناطق می تواند باعث افزایش نشخوار فکری و توانایی شخص در خودتنظیمی عاطفی شود. شرکت کنندگان این دو آزمایش ، افزایش خلق و خوی پس از سونوگرافی را گزارش کردند.

Written by Timothy Huzar on March 12, 2020 — Fact checked by Jessica Beake, Ph.D.
<https://www.medicalnewstoday.com/articles/ultrasound-can-temporarily-increase-mood-study-suggests>

محققان دریافتند که که هدف قرار دادن منطقه ای از قشر پیشانی با سونوگرافی متمرکز بر روی جمجمه (tFUS) - یک روش جدید سونوگرافی - ممکن است به طور موقت خلق و خو افزایش دهد. tFUS یک تکنیک در حال توسعه است که به محققان اجازه می دهد تا بر الگوی امواج مغزی فرد تأثیر بگذارند. تأثیر گذاری بر روی امواج مغزی از این طریق می تواند اثرات شناختی متفاوتی ایجاد کند. همانطور که نویسندهای متذکر می دهند ، آزمایشات گذشته بر روی حیوانات نشان داده است که tFUS فعالیت عصبی را تعديل می کند همچنین ، مطالعات انجام شده بر روی انسان نشان داده است که فعالیت در قسمت های مختلف مغز را به طور موقت تغییر می دهد. کاربرد بالینی احتمالی tFUS ، درمان بیماری های روانپزشکی و عصبی است.

فاطمه‌هامینی
fatemehamini2539@gmail.com

اسکن کلسیم

آزمایشی که ممکن است در تصمیم‌گیری کمک کند، به اولمی گوید اسکن کلسیم عروق کرونر را نجات دهد.

به گفته دکتر ران بلنکستین این آزمایش‌های غیر تهاجمی که می‌تواند پلاک خطرناکی در عروق قلب را نشان دهد بیش از یک دهه است که در دسترس است اما اسکن کلسیم (همانطور که اغلب نامیده می‌شود) اکنون در دستورالعمل‌های رسمی شناخته شده است و بسیار بیش از گذشته استفاده می‌شود.

همچنین دکتر بلنکستین می‌گوید در صورت عدم اطمینان در مورد خطر بیماری قلبی یا نیاز به استانی، اسکن کلسیم بسیار مفید است.

هدف از انجام اسکن کرونری کلسیم:

این آزمایش غیر تهاجمی می‌تواند پلاک عروق قلب را پیش‌بینی کند اما فقط در شرایط خاص مفید است.

تصور کنید یک مرد ۵۷ ساله که از سلامتی کامل‌آخوبی برخوردار است (غیر سیگاری که درست غذا می‌خورد و به طور منظم ورزش می‌کند) وی برای درمان فشارخون دو دارو مصرف می‌کند حتی اگر میزان کلسترول LDL (بد) او خیلی بالا نباشد، پزشک مراقبت‌های اولیه او پیشنهاد می‌کند مصرف استانی را برای کاهش خطر حمله قلبی کم کند. او برای افزودن داروی دیگری به رژیم روزانه خود کمی محدود است، بنابراین پزشکش در مورد

در این آزمون از اسکنر توموگرافی کامپیوتربی (CT) و پیزه‌ای مانند CT پرتوالکترونی یا دستگاه CT چندردیبا استفاده می‌شود. اسکنر طی ۱۰ ثانیه از قلب شما چندین عکس می‌گیرد. قرار گرفتن در معرض اشعه مشابه مقدار دریافت شده در طی ماموگرافی است این اسکن‌ها به صورت ترکیبی نمایی تولید می‌کنند که می‌تواند لکه‌های کلسیم را در دیواره عروق قلب نشان دهد.

مقدار کلسیفیکاسیون در مقیاس ۰ تا ۳۰۰ و بالاتر نمره دهی می‌شود هر چه نمره کمتر باشد کلسیم کمتر و به طور کلی احتمال حمله قلبی یا سکته مغزی کاهش می‌ابد.

نمره کلسیم شما به چه معناست؟

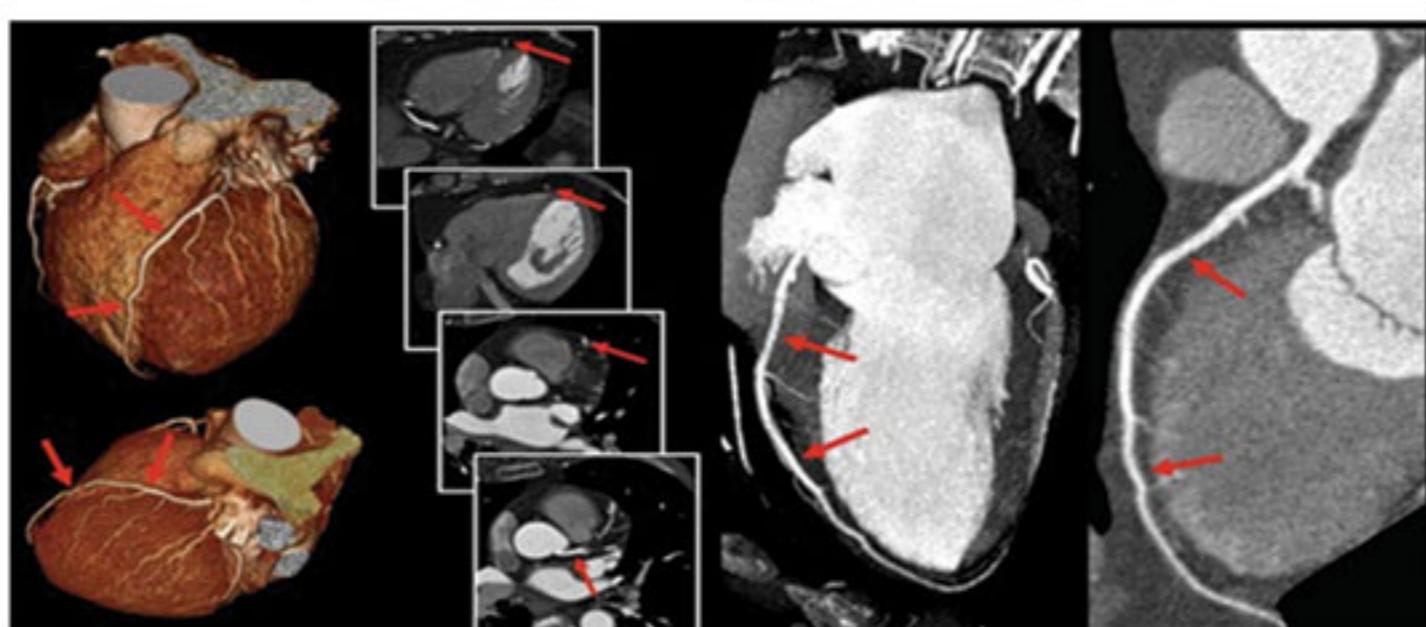
شدید	در حد متوسط	خفیف	حداقل	PLAQUE BURDEN
۳۰۰ تا بالاتر	۳۰۰ تا ۱۰۱	۱۰۰ تا ۱۱۱	۱۰ تا ۱۱	نمره

مشاوره خطرات مرزی:

در دستورالعمل‌های کلسترول آمده است که اسکن کلسیم نیز ممکن است برای برخی از افراد با نمره خطر مرزی ۵ درصد تا ۷ و نیم درصد مناسب باشد. نمره‌های مرزی بیشتر در بین افراد ۴۰ تا ۵۰ ساله بیشتر مشاهده می‌شود کسانی که عوامل خطر دیگری دارند (به ویژه سابقه خانوادگی بیماری قلبی) ممکن است بخواهند اسکن کلسیم را در نظر بگیرند. به عنوان مثال بگذارید بگوییم شخص فقط ۴۲ سال سن دارد و نمره ریسک آن ۶ درصد است اما اگر یکی از والدین وی دچار حمله قلبی زودرس شده (قبل از ۵۵ سالگی برای مردان یا قبل از ۶۵ سالگی برای زنان) خطر بسیار بیشتر است از کسی که سابقه آن را ندارد بنابراین برای وی اسکن کلسیم می‌تواند اطلاعات مفیدی برای راهنمایی درمان وی فراهم کند.

نتیجه:

رسوب کلسیم معمولاً بر روی پلاک‌هایی حاوی کلسترول است که درون رگ‌های قلب تشکیل شده و این عروق را تنگ می‌کنند. اگر این پلاک‌ها پاره شوند بر روی آنها لخته تشکیل می‌شود و این لخته‌ها با بستن مسیر رگ خونی قلب موجب سکته قلبی می‌شوند. بدنبال برای پیشگیری از پاره شدن این پلاک‌ها کلسیم را بر روی آنها رسوب داده و آنها را سخت می‌کند. پزشکان از اسکن کلسیم قلب بیشتر در کسانی استفاده می‌کنند که ظاهر امشکل قلبی ندارند ولی مشکلاتی مانند بالا بودن کلسترول خون و یا فشار خون دارند. اگر میزان کلسیم رسوب کرده در عروق خونی قلب این افراد زیاد باشد پزشک به آنها اعلام خطر می‌کند و توصیه می‌کند تا بصورت جدی تری در کنترل فشار خون، میزان کلسترول خون و یا دیابت خود وارد عمل شوند.

References

- <https://www.health.harvard.edu/heart-health/do-you--need-a-calcium-scan>
- <https://www.iranorthoped.com/fa/news/3872>

چه کسی کاندید است؟

اول اینکه هر کسی که قبلاً بیماری عروق کرونر داشته باشد نباید این آزمایش را نجام دهد همچنین برای کسی که در معرض خطر ابتلا به بیماری قلبی است که بیشتر افراد زیر ۴۰ سال را شامل می‌شود نباید انجام شود. برای هر دو گروه از این افراد بعيد است نتایج آزمایش تغییری در روند درمان آنها ایجاد کند. هر کسی که دچار حمله قلبی یا یک واقعه قلبی-عروقی جدی دیگر شده باشد باید از قبل استاتین ریسک کند و افراد کم خطر نیازی به این کار ندارند.

در عوض اسکن کلسیم گزینه‌های برای افرادی است که در این بین قرار می‌گیرند این گروه با خطر متوسط شامل افراد ۴۰ تا ۷۵ ساله است که خطر ۱۰ ساله بیماری قلبی یا سکته از ۷/۵ درصد تا ۲۰ درصد است. دکتر بلنکستین می‌گوید اما مردم باید بدانند که این نمرات ریسک دقیق نیستند برای برخی ممکن است خطر را بیش از حد ارزیابی کنند برای دیگران به ویژه افراد جوان ۴۰ تا ۵۰ ساله ممکن است خطر را دست کم بگیرند.

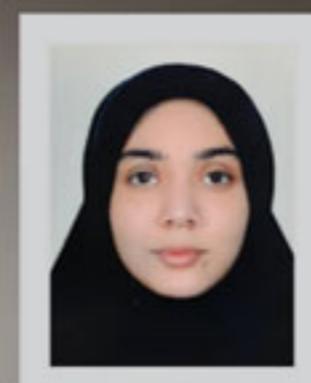
حفظ نمره:

فرض کنید نمره خطر شخص ۱۰ درصد است و او تصمیم می‌گیرد اسکن کلسیم انجام دهد دکتر بلنکستین می‌گوید اگر نمره کلسیم او صفر باشد به نظر می‌رسد عروق کرونر تمیز و بدون مشکل است نمره خطر او به نصف کاهش می‌یابد.

وی می‌تواند از استاتین‌هایی که برای افرادی که کمتر از ۷ و نیم درصد خطر در طی ۱۰ سال آینده دارند توصیه نمی‌شود، اجتناب کند از آنجا که خطر بیماری قلبی با افزایش سن افزایش می‌یابد وی ممکن است یک آزمایش اسکن مجدد را طی ۵ تا ۱۰ سال در نظر بگیرد

اما اگر نمره کلسیم ۳۵۰ باشد چه می‌کنید؟!

وقتی افراد به طور قطع پلاک دارند به این معنی است که احتمال حمله قلبی یا سکته در آینده بسیار بیشتر است. دکتر بلنکستین می‌گوید: علاوه بر اینکه تعادل را در درمان استاتین حفظ می‌کند شناسایی پلاک در عروق آنها می‌تواند آنها را تحریک کند و عاده‌های اشان را تغییر دهد ممکن است بیشتر به رژیم غذایی سالم و رژیم ورزشی پایبند بشوند. دکتر بلنکستین می‌گوید با این حال برخی از افراد در معرض خطر متوسط ممکن است ترجیح دهنده اسکن را فراموش کنند و فقط پیش بروند و یک استاتین مصرف کنند که این نیز یک روش منطقی است. استاتین‌های ارزان و ایمن هستند و اکثر مردم آنها را به خوبی تحمل می‌کنند.

فاطمه مجلسی نژاد
Shimj@gmail.com

تصویربرداری رزونانس مغناطیسی دوبعدی در ذرات الماس

مقدمه

تصویربرداری چند بعدی توانایی به دست آوردن تصاویر یک شی از طریق چندین حالت تصویربرداری به طور همزمان چشم اندازهای دیگری را در زمینه های مختلف از جوم تا پزشکی باز کرده است. در اینجا، ما پیشرفت به سمت ترکیب تصویربرداری رزونانس نوری و مغناطیسی (MR) را در چنین حالت تصویربرداری "دوبعدی" گزارش می کنیم.

این ها از نظر ترکیبی جذاب هستند چون مزایای مکمل تفکیک پذیری و سرعت را به ویژه در زمینه تصویربرداری در محیط های پراکنده ارائه می دهند. رویکرد ما به یک بستر مواد خاص متکی است، ذرات ریز الماس میزبان مراکز نقص جای خالی نیتروژن (NV) است که تحت تاثیر تحریک نوری به شدت فلورسانس می شوند.

دو حالت تصویربرداری در حوزه های متقابل Fourier (فضای واقعی و k-space) پیش می رود، مایک پروتکل نمونه گیری را پیشنهاد می دهیم که بازسازی تصویر را در سناریوهای تصویربرداری کم سرعت تسریع می کند. این کار امکانات جالبی را برای تصویربرداری همزمان MR نوری و کم میدان از نانوذرات الماس هدفمند ارائه می دهد. در تلاش برای تصویربرداری از سیگنال به نویز بالا (SN)، می توان با استفاده از تکنیک های چند حالت، توان قابل توجهی را تحمل کرد.

چکیده:

در این جا ما از پیشرفت به سمت ترکیب تصویربرداری تشدید مغناطیسی (MRI) و تصویربرداری نوری در ریز ذرات الماس گزارشی تهیه کردیم. رویکرد ما مستکی به جای خالی نیتروژن (NV) در ذرات الماس است که باعث می شود آنها در "درخشنان" باشند در حالی که به طور همزمان از طریق نوری فلورسانس می شوند. هر دو حالت تصویربرداری امکان سرکوب سیگنال های پس زمینه را فراهم می کند. در اینجا توضیح می دهیم که چگونه در چنین تصویربرداری "حالت دوبعدی" می تواند عملکرد بهتری از هر دو حالت یک بعدی داشته باشد و از قدرت نسبی نوری و MRI با توجه به وضوح و تصویربرداری در رسانه های پراکنده استفاده می کند.

سرانجام، یک پروتکل برای تصویربرداری سریع ارائه می دهیم که از رابطه Fourier در تصاویر به دست آمده از طریق نوری و MRI بهره می برد.

که این یک حالت ترکیبی را جذب می کند نه تنها مزایای مکمل در حساسیت ووضوح وجود دارد، بلکه امکان دسترسی به استراتژی های ترکیبی را که به طور همزمان از فضای واقعی و فضای k برای نمونه گیری شتاب تصویر استفاده می کنند، باز می کند. در اینجا مامفهوم تصویر نوری و ^{13}C MRI در حالت دوگانه رادر ریز ذرات الماس نشان می دهیم.

ما تصویربرداری با کیفیت بالا رادر هر دو حالت نشان می دهیم که می توانند بدون پس زمینه ارائه شوند.

ما سه نوع تصویربرداری را پیشنهاد می کنیم که در آن چنین تصویربرداری حالت دوگانه مزایایی را نسبت به هر دو حالت که به صورت جداگانه در نظر گرفته می شود، فراهم می کند. به طور خاص، در رسانه های پراکنده یا بدون پراکنگی، نوری و MRI می توانند با توجه به وضوح، نسبت سیگنال به نویز (SNR) و عمق تصویربرداری مکمل یکدیگر باشند.

نتیجه:

ما یک استراتژی نمونه گیری ترکیبی را پیشنهاد می کنیم، که در آن تصویربرداری مزدوج به طور همزمان در فضای واقعی و فضای k انجام می شود تا شتاب تصویر و کاهش قدرت رادر تنظیمات وسیع میدان دید امکان پذیر کند.

تصویربرداری ترکیبی MRI با ویژگی های ویژه محیط ماده الماس امکان پذیر است. ذرات الماس با $>1\text{ ppm}$ از مراکز نقص جای خالی نیتروژن (NV) ترکیب شده اند.

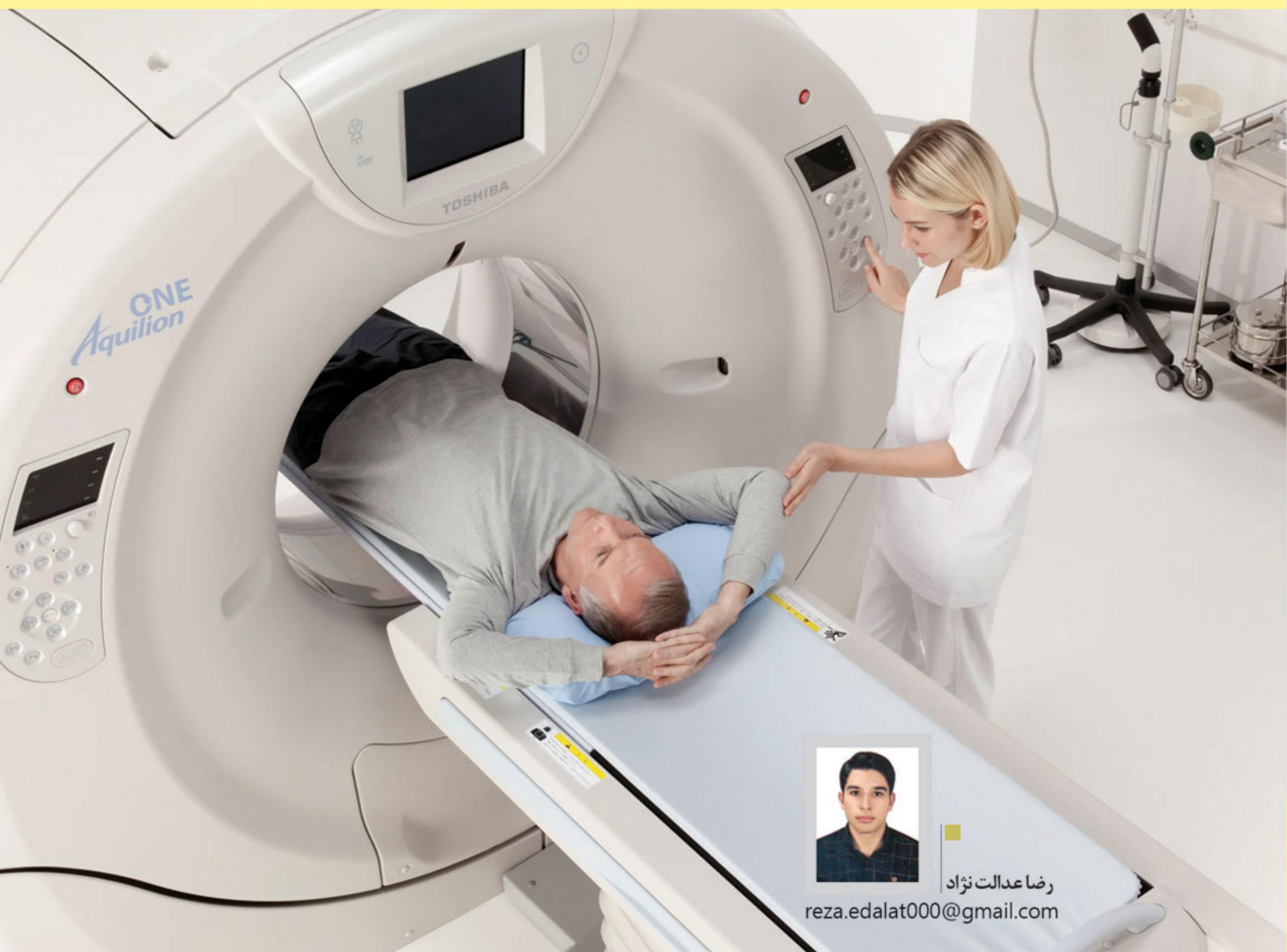
در زیر روش نایی $<575\text{ nm}$ Sub bandgap رنگ قرمز با درخشندگی بالا (90 cd/m^2) و پایداری نوری فلورس می شوند. در فلورسانس همزمان با قطبش نوری ($>10\text{ nm}$ درصد) چرخشهای الکترونیکی اتفاق می افتد. این می تواند به هسته های $C13$ در شبکه اطراف منتقل شود، آنها را بیش از حد قطبی کند و آنها را قادر به هدایت تصویربرداری MRI کند.

References:

- Lv X, Walton JH, Druga E, Wang F, Aguilar A, McKnelly T, Nazaryan R, Liu FL, Wu L, Shenderova O, Vigneron DB. Background-free dual-mode optical and ^{13}C magnetic resonance imaging in diamond particles. Proceedings of the National Academy of Sciences. 2021 May 25;118(21).

این امر مستلزم گرفتن یک شی از طریق بیش از یک حالت تصویربرداری به طور همزمان، اغلب در طول موج های کاملاً متفاوت است. بهره برداری از همبستگی های بین حالت های مختلف، رویکردهایی مانند فیلتر کالمن رانشان می دهد که می توانند نویز یا سرکوب پس زمینه را ایجاد کند. بعلاوه، تحت شرایط مناسب، این همبستگی ها می توانند برای تسريع در دستیابی به تصویر، استراتژی های اضافی برای نمونه برداری و بازسازی تصویر ایجاد کند. در اینجا، مادر نظر می گیریم که آیا می توان از چنین روش هایی برای ترکیب MRI و تصویربرداری نوری استفاده کرد. این دو حالت مزایای کاملاً مکملی دارند. نور با طول موج مرئی سریع و ارزان است و می تواند با وضوح بالا تصویربرداری کند، اما در هنگام تصویربرداری از طریق رسانه های واقعی اغلب از پراکنگی و تحریف رنج می برد.

از طرف دیگر، MRI غیر تهاجمی و بدون پراکنگی است، کاملاً سه بعدی است و می تواند از نظر شیمیایی عملکردی باشد. اما کند است، از سیگنال های ضعیف رنج می برد و وضوح مکانی ضعیفی را ارائه می دهد (سطح میلی متر). قبل ذکر است، تصویربرداری رزونانس نوری و مغناطیسی (MR) در فضاهای متقابل فوریه (فضای X و Y) انجام می شود.

میزان دوز دریافتی توسط پرتوکاران زن در مراکز اسکن ریه

جدول ۱(مقدار پرتوداروی تزریقی، میانگین سنی و تعداد بیماران)

تعداد بیماران	میانگین سنی بیماران	میانگین رادیوداروی تزریقی(mCi)
۳۸	۲±۴۲	۲۰

در جدول شماره ۲ ویژگی های رادیو داروی مورد استفاده که شامل -۴(mCi) و نیمه عمر موثر ۳ ساعت می باشد- مشاهده می کنید بنابراین باید تصویر برداری را بلا فاصله پس از تزریق شروع کنیم.

بلا فاصله	تصویر برداری	موثر	تزریقی (mCi)	ویژگی ها
		۳ ساعت	۴-۲	TC ۹۹m-MMA

چکیده: یکی از مهمترین گروه هایی که می توانند در معرض تابش های هسته ای قرار بگیرند مادران باردار و جنین آن ها می باشند؛ که می توانند به صورت تکنسین در مجاورت بیماران تحت درمان یا در مراکز تشخیصی پرتوگیری کنند.

مقدمه: در این مطالعه هدف اندازه گیری دز تابشی از بیماران در مراکز اسکن ریه به زنان باردار است، که به دلایل مختلف در بخش پزشکی هسته ای حضور دارند و با تکنسیوم ۹۹ درصد در تماس هستند. این پرتوگیری هنگامی که زن باردار در مراکز مذکور مشغول به کار باشند، از اهمیت بیشتری برخوردار است. جامعه آماری شامل ۲۰ نفر که تمام مشخصات آنها از جمله بارداری، جنس، سن و ثبت شده است، اندازه گیری های نیز در فواصل مختلف شامل ۰۵۵۰، ۱۰۰، ۲۰۰، ۲۵۵۰ سانتی متر و زمان های مختلف ۲۰، ۳۰، ۴۰ دقیقه انجام شده است.

نتیجه‌گیری:

بیشترین حالت برای دریافت دز خارجی جنین زمانی است که پرتوکار باردار باشد که طبق اعلام NCR دز رسیده به جنین یک پرتوکارباردار نباید در دوره بارداری ۹ ماهه از 5 mSv بیشتر شود و باید توجه کرد که از $50\text{ }\mu\text{Sv}$ در ماه تجاوز نکند؛ که با توجه به نتایج بدست آمده، اگر تنها اسکن ریه انجام شود، خطری جنین را تهدیدنمی کند. (با این توضیح که سایر فرایندهای جانبی مانند تزریق پرتودارو، سرنگ‌های آلووه در نظر گرفته نشده است)، در نهایت پیشنهاد می‌شود، از ورود زنان باردار به عنوان همراه جلوگیری شوداما در مواردی که سلامت مادر در معرض خطر باشد با وجود احتمال خطر برای جنین، اسکن هسته‌ای با کمترین دز دریافتی انجام می‌شود، که در این حالت دز خارجی بر میزان دز داخلی دریافتی توسط جنین افزوده می‌شود و این که در مراکز هسته‌ای آزمایش بارداری هر ماه صورت بگیرد.

منبع:

حسینی مقدم، مرضیه السادات، شجاعی، حسین نژاد، حمزه. بررسی میزان دز دریافتی توسط پرتوکاران زن در مراکز اسکن ریه بارادیو داروی به صورت تجربی و شبیه‌سازی. مجله سنجش و ایمنی پرتو. ۵۲-Jun ۱۰؛(۴):۴۹-۲۰.

برای مقایسه داده‌های تجربی، شبیه‌سازی مونت کارلو توسط کد MCNPX (شامل محاسبات ضرب تکثیر، آهنگ واکنش، میزان دز دریافتی فانتوم‌ها، توزیع و شار نوترون‌ها و...) انجام شد.

یه این منظور فانتوم زن باردار که معمولاً در اوایل دوران بارداری که به علت تحرک کم دچار آمبولی ریه می‌شود و برای انجام اسکن هسته‌ای به مراکز مراجعه می‌کند براساس فانتوم میربد برای زن مرجع شبیه‌سازی شد و نتایج مطابق جدول شماره ۳ به دست آمد.

نتایج حاصل از شبیه‌سازی و داده‌های تجربی

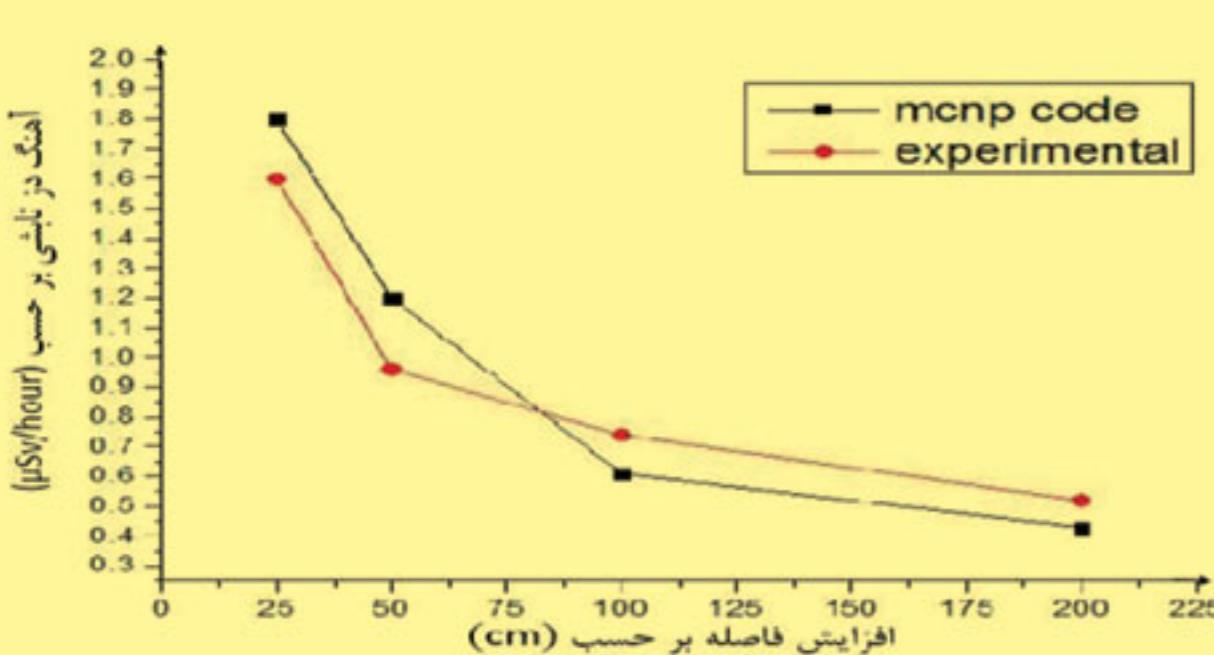
جدول شماره ۳ مقدار متوسط آهنگ دز حاصل از اندازه‌گیری در زمان و مکان‌های مختلف بر حسب $\mu\text{Sv.h}^{-1}$

زمان اندازه‌گیری	مکان اندازه‌گیری (cm)			
	۲۰۰	۱۰۰	۵۰	۲۵
۱ دقیقه	۰.۶۳	۰.۹۶	۱.۶	۱.۱
۲ دقیقه	۰.۳۵	۰.۶۹	۰.۸۲	۱.۲
۳ دقیقه	۰.۲۸	۰.۳۱	۰.۵۴	۰.۹۶

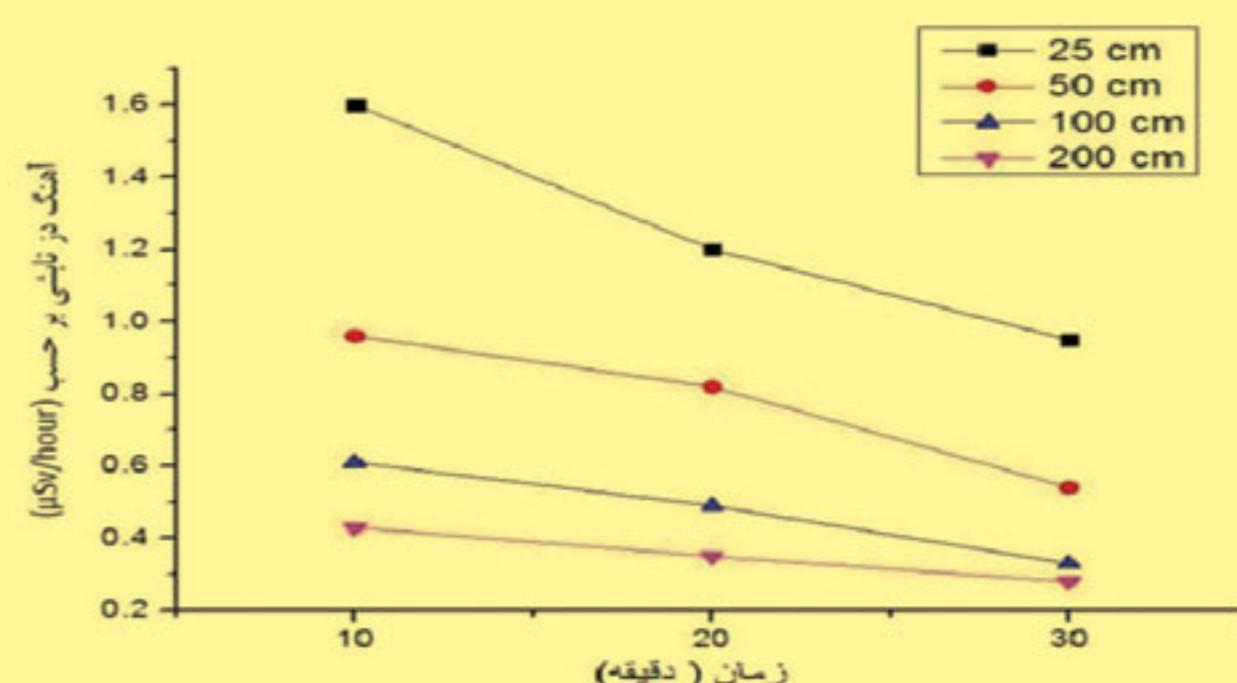
جدول شماره ۴: مقدار متوسط حاصل از شبیه‌سازی در مکان‌های مختلف بر حسب $\mu\text{Sv.h}^{-1}$

زمان اندازه‌گیری	مکان اندازه‌گیری (cm)			
	۲۰۰cm	۱۰۰cm	۵۰cm	۲۵cm
پلافلسله	۰.۴۳	۰.۶۱	۱.۲	۱.۸

مقایسه جداول شماره ۳ و ۴ نشان داد که آهنگ دز تابشی در فواصل کم در حالت تجربی، کمتر از مقادیر بدست آمده با شبیه‌سازی می‌باشد، که این مقادیر در فواصل دورتر بالعکس می‌باشند. (نمودار شماره ۱) رادیو داروی TC ۹۹m-MMA به دلیل ایجاد انسداد مویرگی در ریه برای انجام این اسکن مناسب می‌باشد، این ذرات به تدریج دچار تحلیل و فرسایش شده و در عرض ۳۰ دقیقه در سیستم رتیکوآندوتیلیال قطعه قطعه می‌شوند؛ با توجه به این ویژگی در نمودار شماره ۲ نتایج حاصل از اسکن هسته‌ای ریه زن باردار در ۳۰ دقیقه اول رسم شده است.

نمودار ۲: تغییرات آهنگ دز تابشی با گذشت زمان

نمودار ۱: مقایسه میزان آهنگ دز تابشی در حالت تجربی و شبیه‌سازی

فاطمه گودرزی

Fatemeh1234goodarzi@gmail.com

Bell's Palsy

مقدمه

درگیری عصب صورتی که می‌تواند با انقباضات عضلات صورت، ضعف عضلات و یا فلچ صورت خود را نشان دهد، به تنها یک بیماری نیست بلکه علامتی از یک بیماری است و معمولاً در نتیجه عفونت، آسیب و یا تومور عصب صورتی این علائم ایجاد می‌شود و پزشک بالرزیابی های سعی در تشخیص علت درگیری عصب صورت دارد. پزشکان متخصص گوش و حلق و بینی در میان سایر پزشکان بیشتر از بقیه با مشکلات عصب صورت آشنا بوده و تجربه بیشتری در درمان مشکلات آن دارند.

فلچ بل یا فلچ بلز به انگلیسی: (Bell's Palsy) بیماری ای است که موجب ضعف مؤقت یا فلچ عضلات صورت می‌شود. این اتفاق می‌تواند زمانی رخدید که عصبی که عضلات صورت را کنترل می‌کند، ملتهب، متورم و یا فشرده شود.

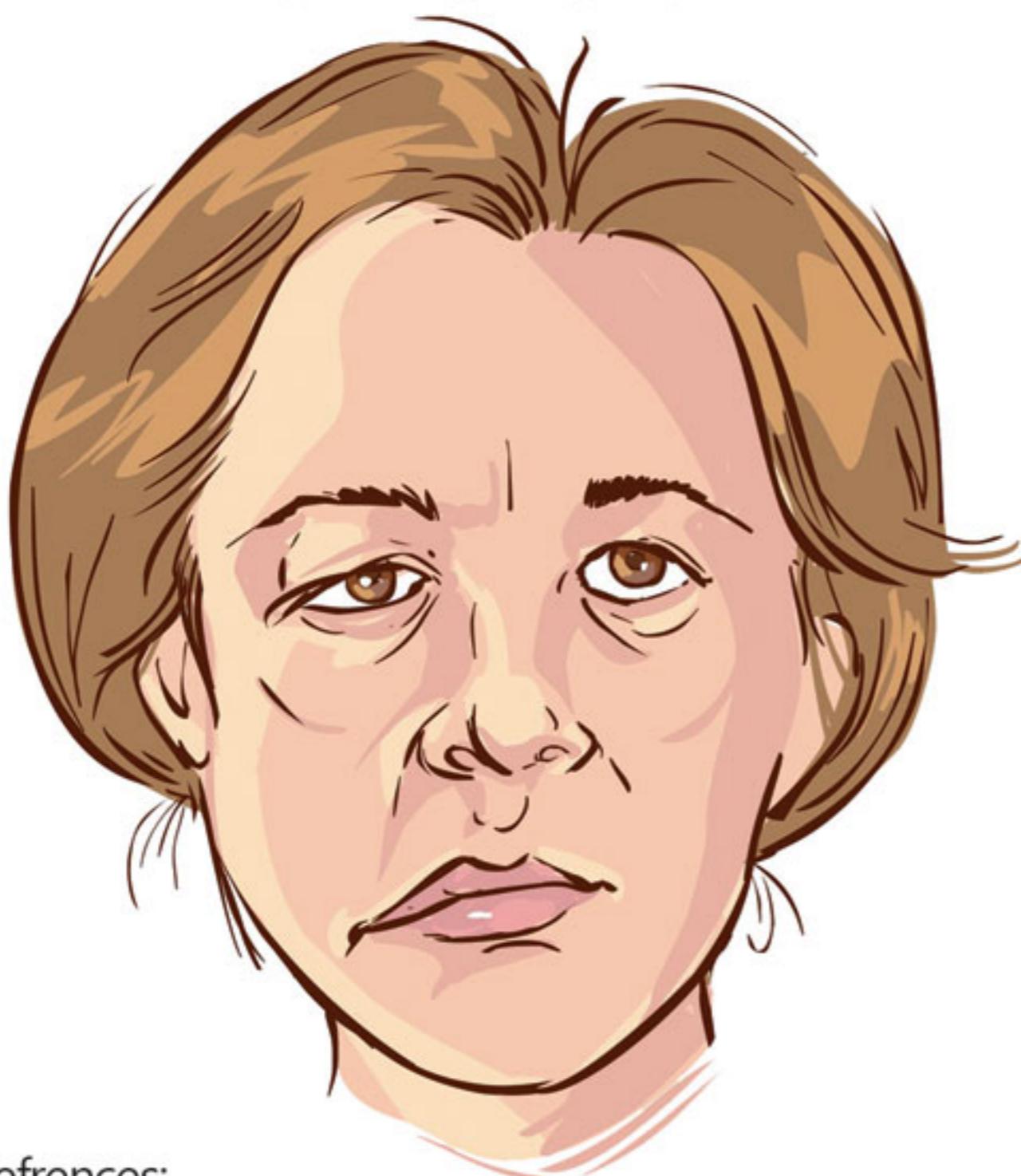
علائم و نشانه‌های دیگر فلچ بل عبارتنداز:

- آبریزش دهان
- خشکی دهان
- دشواری در خوردن و نوشیدن
- ناتوانی در ایجاد حالت‌های چهره‌ای، مانند لبخندزدن یا خم کردن
- ضعف صورت
- گرفتگی عضله در چهره
- خشکی چشم
- سردرد
- حساسیت به صدا
- سوزش چشم در طرف مربوطه
- درد در فک یا داخل و بیرون گوش
- کاهش قدرت چشایی

نتیجه‌گیری

سابقه بالینی در تعیین محل ضایعه در فلچ بل مفید نیست. قطعه‌ای که بیشتر در گیر فلچ بل می‌شود، بخش فوق زنی است. فلچ عصب صورتی یک بیماری ناشایع نبوده و به علل متفاوتی بروز می‌کند. تشخیص صحیح علت این عارضه و درمان سریع آن در بالارفتن احتمال بهبودی کامل بیماری آن مؤثر است. حتی بیمارانی که دچار فلچ دائمی عصب صورتی هستند نیز با کمک بعضی اعمال جراحی می‌توانند تا حدی عملکرد عضلات صورت خود را بهبود ببخشند.

اگر با چنین وضعیتی مواجه شدید، بهتر است برای کشف علت و دلایل احتمالی دیگر و همچنین علت به وجود آورنده این مشکل نظری بیماری‌های زمینه‌ای به صورت حضوری برای ویژیت و ادامه روند درمانی به پزشک حاذق مراجعه کنید. فلچ بل بیماری چندان خطرناکی نیست، با این وجود مانند هر بیماری دیگری، برای جلوگیری از تشدید و عوارض جانبی احتمالی نیاز به درمان خواهد داشت.

References:

- 1.Zimmermann, J., Jesse, S., Kassubek, J. et al. Differential diagnosis of peripheral facial nerve palsy: a retrospective clinical, MRI and CSF-based study. *J Neurol* 266, 2488–2494 (2019).
- 2.AskMayoExpert. Bell palsy. Mayo Foundation for Medical Education and Research; 2019.
- 3.Bell's palsy fact sheet. National Institute of Neurological Disorders and Stroke. <https://www.ninds.nih.gov/Disorders/Patient-Caregiver-Education/Fact-Sheets/Bells-Palsy-Fact-Sheet>. Accessed Jan. 25, 2020.

این وضعیت باعث می‌شود که یک طرف چهره شما به سمت پایین بیافتد یا سفت شود. ممکن است در لبخند زدن یا بستن چشم در سمت آسیب دیده دچار مشکل شوید. در اغلب موارد، فلچ بل، موقتی است و علائم معمولاً بعد از چند هفته از بین می‌روند. اگر چه فلچ بل در هر سنی ممکن است رخ دهد، این بیماری در میان افراد بین ۱۶ تا ۶۰ ساله رایج تر است. فلچ بل پس از چارلز بل، آناتومیست اسکاتلندي که نخستین توصیف کننده این بیماری بود، نامگذاری شد.

علائم فلچ بل چیست؟

علائم فلچ بل ممکن است یک یادو هفته پس از یک سرماخوردگی، عفونت گوش یا عفونت چشم ایجاد شود. این علائم معمولاً به طور ناگهانی ظاهر می‌شوند. شما ممکن است آنها را صبح که بیدار می‌شوید یا زمانی که سعی می‌کنید چیزی بخوبید یا بنوشید متوجه باز کردن یا بستن چشم در طرف آسیب دیده مشخص می‌شود. در موارد نادر، فلچ بل ممکن است در هر دو طرف چهره شما تاثیر بگذارد. اگر هر کدام از این علائم را داشتید، بلاfaciale به پزشک مراجعه کنید. هرگز نباید خودتان فلچ بل را تشخیص دهید. این علائم می‌توانند شبیه به سایر بیماری‌های جدی مانند سکته مغزی یا تومور مغزی باشد.

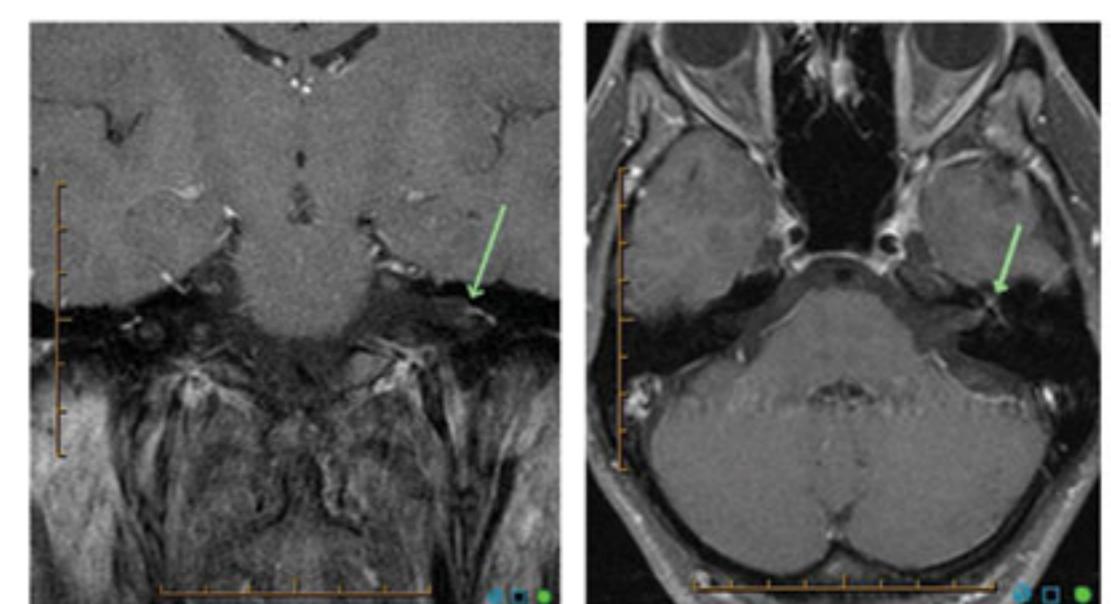
MRI

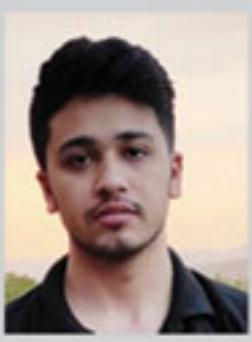
تقویت عصب در همه بیماران مبتلا به فلچ بل مشاهده نشده است، که متغیر بین ۵۷-۱۰۰ درصد گزارش شده است. همچنین در کلگوی طبیعی تقویت عصب صورت، که شامل گانگلیون ژنتیکی و بخش‌های ماستوئیدی است، ضروری است.

اگر فلچ صورت بیش از چند ماه طول بکشد، پزشک آزمایش‌های دیگری همچون اشعه ایکس، سی‌تی اسکن و ام‌آر آی تجویز می‌کند تا از مشکلات دیگر نیز آگاه شود. همچنین ممکن است پزشک EMG (برق نگاری ماهیچه) تجویز کند و بررسی کند که عضلات چگونه به سیگنال‌های اعصاب واکنش می‌دهند.

در فلچ بل، قسمتهای طولانی عصب صورت بصورت یکنواخت و کاملاً خطی افزایش می‌یابد، شدت آن از طرف مقابل غیر آسیب دیده بیشتر است. یک تمرکز بر جسته در افزایش نیز ممکن است به صورت جانبی با کانال صوتی دیده شود، که به عنوان علامت تافت پایه ۱۱ شناخته می‌شود.

عصب صورت در دو طرف گانگلیون غده بیشتر در گیر است، از کانال شنوایی داخلی دیستال تا قسمت تمپان دیستال. بخش‌های ماستوئیدی و گیجگاهی خارجی کمتر در گیر می‌شوند.

امیرحسین محمودی

amyrheda@gmail.com

سندرم باند آمنیوتیک

در موارد شدیدتر، سندرم باند آمنیوتیک موجب بروز نقص شکمی یا تنگ شدن عروق خونی در اطراف انداهای حیاتی جنین داخل رحم زنان باردار شده و نوزاد را دچار مشکلات جدی می‌کند. در نهایت، هنگامی که این رشته‌ها در اطراف گردن یا بند ناف جنین داخل رحم مادر مبتلا به سندرم باند آمنیوتیک قرار گیرد، می‌تواند زندگی او را تهدید کند. در مواردی که این رشته‌ها در اطراف نوزاد درون رحم قرار بگیرد، هیچ آسیبی به کودک نخواهد رساند و انجام عمل جراحی نیز در این شرایط، از سوی پزشک متخصص زنان و زایمان به بیمار پیشنهاد نمی‌شود. اما اگر این رشته‌ها طوری قرار گیرد که زندگی جنین درون رحم مادر باردار را تهدید کند و باعث بروز مشکلات شدید در ناحیه صورت او شده یا تغییر شکل بدن کودک را به دنبال داشته باشد، انجام جراحی فتوسکوپی پیشنهاد خواهد شد. در طی انجام عمل جراحی، یک تلسکوپ در اندازه یک مداد کوچک در داخل رحم مادر حامله قرار داده شده؛ سپس نوارهای آمنیوتیک با کمک لیزر بریده می‌شود. این روند کمک می‌کند تا میزان فشار بر روی جنین کاهش یافته و اجازه دهد او به طور طبیعی در داخل رحم مادر مبتلا به سندرم باند آمنیوتیک حرکت نموده و رشد یابد.

نتیجه: در صورتی که روند حاملگی زنان با بیماری سندرم باند آمنیوتیک همراه باشد، رعایت برخی از ملاحظات در هنگام تولد نوزاد حیاتی است که از سوی پزشکان متخصص زنان و زایمان به مادر حامله پیشنهاد می‌شود. یکی از این ملاحظات، نیاز به انجام عمل سزارین جهت به دنیا آمدن کودک است.

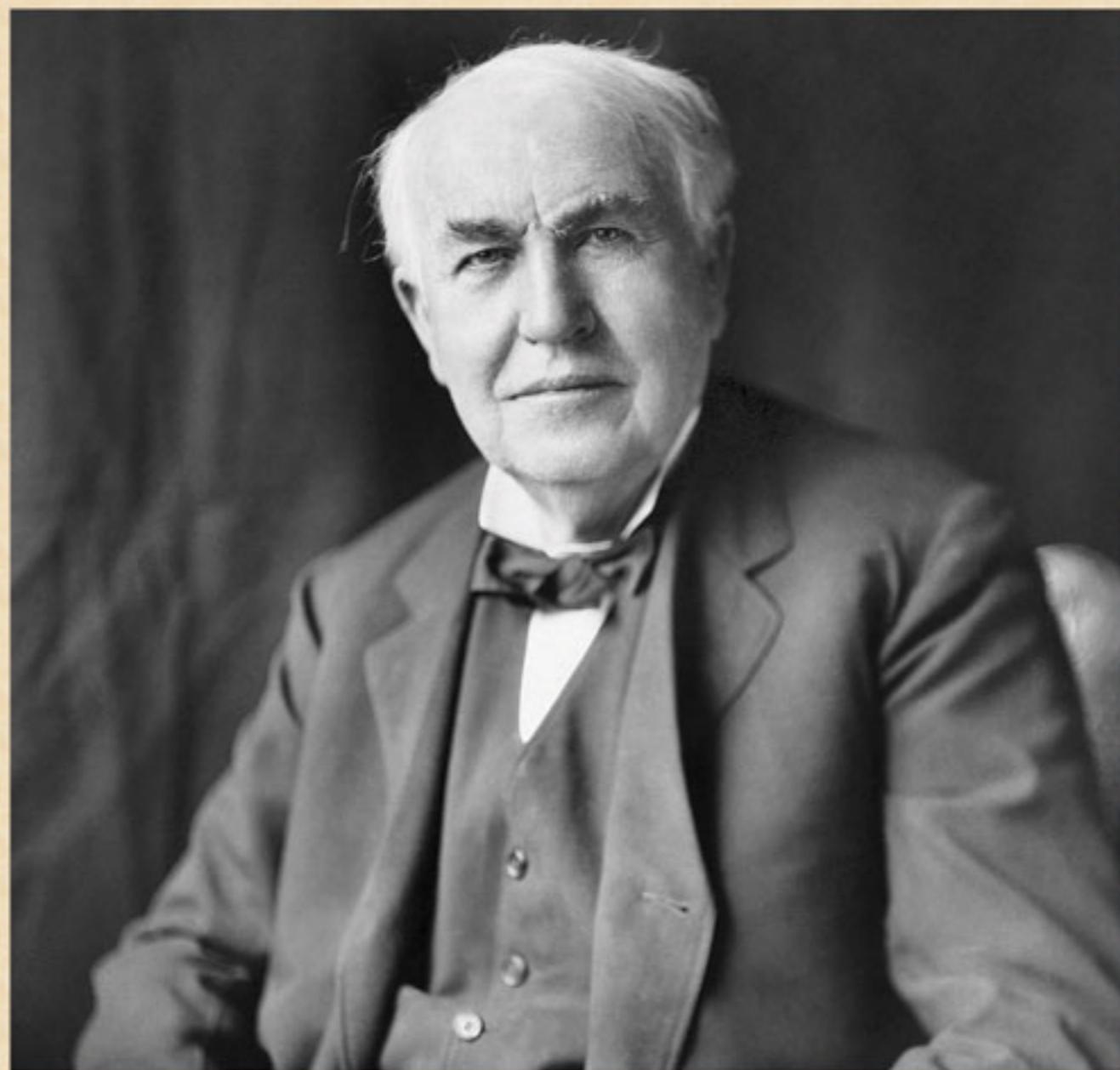
مقدمه: سندرم باند آمنیوتیک، ABS، یک ناهنجاری غیر معمول مادرزادی، جنین است که دارای چندین تظاهرات تغییر شکل و ناتوان گننده است. بسته به اینکه کدام قسمت به دام بیفتند و در چه مرحله‌ای از بارداری باشد این پتانسیل را دارد که کسری منحصر به فردی ایجاد کند. از انقباضات حلقه ساده گرفته تا نقایص عمده جمجمه و صورت. ناهنجاری‌های اندام تحتانی بسیار شایع است. تخمین زده می‌شود که این پدیده در ۱/۱۲۰۰ تولد نوزاد زنده رخ دهد.

تشخیص سندرم باند آمنیوتیک با سونوگرافی بسیار دشوار است، زیرا باند می‌تواند نازک باشد یا قسمت‌های جنینی به سختی دیده شود. اثرات تغییر شکل دهنده آن را می‌توان با کمک سونوگرافی سه بعدی و MRI مشاهده کرد. علل بروز مشکل سندرم باند آمنیوتیک در بدن زنان حامله هنوز به خوبی شناخته نشده است. اما برخی از پزشکان متخصص زنان و زایمان بر این باورند که بارکود یا پاره شدن آمنیون، در مراحل اولیه از دوران بارداری، روند بیماری سندرم باند آمنیوتیک نیز در بدن مادر شروع شده و باندهای آمنیون، جنین داخل رحم را محاصره می‌کنند. سندرم باند آمنیوتیک ممکن است به ناحیه لب یا لپهای گروهی از نوزادان (که رشته‌ها در اطراف چهره آن‌ها قرار می‌گیرد)، آسیب بررساند. اما، خوشبختانه این مشکل در بیشتر نوزادان، در زمان بعد از تولد درمان می‌شود.

References :

- Donald R. Laub Jr, Congenital Anomalies of the Upper Extremity: Etiology and Management, Springer Nature, 2021
<https://books.google.com/books?hl=en&lr=&id=mQIcEAAAQBAJ&oi>
<https://radiopaedia.org/articles/amniotic-band-syndrome?lang=us>

یکی از بزرگترین مخترعین از اشعه ایکس می‌ترسید!

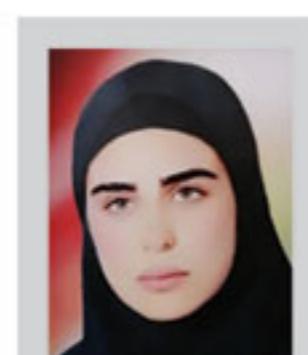

توماس ادیسون برای چندین سال روی درست کردن یک لامپ اشعه ایکس کار کرد وی پس از ابتلا اعضای تیمش به سرطان و درنهایت درگذشت آنها به دلیل قرار گرفتن در معرض اشعه، این پروژه را الغو کرد. ادیسون دیگر نمی‌خواست درباره اشعه ایکس صحبت کند و اعلام کرد که از آنها می‌ترسد.

کلارنس مدیسون دالی، دستیار ادیسون، دست خود را بین فلوروسکوب و لوله‌های اشعه ایکس نگه می‌داشت و ناخواسته خود را ساعت‌هادر معرض تابش سمی قرار داد. در ابتدا، او ضایعات و دیتراسیون روی دسته‌ها و صورت خود مشاهده کرد سپس موها و ابروها و مژه‌هایش نیز شروع به ریزش کردند. هنگامی که شواهدی از سرطان روی بازوی چپ او ظاهر شد، دالی موافقت کرد که آن را درست در زیر شانه اش قطع کنند.

ادیسون به خبرنگار New York World می‌گوید: "من دو سال پیش، هنگامی که تقریباً بینایی خود را از دست دادم، آزمایش با آنها را متوقف کردم و دالی، دستیار من، عملاً استفاده از هر دو بازوی خود را از دست داد. من از رادیوم و پولونیوم نیز می‌ترسم و نمی‌خواهم با آنها سروکار داشته باشم."

Real diamonds don't
show up in X-Ray

مریم امینی
Mrym16amn@gmail.com

جالب است بدانید که الماس واقعی
در زیر اشعه ایکس دیده نمی‌شود!

الماس آلوتروب کربن است که در آن اتمهای کربن در یک شبکه بلوری ایزومتریک-شش ضلعی قرار گرفته‌اند. بعد از گرافیت، الماس دومین شکل پایدار کربن است. سختی و پراکندگی زیاد نور آن را برای کاربردهای صنعتی و جواهرات مفید می‌کند. سخت ترین ماده معدنی شناخته شده طبیعی است. بنابراین، با توجه به ساختار آن، اشعه X از الماس عبور نمی‌کند و بازتاب ایجاد می‌شود. با استفاده از اشعه ایکس می‌توانید یک الماس واقعی را از جعلی تشخیص دهید.

بخش دهم

علوم آزمایشگاهی

تشخیصی

استفاده از سیستم CRISPR-Cas و روش‌های DETECTR و SHERLOCK به منظور تشخیص سریع بیماریهای عفونی

تکنولوژی و نوآوری‌های جدید

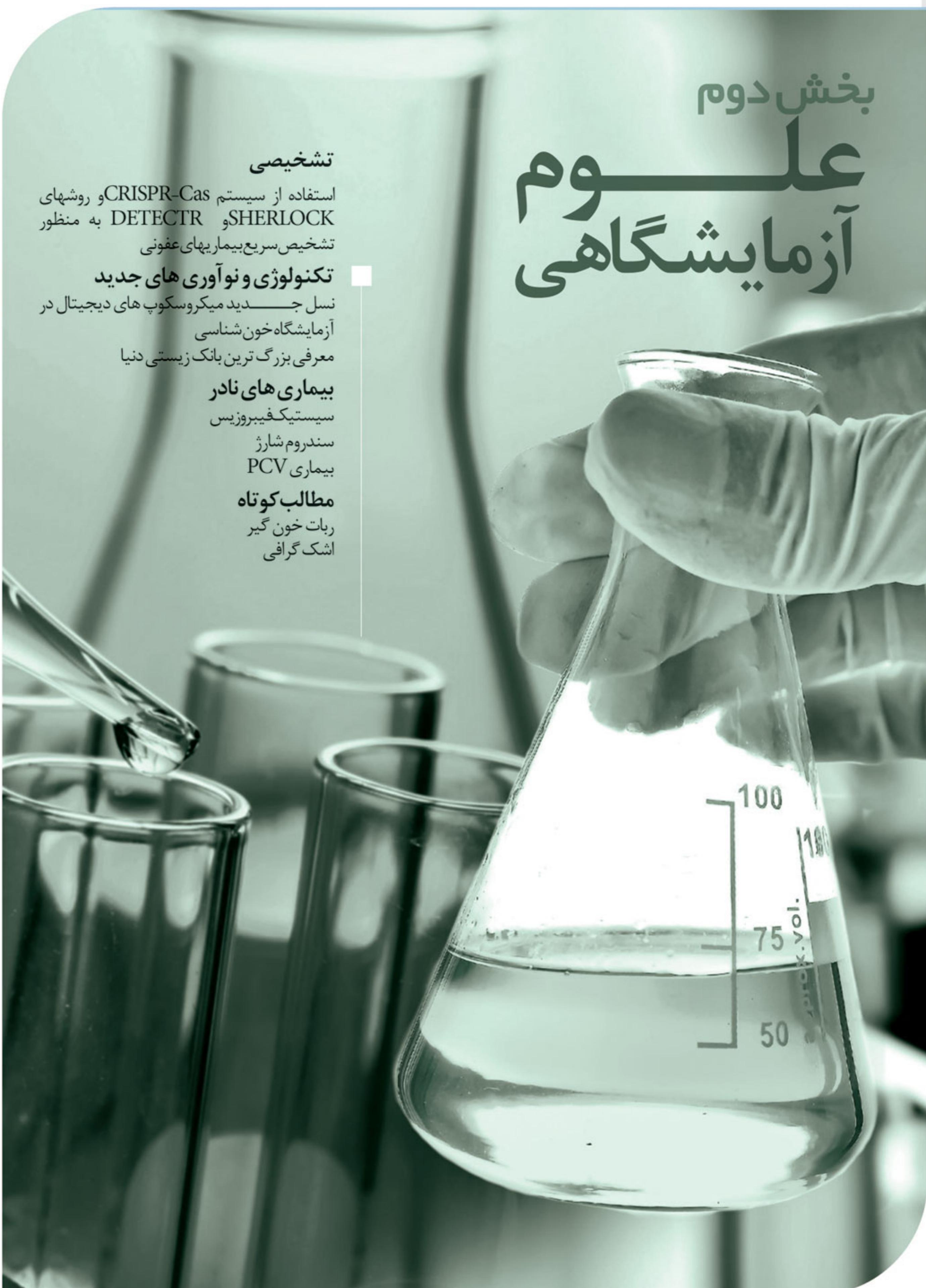
نسل جدید میکروسکوپ‌های دیجیتال در آزمایشگاه خون‌شناسی معرفی بزرگ‌ترین بانک زیستی دنیا

بیماری‌های نادر

سیستیک‌فیبروزیس
سندروم شارژ
بیماری PCV

مطالبات کوتاه

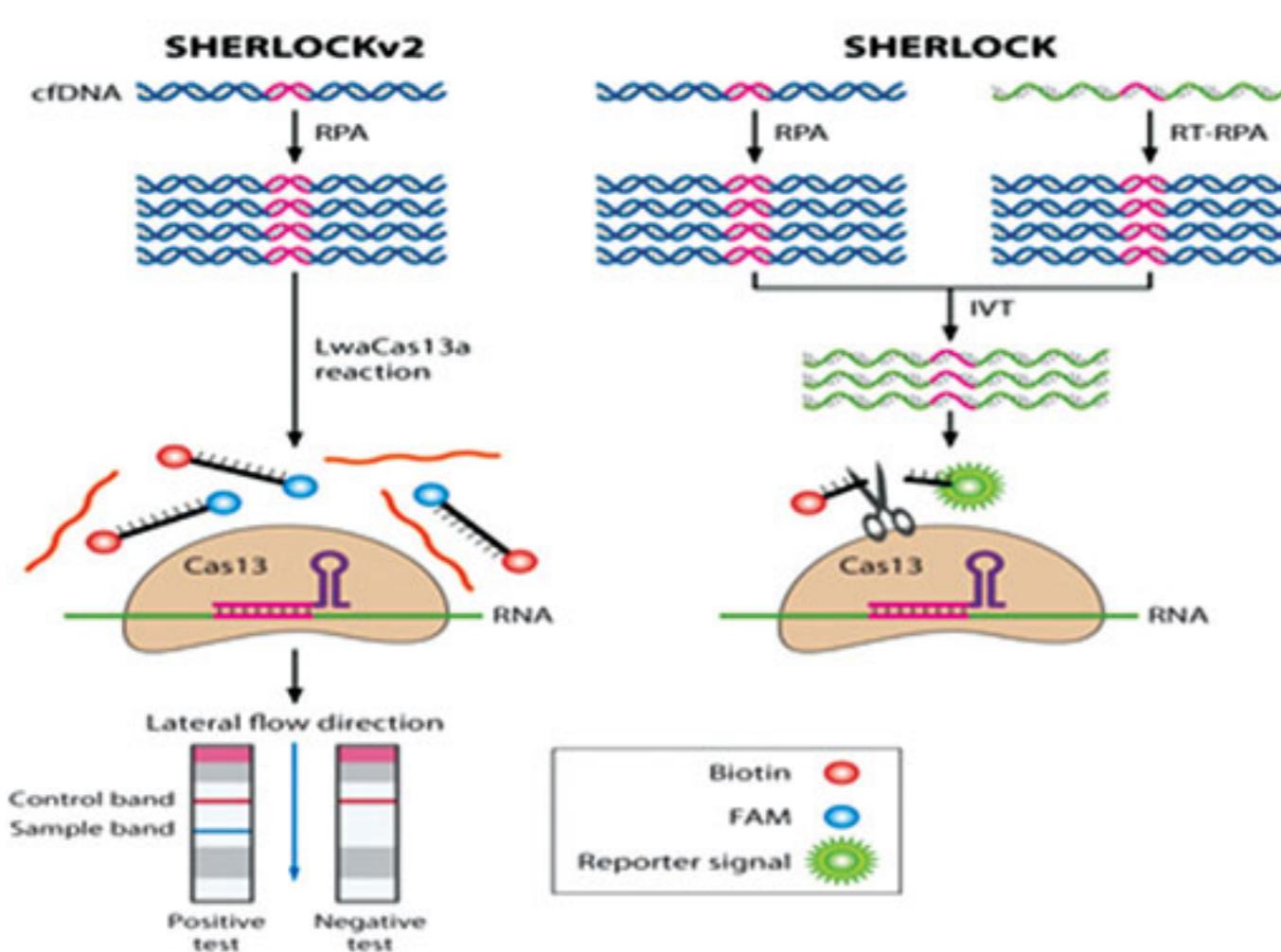
ربات خون‌گیر
اشک‌گرافی

استفاده از سیستم CRISPR–Cas و روش‌های DETECTR و SHERLOCK به منظور تشخیص سریع بیماری‌های عفونی

پس از شکست و تخریب ssDNA مولکول خاموش‌کننده از فلوروفور جدا شده و سیگنال فلورسانس ایجاد شده توسط فلوریمتر خوانده می‌شود. در روش SHERLOCK پس از تشخیص مولکول هدف crRNA با rRNA، توسط پروتئین Cas13 در مولکول تکرشتهٔ RNA یا ssRNA که در یک سمت آن فلوروفور و در سمت دیگر آن خاموش‌کننده قرار دارد، شکست ایجاد و با جداشدن خاموش‌کننده از فلوروفور سیگنال فلورسانس خوانده می‌شود. در تکنیک‌های شرلوک و دیتکتر می‌توان تکثیر قطعات نوکلئیک اسید هدف را به کمک روش تکثیر هم‌دماهی پلیمرازی (با استه به آنزیم ریکامبیناز یا Recombinase Polymerase Amplification (RPA)) انجام داد. روش RPA نسبت به روش PCR با تجهیزات ساده‌تری صورت می‌گیرد و نیازی به دستگاه ترموسایکلر ندارد. در روش شرلوک Reverse transcriptase (RT-RPA) برای تبدیل RNA به DNA انجام شود و سپس مرحلهٔ رونوشت برداری توسط آنزیم T7 RNA پلیمراز انجام شود تا DNA تکثیر شده تبدیل به RNA گردد.

در روش SHERLOCKv2 از پروتئین Cas13a به همراه پروتئین Csm6 استفاده شده که موجب بهبود حساسیت روش شرلوک، انجام شدن آن در یک مرحله، استفاده از غلظت‌های کمتر پرایمرو حصول نتایج به شکل کمی و مقداری شده است. از این نوع از روش شرلوک می‌توان در کیت‌نواری جریان جانبی (Lateral Flow Strip (LFS)) استفاده کرد. روش دیتکتر با سرعت و دقت بالایی انجام می‌شود و در مدت چند دقیقه نتایج به دست خواهد آمد. همچنین از روش دیتکتر برای تشخیص ژنوتیپ ویروس HPV (Human Papillomavirus) و تمایز بین انواع شایع آن یعنی HPV ۱۶ و HPV ۱۸ استفاده شده است.

چکیده: بیماری‌های عفونی عامل بسیاری از مرگ و میرهای انسانی هستند و تست‌های تشخیص بیماری‌های عفونی باشد سریع و اختصاصی باشند. هرچند روش (PCR) Polymerase Chain Reaction در تشخیص این گونه بیماری‌ها بسیار مورد استفاده است اما این روش پیچیدگی‌هایی نیز دارد و نیازمند تجهیزات پیشرفته است. روش SHERLOCK (Specific High Sensitivity Enzymatic DETECTRDNA En-Reporter Unlocking (donuclease Targeted CRISPR Trans CRISPR-Cas هستند برای تشخیص سریع بیماری‌های عفونی مناسب بوده و پیچیدگی ندارند و این روش‌ها می‌توانند در آینده جایگزین روش PCR گردند.

مقدمه: بیماری‌های عفونی و همه گیری‌های ویروسی خطرهای جدی برای سلامت انسان هستند و تشخیص سریع ماده‌ی ژنتیکی عامل این بیماری‌ها اهمیت بسیاری دارد. سیستم کریسپر یا تناوبهای کوتاه پالیندروم فاصله دار منظم خوشه‌ای (Clustered regularly interspaced short palindromic repeats) در واقع بخشی از سیستم ایمنی باکتری‌هاست که به کمک این روش می‌توانند در زنوم فاکس Cas مهاجم ایجاد شکست کنند. امروزه از سیستم کریسپر و پروتئین وابسته به کریسپر استفاده‌ی بسیاری در تحقیقات مرتبط با تشخیص و درمان بیماری‌ها و ویرایش زنوم می‌شود. باطرافی توالی راهنمای روش کریسپر می‌توان نظر از نوکلئیک اسید را هدف قرار داد و به کمک CRISPR RNA (crRNA) می‌توان سیستم را برای یافتن و اتصال به توالی هدف هدایت کرد. سیستم CRISPR-Cas انواع گوناگونی با پروتئین‌های Cas متفاوت دارد. روش DETECTR با کمک پروتئین Cas12a انجام شده و روش SHERLOCK با کمک پروتئین Cas13a صورت می‌گیرد.

تشخیص به کمک DETECTR بر پایهٔ شکست ایجاد شده در مولکول DNA تک رشته‌ای (ssDNA) به وسیلهٔ پروتئین Cas12a است. پس از تشخیص DNA تک رشته‌ی یادورشتهٔ هدف توسط crRNA و اتصال سیستم کریسپر به هدف، خاصیت نوکلئازی پروتئین Cas12a فعال شده و منجر به ایجاد شکست در مولکول DNA تک رشته‌ای می‌شود که در یک سمت آن مولکول فلوروفور و در سمت دیگر مولکول خاموش‌کننده قرار دارد.

فاطمه غلامیان
fatemeh.gh20011389@gmail.com

سیستیک فیبروزیس

حدود ۶۰ سال پیش بسیاری از کودکان قبل از اینکه حتی بتوانند به دبستان وارد شوند به علت این بیماری جان خود را از دست می‌دادند. امما مژده با گذشت زمان و پیشرفت در درمان بیمارانی که بیماری سیستیک فیبروزیس یا به اختصار سیاف را دارند می‌توانند تا ۳۰-۴۰ سالگی یا حتی بیشتر زندگی کنند. سیستیک فیبروزیس یک بیماری اتوزومال ارثی است که شش ها و سیستم گوارشی را تحت تاثیر قرار می‌دهد. در این بیماری بدن ماده موکوسی غلیظ و چسبناکی تولید می‌کند که می‌تواند راه تنفسی و یا پانکراس را مسدود کند و این عنده نمی‌تواند آنزیم‌های ضروری هضم چربی هارا به روده ترشح کند. این بیماری به دلیل جهش در هردو کپی ژن پروتئین CFTR ایجاد می‌شود. در ساخت عرق، مایعات گوارشی و موکوس نقش دارد و اگر این ژن به درستی کار نکند این ترشحات به جای رقیق، غلیظ می‌شوند.

گذشته تاریخی: انتظار می‌رود این بیماری حدود ۳۰۰۰ سال قبل از میلاد مسیح به دلیل مهاجرت مردم، جهش در ژنها و شرایط جدید تغذیه بوجود آمده باشد. البته که این بیماری تا دهه ۱۹۳۰ میلادی به صورت بالینی تشخیص داده نشده بود. به راستی که در ادبیات آلمان و سوئیس در قرن ۱۸ میلادی در مورد این بیماری اخطار داده شده بود "das beim Kuß auf die Stirn salzig schmeckt, es ist verhext und muss bald sterben" (وای بر کودکی که با بوسه بر پیشانی اش مزه‌ی شور می‌دهد) زیرا که او نفرین شده است و به زودی می‌میرد.

در سال ۱۹۳۸ دوروثی هانسین اندرسون مقاله‌ای در مورد فیبروز کیستی پانکراس و ارتباط آن با بیماری سلیاک منتشر کرد. او اولین کسی بود که ویژگی‌های سیستیک فیبروزیس پانکراس و ارتباط آن به شش‌ها و بیماری روده‌ای را توضیح داد.

دیتکتر برای تشخیص ژن E و N ویروس SARS-CoV-۲ نیز استفاده شده و روش شرلوک برای تشخیص ژن‌های S و Orflab از این ویروس به کار گرفته شده است. روش شرلوک با سرعت بالا و در چند دقیقه انجام می‌شود. شرلوک قادر به تشخیص ویروس هاننپر ویروس Zika، باکتری‌های بیماری‌زا و نیز تشخیص Single-Nucleotide Polymorphism (SNP) SNP به کمک crRNA طراحی شده برای موردنظر است. روش شرلوک برای تشخیص جهش‌های سرطانی از روی cfDNA (cfDNA) حتی در غلظت‌های پایین اتمولار آن در مایعات بدن فرد بیمار نظیر سرم و ادرار مناسب است. روش‌های تشخیصی دیتکترو شرلوک ساده و با سرعت بالا هستند اما روش PCR زمان بر است و نیاز به تجهیزات و آزمایشگاه پیشرفته و افراد ماهر دارد. هم‌چنین روش PCR قادر به تشخیص مقادیر پایین لود ویروس نیست. به علاوه روش‌های تشخیصی به کمک سیستم کریسپر از آن جهت که دارای پرایمرهای اختصاصی در مرحله تکثیر و سپس توالي اختصاصی crRNA ویژه مولکول هدف هستند، اختصاصیت بالاتری نسبت به روش PCR دارند.

نتیجه‌گیری: تکنیک‌های شرلوک و دیتکتر روش‌های نوین بر پایه‌ی سیستم کریسپر هستند و از آن جهت که فرآیند پیچیده‌نداشته و دقت، اختصاصیت، سرعت و حساسیت بالایی دارند برای تشخیص مولکولی بیماری‌ها از جمله بیماری‌های عفونی مناسب هستند و می‌توانند در آینده جایگزین‌های مناسبی برای روش‌های تشخیصی کنونی گردند و برای مدیریت بیماری‌های عفونی سودمند باشند.

ریحانه زارع

Reihanehzare@sums.ac.ir

منابع:

1. Mujahed I. Mustafa, Abdelrafie M. Makhawi "SHERLOCK and DETECTR: CRISPR-Cas Systems as Potential Rapid Diagnostic Tools for Emerging Infectious Diseases," Journal of Clinical Microbiology, vol. 59, no. 3, 2021.
2. Fatemeh Safari, M. Afarid, Banafsheh Rastegari, A. B. Haghighi, M. B. Mowahed, Abbas Behzad-Behbahani "CRISPR systems: Novel approaches for detection and combating COVID-19," Virus Research, vol. 294, 2021.

اگر میخواهید در مورد روش زندگی روزانه بیماران سی اف بیشتر بدانید می‌توانید به فیلم سینمایی Five feet apart مراجعه کنید. این فیلم زندگی دختر جوانی را به تصویر می‌کشد که از کودکی با این بیماری دست و پنجه نرم می‌کند اما هرگز روحیه‌ی خود را نباخته و سعی کرده‌است تک تک لحظات زندگی خود بهره ببرد.

منابع:

- 1.Cystic fibrosis since 1938 by Pamela B.davisDepartment of Pediatrics, Case Western Reserve University School of Medicine at Rainbow Babies' and Children's Hospital, Cleveland, Ohio
- 2.physiological basis of cystic fibrosis:A historical perspective by Paul M.Quinton Department of pediatrics,university of California, San Diego, La Jolla;and division of Biomedical Sciences,University of California,Riverside,California

بیماری PCV یا پلی سیتمی و را

این بیماری مربوط به اختلالات پرخونی می‌باشد که در آن مغز استخوان فرد تعداد زیادی گلبول قرمز و یا حتی گلبول سفید و پلاکت فراوان می‌سازد. بیشتر نگرانی هادر مورداً این بیماری مربوط به غلیظ شدن خون که به دلیل فراوانی گلبولهای قرمز است، می‌باشد. این بیماری در افراد سالم‌مند بیشتر اتفاق می‌افتد و ممکن است از خود علائمی نشان ندهد. علائم شایع این بیماری شامل خارش، درد شدید سوزاننده در دست که معمولاً با قرمز یا آبی شدن رنگ پوست همراه است می‌باشد. این بیماری با جهش در ژن JAK2 ارتباط دارد. این ژن ساخت سلول‌های خونی را تنظیم می‌کند.

تشخیص: هنگامی که مقدار هموگلوبین و هماتوکریت در خون فرد افزایش یابد باید به وجود این بیماری شک کرد. همچنین کمبود هورمون اریتروپوئتین می‌تواند نشانه‌ای از پلی سایتمی و را باشد. که برای اطلاع از مقدار هماتوکریت و هموگلوبین خون پیشک می‌تواند در خواست یک آزمایش CBC ساده را بدهد.

درمان: این بیماری قابل درمان نیست و اگر شناسایی نشود و بیماران تحت درمان قرار نگیرند ممکن است کشنده باشد. تحقیقات نشان داده است که با وجود وسایل درمانی جدید میانگین بقاء در بیماران با PCV از ۳-۱۵ سال به ۲۰-۱۰ سال رسیده است. همانطور که گفته شد هیچ درمان قطعی برای این بیماری وجود ندارد و به همین دلیل است که معالجه این بیماری از طریق تمرکز بر درمان علائم همچون کاهش عوارض لختگی خون با کاهش درصد اریتروسیت است. از دیگر روش‌های درمان می‌توان به حجامت اشاره کرد که معمولاً همراه و همزمان با دیگر روش‌های درمان مورد استفاده قرار می‌گیرد. خارج کردن خون از بدن سبب کمبود آهن و سپس کمبود میزان هماتوکریت یا هموگلوبین خون می‌شود و در نتیجه احتمال ایجاد لخته در خون نیز کاهش می‌یابد. شیمی درمانی یا درمان از طریق رادیوایزوتوپ هانیز ممکن است مورد استفاده قرار گیرند.

اپیدمیولوژی: میزان شیوع این بیماری چیزی حدود ۲۲ در میان ۱۰۰۰۰۰ مورد است به نظر می‌رسد که پلی سایتمی و را در میان یهودیان اروپای شرقی بیشتر از سایر اروپایی ها و آسیایی ها اتفاق می‌افتد. این بیماری در هر قوم و نژادی با نسبت ۲ به ۱ در مردان شایع تر از زنان بوده است. میانگین سن مبتلایان ۶۰ است و به ندرت در افراد زیر ۴۰ سال دیده شده است.

منابع:

- 1.Polyctyhemia vera :myths, mechanisms, and management by Jerry L.SpivackFrom the Division of Hematology, Department of Medicine, Johns Hopkins University School of Medicine, Baltimore, MD.
- 2 &3.Polyctyhemia Vera by BRIAN J. STUART, LT, MC, USNR, and ANTHONY J. VIERA, LCDR, MC, USNR, Naval Hospital Jacksonville, Jacksonville, Florida

تشخیص: این بیماری توسط تست کلرید عرق و تست ژنتیکی قابل تشخیص است و هم‌اکنون در برخی نقاط جهان از نوزادان نیز تست گرفته می‌شود و بیشتر بیماران CF تا قبل از ۲ سالگی شناسایی می‌شوند.

درمان: هیچ درمان قطعی برای این بیماری وجود ندارد. ولی راه‌های زیادی برای جلوگیری از پیشرفت سریع این بیماری و افزایش طول عمر افراد وجود دارد. این راه‌ها می‌توان به استفاده از داروهای آنتی بیوتیک، مکمل‌های غذایی یا نجام عمل پیوند داشتها در موارد و خیم اشاره کرد.

اپیدمیولوژی: با اینکه سی اف یک بیماری نادر است اما یکی از شایع ترین بیماری‌های ژنتیکی است که مدت زندگی را کاهش می‌دهد بخصوص در اروپایی هادر امریکا حدود ۳۰۰۰۰ نفر در کانادا حدود ۴۰۰۰ نفر دارای بیماری سیستیک فیبروزیس هستند. این بیماری در اسپانیایی ها، آفریقایی ها و آسیایی ها کمتر شایع است.

راسیه حاجات نیا
rhaijatnia@yahoo.com

سندرم شارژ

Charge Syndrome

دسته‌فرئی:
مشکلات مادرزادی قلبی، عدم یا تاخیر در رشد، تاخیر در بلوغ، ناهنجاری و غیرعادی بودن کلیه‌ها، مشکل در سیستم ایمنی بدن، شکاف کام، ناتوانی‌های ذهنی و... در این دسته قرار دارند که ناتوانی‌های ذهنی در تمام بیماران CS رخ نمی‌دهد. مشکلاتی که در گیرنده‌های حسی چشم، گوش و دستگاه دهليزی ایجاد می‌شود ممکن است عملکردهایی را برای بیمارانی که تحت تاثیر قرار گرفته‌اند، دچار چالش کند. مخصوصاً مشکلات شدید تعادلی، شنوایی، بینایی، مهارت حرکتی و همچنین ارتباطات.

سندرم شارژ (charge syndrome) یک بیماری مادرزادی ژنتیکی نادر است. علت این بیماری جهش در زن CHDV است. این زن روی کروموزوم غیرجنسی شماره ۸ قرار دارد و در بازسازی کروماتین‌ها نقش دارد. از لحاظ تاریخی شناسایی CS براساس وجود معیارهای بالینی خاصی بوده و بیان‌های فنوتیپی متفاوتی دارد. ناهنجاری‌های این بیماری به ۲ دسته اصلی و جزئی تقسیم می‌شود که صد ابته دسته اصلی در این بیماران بیشتر مشخص می‌باشد.

- گروه بیماری‌های اصلی:
 - ارتزی یا تنگی کوآن که مشکلات تنفسی ایجاد می‌کند. حتی ممکن است برای ادامه زندگی کودکان تازه متولد شده تهدید کننده باشد.
 - درگیری‌های عصب جمجمه‌ای می‌تواند باعث فقدان حس بویایی، حالت غیرعادی صورت، مشکلات در غذا خوردن و بلعیدن شود که این ناهنجاری‌ها اغلب باعث مشکلات تنفسی و بلع می‌شود.
 - کولوبومای چشمی. این ناهنجاری در ایجاد کمبود بینایی و کوری نقش دارد.
 - مشکل در عصب گوش یا عصب دهليزی که روی شنوایی و تعادل اثر دارد.

نسل جدید میکروسکوپ‌های دیجیتال در آزمایشگاه خون‌شناسی

نگارالسادات‌شرفات

13ragen79@gmail.com

چکیده: ارزیابی مورفولوژیکی اسمیر خون برای دهه های طولانی توسط میکروسکوپ دستی متداول انجام شده است. در سال های اخیر، پیشرفت سریع در تصویربرداری دیجیتال و فناوری اطلاعات منجر به توسعه روش‌های خودکار تجزیه و تحلیل مورفولوژیکی دیجیتال اسمیر های خون شده است.

مقدمه: تجزیه و تحلیل ریخت شناسی اسمیر خون محیطی رنگ آمیزی شده با رومانوفسکی، یک عنصر اساسی در تشخیص بیماریهای خون است. ظاهر مورفولوژیک لکوسیت ها، گلbul های قرمز خون و پلاکت ها می تواند در شناسایی برخی از بیماری های خون بسیار مهم باشد.

به طور سنتی، تجزیه و تحلیل مورفولوژیکی اسمیر خون توسط میکروسکوپ نوری دستی انجام شده است. گرچه این روش استاندارد طلایی است، اما دارای معایبی نیز میباشد؛ از جمله زمان بر بودن، نیاز به آموزش مداوم پرسنل و در معرض بودن تنوع خطاهای چشمی. علاوه بر این، محدودیت های فضای برای ذخیره سازی اسلامیدهای شیشه ای متداول وجود دارد و دسترسی به مشاوره های ثانویه با استفاده از روش میکروسکوپ دستی کلاسیک دشوار است. بنابراین، تقاضای فزاینده ای برای توسعه سیستم های میکروسکوپ دیجیتال وجود دارد که قادر به انجام تجزیه و تحلیل مورفولوژیکی اسمیر خون به صورت خودکار است. تحولات اولیه در این زمینه به دهه ۶۰ قرن بیستم میلادی بر می گردد.

در بیماران CS حدود ۴۸٪ احتمال بروز الرژی وجود دارد. این الرژی شامل الرژی به غذا، دارو و در حساسیت های تماسی که ورم غشا مخاط بینی و تنگی نفس بروز می دهد، می باشد. در زمینه دندان پزشکی استفاده از دستکش و مواد دندانی ممکن است باعث شروع واکنش های حساسیتی در بیمار شود. در تعریف سندرم هنوز اختلالات رفتاری مشخص یا گنجانده نشده است. اما پدر و مادرها و متخصصان سال هاست که برای کودکان مبتلا به CS معمولا مشکلات رفتاری را گزارش کرده اند، از جمله نگرانی و وسواس فکری.

برای مشکلات رفتاری که به عنوان رفتارهای منحرف شده از هنجارهای اجتماعی، فرهنگی یا رشدی که به فرد CS یا محیط اطراف او اسیبی وارد کند، هنوز تعریفی وجود ندارد. در CS بعضی از این مشکلات رفتاری با صفات اوتیسم شباهت دارد. کودکانی که با سندرم شارژ بدنی می ایند خصوصاً ان هایی که معلولیت ذهنی دارند، در معرض اختلاف طیف اوتیسم قرار دارند و باید سریع ارزیابی و درمان شوند. فراوانی اختلاف طیف اوتیسم در افراد مبتلای به CS از ۹ تا ۶۸٪ بنا به تعریفی که استفاده می شود، متغیر است.

باتوجه به طیف ناهنجاری هایی که بیماران CS دارند، همچنین مشکلات دندان ها که به دلیل بهداشت دهانی پایین و عمر توجه به نگرانی های دندانی این افراد توصیه براین است که علاوه بر حضور متخصصان از رشته های مختلف در تیم پزشکی مدیریت بیماران، یک دندان پزشک نیز حضور داشته باشد.

CS = Charge Syndrome

منابع:

Qin Z, Su J, Li M, Yang Q, Yi S, Zheng H, Zhang Q, Chen F, Yi S, Lu W, Li W. Clinical and Genetic Analysis of CHD7 Expands the Genotype and Phenotype of CHARGE Syndrome. *Frontiers in genetics*. 2020 Jun 18;11:592.

Chetty M, Roberts TS, Elmubarak M, Bezuidenhout H, Smit L, Urban M. CHARGE syndrome: genetic aspects and dental challenges, a review and case presentation. *Head & face medicine*. 2020 Dec;16:1-7.

چشم اندازی بر میکروسکوپ های DM

سیستم های DM که بیشتر به آن Cellavision گفته می شود (CellaVision AB) وظیفه تجزیه و تحلیل خودکار تصاویر دیجیتال را بر عهده دارند، که سلول ها را در اسمر خون تشخیص میدهند، تصاویر سلول ها را ضبط می کنند، سلول ها را با استفاده از نرم افزار تجزیه و تحلیل تصویر طبقه بندی می کنند و سپس تصاویر را بر روی صفحه کامپیوتر نمایش می دهند. آنالیز کننده، بخشی از اسلاید میکروسکوپی را اسکن می کند و به طور خودکار یک منطقه تجزیه و تحلیل مناسب (تک لایه) را شناسایی می کند که در آن تصاویر بازرگنایی X50 برای گلبول های قرمز (RBC) و X100 برای گلبول های سفید (WBC) موجود در اسمر خون را ضبط می کند.

این نرم افزار WBC ها را براساس تشخیص افتراقی اتوماتیک از اسمرهای خون محیطی یا اسلایدهای سیتوسپین مایع بدن طبقه بندی می کند، RBC را با ناهنجاری های مورفولوژیکی مشخص می کند و پلاکت هارا می شمارد. در این سیستم تشخیص نوع سلول بر عهده یک شبکه عصبی مصنوعی است، که تصاویر دیجیتال را تجزیه و تحلیل می کند و با داده های از قبل طبقه شده سلول هارا مقایسه می کند. لازم به ذکر است پیش از انتشار نتایج، به یک مورفولوژیست ماهر برای بررسی همه سلول ها و طبقه بندی مجدد سلولهای ناشناس جهت جلوگیری و کاهش خطای سیستم نیاز است.

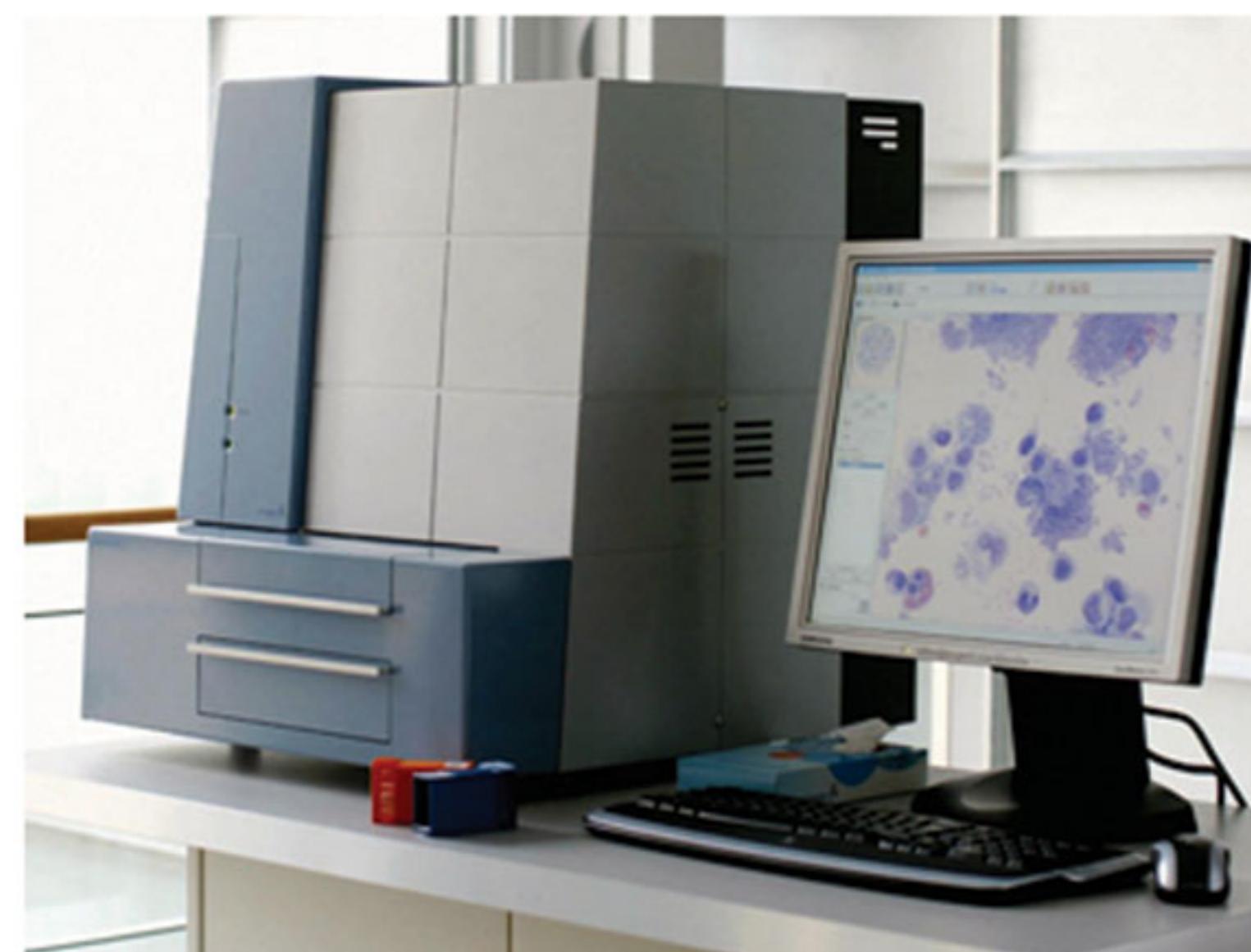
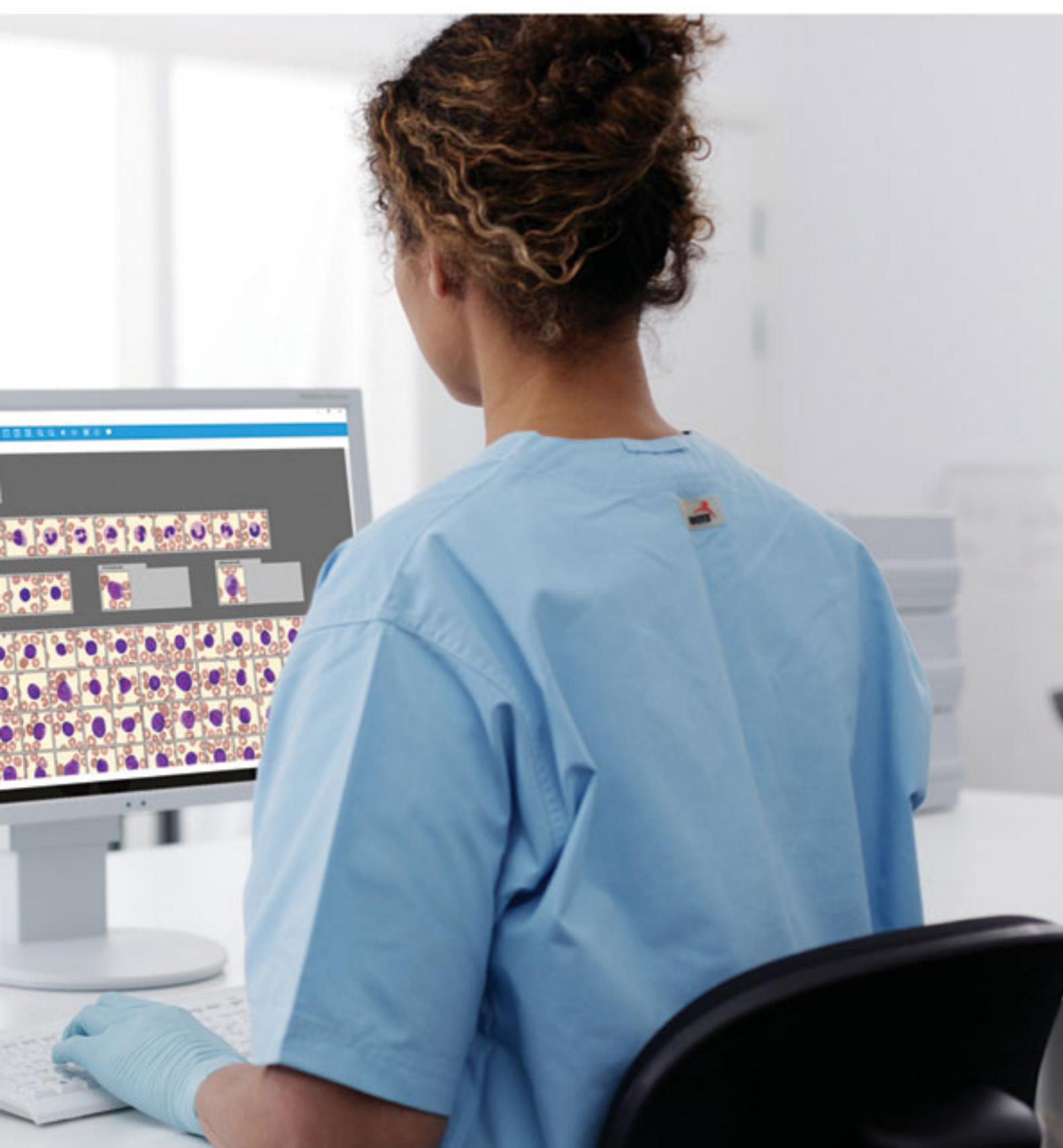
همچنین سیستم های DM ابزاری مفید برای کمک به تشخیص و لیزاسیون بیشتر سرطان های خون حاد و مزمن، مکان یابی خودکار سلول و طبقه بندی آن، همراه با نمایش سلول های منحصر به فرد روی صفحه رایانه است و می تواند زمان صرف شده برای تشخیص تفاوت ها را کاهش دهد. همچنین یک محیط کار ارگonomیک صحیح و آرام را فراهم می کند. پیشنهاد ما برای استفاده از آن، در تجزیه و تحلیل معمول است. این سیستم می تواند برای تشخیص دقیق ریخت شناسی نمونه ها ز بیماران مبتلا به بیماری خون ریزی بد خیم بسیار مفید باشد.

CELLSCAN، Hematrk و سیستم میکروسکوپ اسکن سیداک (Cydac) از اولین سیستم های تجزیه و تحلیل مورفولوژیکی خودکار معرفی شده بودند. سیستم های دیگری مانند: سیستم تشخیص خودکار LARC (LARC)، کولتر Diff⁴ و Diff³ (با استفاده از تشخیص الگوی رایانه ای، اسمرهای رنگ آمیزی شده را رایت را تجزیه و تحلیل می کنند. قابلیت گزارش در مورد تعداد تشخیص های افتراقی لکوسیت ها، مورفولوژی سلول های قرمز، کفايت پلاکت ها و تعداد رتیکولوسیت ها را دارند) و ADC⁵⁰ (پیش پردازنده تجزیه و تحلیل سریع داده های تصویر خون شناسی). با این حال، این سیستم های اولیه پیشرفت چشمگیری در گردش کار ایجاد نکرند، زیرا آنها نسبتاً کند بودند و درجات محدودی از اتوماسیون را انجام میدادند. در دهه ۸۰ قرن بیستم میلادی، زمینه تشخیص نمونه های خون در آزمایشگاه خون شناسی با معرفی سل کانتر مبتنی بر جریان، به طور قابل توجهی پیشرفت کرد. این سل کانتر ها قادر به طبقه بندی لکوسیت ها و تشخیص ناهنجاری ها در گلبول های قرمز خون و پلاکت ها با استفاده از ابزار flag هستند. (در آزمایشگاه هماتولوژی، یک Flag، پیامی است به اپراتور مبنی بر اینکه نمونه تحلیل شده توسط دستگاه ممکن است مشکل خاصی داشته باشد. در واقع هدف از مجهز نمودن تحلیل گرهای هماتولوژی به سیستم های هشدار دهنده این است که با ارز یابی مورفولوژیکی نمونه هایی که نیاز به بررسی بیشتر دارد، میزان پاسخ های مثبت یا منفی کاذب تا حد ممکن کاهش یابد)

اخیراً، سیستم های میکروسکوپی دیجیتال خودکار پیشرفته تری تولید و به بازار آزمایشگاه خون شناسی معروفی شده اند:

- (۱) - Cellavision DM^{۹۶} ، Cellavision DM^{۱۲۰۰} ، laVision DM^{۹۶۰۰}
- (۲) - Cellavision DM^{۱۲۰۰} Sysmex DI (بر اساس پلت فرم
- (۳) - Vision Hema
- (۴) - EasyCell و ...
- (۵) Nextslide

تا به امروز، بیشتر مطالعات و بررسی ها با استفاده از سیستم های Cellavision و Sysmex انجام شده است. بیشتر این سیستم ها از دوربین دیجیتال به همراه یک سیستم رایانه ای استفاده می کنند. تصاویر دیجیتالی نمونه های سلولی را به عنوان ماده ورودی طبقه بندی با کمک رایانه طبقه بندی می کنند؛ بر اساس پارامترهای تجزیه و تحلیل تصویر سلول های خونی مانند ویژگی های هندسی، رنگ و بافت. در اینجا بررسی هایی داریم در ارتباط با میکروسکوپ های DM.

مورفولوژی گلbul های قرمز و Cellavision ARBCA

CellaVisionARBCA (اپلیکیشن پیشرفته CellaVision) گلbulهای قرمز خون) همانطور که پیش تر اشاره کردیم با استفاده از یک شبکه عصبی مصنوعی ساخته شده است که می تواند تعداد زیادی از ویژگی های RBC را تشخیص دهد؛ از جمله اندازه و گردی سلول، اندازه و شکل رنگ پریدگی مرکزی، توزیع شکاف هادر لبه های طبقه بندی.

در این سیستم RBC ها را به ۲۱ دسته مورفولوژیکی بر اساس رنگ، اندازه، شکل و اجزا طبقه بندی می شوند که می توان به مواردی از این قبیل اشاره کرد: اینکلوژن ها از جمله آنیزوسیتوز (anisocytosis)، میکرو و ماکروسیتوز، پلیکرومیزیا (polychroasia) و هیپوکروازیا (hypochroasia)، پویکیلوسیتوز (poikilocytosis)، سلول های هدف (target cells)، شیستوتیتها (schistocytes)، سلول های هلمت، سلول های داسی، گلbulهای سفید، سلول های بیضوی (teardrop cells)، اوالوستیت (elliptocytes)، سلول های قطره اشکی (ovalocytes)، سلول های قطبی (acanthocytes)، آکانتوتیتها (stomatocytes) و اکینوتیت ها (Howell - Jolly، Pappenheimer bpdy، echinocytes) انجام Howell - Jolly، Pappenheimer bpdy، echinocytes انجام داده اند.

در ادامه مثال هایی را بررسی می کنیم.

DM تشخیص آنمی همولیتیک را تسهیل می کند در بررسی های اخیر، نمونه های ۹۰ بیمار مبتلا به کم خونی همولیتیک ارشی و ۳۲ کنترل با Cellavision ARBCA را برای بهبود و استاندارد سازی تشخیص این اختلالات تجزیه و تحلیل کردند. نتیجه های بدست آمده حاکی از این بود که DM۹۶ اینزاری مفید برای غربالگری و تعیین کمی تغییرات مورفولوژیکی خاص برای اشکال مختلف کم خونی همولیتیک ارشی است.

حساسیت DM به سلول های قطره اشکی (teardrop cells) حساسیت و ویژگی های طبقه بندی برای سلول های قطره اشکی را، قبل و بعد از استفاده از ARBCA در ۱۰ آزمایش خون طبیعی و ۴۶ مورد آزمایش خون از بیمارانی که سلولهای قطره اشکی در آنها وجود دارد، مقایسه کردند. نتیجه های بدست آمده نشان میدهد که حساسیت ARBCA برای سلولهای قطره اشکی نسبت به میکروسکوپ دستی افزایش یافته است که منجر به تخمین ۲۰ درصد - ۳۰ درصد از سلولهای قطره اشکی می شود.

طبقه بندی لکوسیت ها با cellavision

در طبقه بندی کلی، ارزش دقت آنالیز برای WBC، ۹۰.۳ درصد بود. ضرایب همبستگی خوبی بین نتایج نهایی DM و تشخیص افتراقی دستی مشاهده شد. سیستم DM حساسیت و ویژگی بالایی را برای بلاست ها و گرانولوسیت های نبالغ انجام می دهد. اگرچه سیستم DM در نمونه های طبیعی خون به مراتب موثرتر از نمونه های پاتولوژیک است؛ اما توانایی آن در بررسی سلول به سلول اسلامیدها بر روی صفحه کامپیوتر، همکاری هم زمان بین تکنسین و سیستم را هنگام مواجهه با سلول های غیر طبیعی فراهم می کند.

مت-ریال و روش های مورد استفاده در cellavision

مشکل از یک اسکنر اسلامید باوضوح بالا، یک مجموعه نرم افزار (host application) است که در مرکز داده ها از طریق اینترنت قابل دسترسی است. این مجموعه شامل یک برنامه پردازش تصویر، یک برنامه بررسی آنلاین است. برنامه پردازش تصویر، تصاویر کامل شده را از اسلامید می پذیرد و برای شناسایی و طبقه بندی سلول ها پردازش می کند. کاربران وارد برنامه بررسی آنلاین می شوندو تصاویر پردازش شده و همچنین نتایج طبقه بندی را مرور گروب خود بررسی می کنند.

وقتی اسلامید خون محیطی بر روی اسکنر اسلامید قرار می گیرد، تصاویر، فوری از ناحیه آزمایش و برچسب اسلامید با برگزاری می شوند. اطلاعات بدست آمده می آیند و در مرکز داده برگزاری می شوند. اطلاعات بررسی برای بهینه سازی فرآیند اسکن و تهیه بخشی از اطلاعات بررسی بعدی استفاده می شود. سپس تصویر اسامیر خون محیطی تجزیه و تحلیل می شود و برای هر اسلامید خون محیطی محل اسکن انتخاب می شود. مختصات اسکن دوباره به اسکنر منتقل می شود و اسکن باوضوح بالا آغاز می شود. اسلامیدها برای اسکن، روی سینی ها برگزاری می شوند و هر سینی ۵ اسلامید را در خود جای داده است. توان عملیاتی به طور میانگین ۲۶ اسلامید (بسته به سیستم میتواند متغیر باشد) در ساعت است. پس از اتمام اسکن، اسکنر، تصویر باوضوح بالا (۱۰۰X) را در مرکز داده برگزاری می کند. برنامه های پردازش تصویر، هر تصویر را تجزیه و تحلیل می کنند. یک تکنسین با تجربه هر مورد را بررسی می کند و از راه دور با یک مرور گروب، به تصویر دسترسی پیدا می کند. هنگامی که تکنسین بررسی را به پایان رساند، نتایج آزمون بر روی سیستم اطلاعات آزمایشگاهی برگزاری می شود.

معرفی بزرگ‌ترین بانک زیستی دنیا

محمد رضا مقدس نژاد

Mohammadrezamoghadasnegad@gmail.com

مقدمه

(ATCC) سازمانی خصوصی و غیرانتفاعی است که به کسب، حفظ، احراز هویت و توزیع مواد بیولوژیکی متنوع (فعالیتهای "APAD") اختصاص دارد ATCC . توسط دانشمندان در سال ۱۹۲۵ تاسیس شد تا به عنوان مخزن بین المللی و مرکز توزیع کشت میکرووارگانیسم ها عمل کند. از آن زمان، ویروس ها، کشت سلول های حیوانی و گیاهی و مواد DNA نوترکیب به آن مجموعه اضافه شده است.

اکنون ATCC بزرگ‌ترین مجموعه کشت سلولی و خدمات عمومی در جهان است که دارای مجموعه هایی در شش حوزه باکتری شناسی، کشت سلول، زیست شناسی مولکولی، قارچ شناسی، پرتوئولوژی و ویروس شناسی است.

اموریت ATCC این است که به عنوان مخزن پیشرو در جهان برای کشت مرجع استاندارد، مواد بیولوژیکی مرتبط و داده های مرتبط خدمات ارائه دهد.

ATCC حفظ و نگهداری دائمی این مواد را برای استفاده توسط افراد و اجداد رایط در زمینه های علمی، صنعتی و آموزشی فراهم می کند.

تنوع cellavision ها قادر انتخاب را بیشتر می کنند

تفاوت فاحش دستگاه های DM در گنجایش و توان عملیاتی آن ها مشخص است؛ به طوری که در cellavisionDM ۱۲۰۰ ظرفیت بارگیری ۱۲ اسلاید و توان عملیاتی آن ۲۰ اسلاید در ساعت است، و در ارتباط با cellavision DM ۹۶۰۰ ظرفیت به ۹۶ اسلاید و توان عملیاتی به ۳۰ اسلاید در ساعت می رسد. از ویژگی های مشترک میتوان اشاره کرد به: آنالیز خون محیطی، گردش کار خود کار، شناسایی نمونه از طریق اسکن بارکد، پیش طبقه بندی سلولهای خونی، عملکرد برای برآورد پلاکت، بایگانی دیجیتالی تصاویر و نتایج سلول همراه با پرونده بیمار داده های موجودی که تا اینجا بررسی شدند در مورد صرفه جویی در زمان با Cellavision، متغیر هستند. با این حال سرعت تشخیص به آسیب شناسی بیمار، در صورت وجود، مهارت های کارشناس و غیره بستگی دارد.

نتیجه گیری:

معروفی سیستم Cellavision DM احتمالاً تأثیر زیادی در تدارکات و سازماندهی آزمایشگاه های تخصصی و عمومی خون شناسی خواهد داشت. بسته به الزامات اعتبار سنجری و دستور العمل های موجود در هر کشور، تمام اسیمیرهای انجام شده توسط SP-100 را می توان به صورت مداوم به CellavisionDM منتقل کرد. اگر بعد از شناسایی، طبقه بندی و تأیید سلولهای ناشناخته، هیچ گویی وجود نداشته باشد، تأیید می تواند توسط Cellavision DM انجام شود، مگر در مواردی که مشکلات خاصی پیشاپردازی کارکنان Cellavision DM نتایج زیادی به همراه خواهد داشت؛ از جمله کاهش مدت زمان کارکنان فنی در کار با میکروسکوپ ضمن افزایش همزمان کارایی در جریان کار، حذف تکنسین های پزشکی که به تنها یی با یک تشخیص دشوار رو برو هستند، بهبود ارگونومی ایستگاه کاری (آرنج، چشم و پشت)، کاهش پر شدن تیغه ها و در نهایت بهینه سازی زمان و کیفیت کار اشاره نمود.

معروفی Cellavision DM همچنین می تواند زمان کار کارکنان بیولوژیکی را بهینه کرده و مهارت تشخیص تخصص مورفولوژی را بهبود بخشد. علاوه بر این، ارائه آسان و واضح همه نمونه های بیمار بر روی صفحه رایانه به اطمینان از کیفیت مراقبت های پزشکی در بیماران سلطانی کمک می کند. تصاویر می توانند برای مشاوره و تأیید به سایر متخصصان منتقل شوند و اعتبار پروتکل های بالینی را تسهیل نمایند. ماهمچنین می توانیم به زمان های پاسخ کوتاه تر، کاهش خطاهای، بهبود در آموزش مداوم و پیشرفت، احتمال توزیع مجدد منابع انسانی و کاهش قابل توجه هزینه برای کمک همکار امیدوار باشیم. با این حال، پیچیدگی و تنوع چشمگیر عناصر خونی تشکیل شده، چالش های مهمی را برای هر تجزیه و تحلیل خود کار فراهم می کند. بخش قابل توجهی از نمونه ها برای تشخیص قطعی ناهمجاري های مورفولوژیک هنوز به بررسی دستی اسلايد آزمایش خون نیاز دارد.

References:

- Kratz, A., Lee, S. H., Zini, G., Riedl, J. A., Hur, M., Machin, S., & International Council for Standardization in Haematology. (2019). Digital morphology analyzers in hematology: ICSH review and recommendations. International journal of laboratory hematology, 41(4), 437-447.
- Cornet, E., Perol, J. P., & Troussard, X. (2008). Performance evaluation and relevance of the CellavisionTM DM96 system in routine analysis and in patients with malignant hematological diseases. International journal of laboratory hematology, 30(6), 536-542.

حدود یک سوم از مواد ATCC برای استفاده در آزمایشگاه‌های بالینی، صنعتی، تحقیقاتی، دانشگاهی و دولتی در کشورهای خارجی توزیع می‌شود.

برنامه خدمات حرفه‌ای

برنامه خدمات حرفه‌ای، محصولات و خدمات متعددی را ارائه می‌دهد که فعالیت‌های جمع‌آوری مواد بیولوژیکی و کارهای تخصصی در ATCC را تکمیل می‌کند. ATCC در سال ۱۹۸۱ به عنوان اولین مرجع سپرده گذاری بین‌المللی تحت پیمان بین‌المللی بوداپست برای حقوق اختراع بیوتکنولوژی تعیین شد خدمات آزمایشگاهی ATCC قراردادی شامل انواع خدمات استاندارد و سفارشی در زمینه‌های کشت سلولی، زیست‌شناسی مولکولی، میکروبیولوژی و موارد دیگر است. محصولات برای تکثیر، آزمایش و حفظ کشت ارائه می‌شوند.

برنامه خدمات آموزشی

برنامه خدمات آموزشی، برنامه‌های آموزشی برای علوم زیستی را ارائه می‌دهد. کنفرانس‌ها و دوره‌ها توسط ATCC در پاسخ مستقیم به نیازهای شناسایی شده توسط کارکنان مجموعه یا یک منبع خارجی ترتیب داده می‌شود. موضوعات شامل اقدامات کنترل کیفی، مدیریت داده‌ها، اخذ حق ثبت اختراع در بیوتکنولوژی و شناسایی، حفظ و نگهداری کشت‌های سلولی می‌باشد.

برنامه خدمات اطلاعاتی

برنامه خدمات اطلاعاتی، پایگاه داده‌های گسترده‌ای از اطلاعات بیولوژیکی را که در ATCC تهیه و ذخیره می‌شود، حفظ می‌کند. اطلاعات مربوط به مطالب از طریق تماس مستقیم با سپرده گذاران و جستجوی متون رایانه‌ای جمع‌آوری و به روز می‌شود. داده‌های فرم‌های الحق و چاپ مجدد با استفاده از نرم افزار پایگاه داده ذخیره می‌شوند. بازنشرها به پرونده‌های microfiche منتقل می‌شوند. اطلاعات بانک اطلاعاتی رایانه، به عنوان یک اقدام پیشگیرانه در پشتیبان گیری و ذخیره در خارج از سایت، برای گزارش‌ها، برگه‌های محصول و کاتالوگ‌ها بازیابی می‌شود. برنامه ATCC، که به طور رایگان توسط حدود ۱۵۰۰۰ دانشمند توزیع می‌شود، تمام مطلب جدید را لیست می‌کند و سایر اخبار مهم و سازمانی مهم را تبلیغ می‌کند. ATCC همچنین کتابچه‌های راهنمای فنی در زمینه اقدامات کنترل کیفیت، انجام داد و خشک کردن دریخ، بسته‌بندی و حمل مواد بیولوژیکی و کاربردهای خاص سویه‌های ATCC را منتشر می‌کند. کاتالوگ‌ها و کتابچه‌های راهنمای را عنوان اسناد مرجع عمومی در نظر گرفته‌اند.

References:

- Berns KI, Bond EC, Manning FJ. The Human Genome Center: Lawrence Livermore National Laboratory. InResource Sharing in Biomedical Research 1996. National Academies Press (US).

برای دست یابی به این ماموریت اهداف اصلی ATCC شامل موارد زیر است:

- حفظ، تکثیر و توزیع کشت سلولی، میکروارگانیسم‌ها، ویروس‌ها، محصولات سلولی و مواد بیولوژیکی مورد استفاده در فناوری DNA نوترکیب
- حفظ بالاترین استاندارد احراز هویت، حفظ اسناد و نگهداری از ویژگی و دوام مواد پیگیری تحقیقات
- فرامندگان بالاترین کیفیت خدمات برای اعضای بخش‌های علمی، تجاری و عمومی که با مجموعه مواد جمع‌آوری شده کار می‌کنند
- آموزش دانشمندان و مردم از طریق برنامه‌های آموزشی، سخنرانی‌ها، نشریات، پایگاه‌های داده و سایر روش‌ها

جمع‌آوری، مدیریت، انتشار و تبادل اطلاعات مربوط به مواد موجود در مجموعه ATCC به ۲۲ سازمان علمی حرفه‌ای وابسته است. سیاست‌های ATCC توسط یک هیئت مدیره ۱۵ نفره مشکل از نمایندگان این سازمان و جامعه در کل تشکیل می‌شود.

اماکنات عمومی

ATCC دارای ۲۲۰ نفر پرسنل است. این مرکز در حال حاضر در مریلند و تقریباً در ۵ هکتار زمین واقع شده است. ساختمان کارلسون (۵۳۰۰۰ فوت مربع) به طور خاص برای مطالعه و نگهداری کشت‌های طراحی و تجهیز شده است. ATCC شش مجموعه شامل کتابخانه، سالن کنفرانس و سمینار، کارگاه آزمایشگاهی، گلخانه و یک کارخانه را در خود جای داده است. دو ساختمان دیگر شامل دفاتر فروش و بازاریابی، حمل و نقل و خدمات اطلاعاتی و اداری هستند.

برنامه‌های سازمان ATCC
چهار برنامه دارد که بر روی توسعه و توزیع محصولات علوم زیستی، تحقیقات علوم زیستی و انتقال فناوری تمرکز دارد.

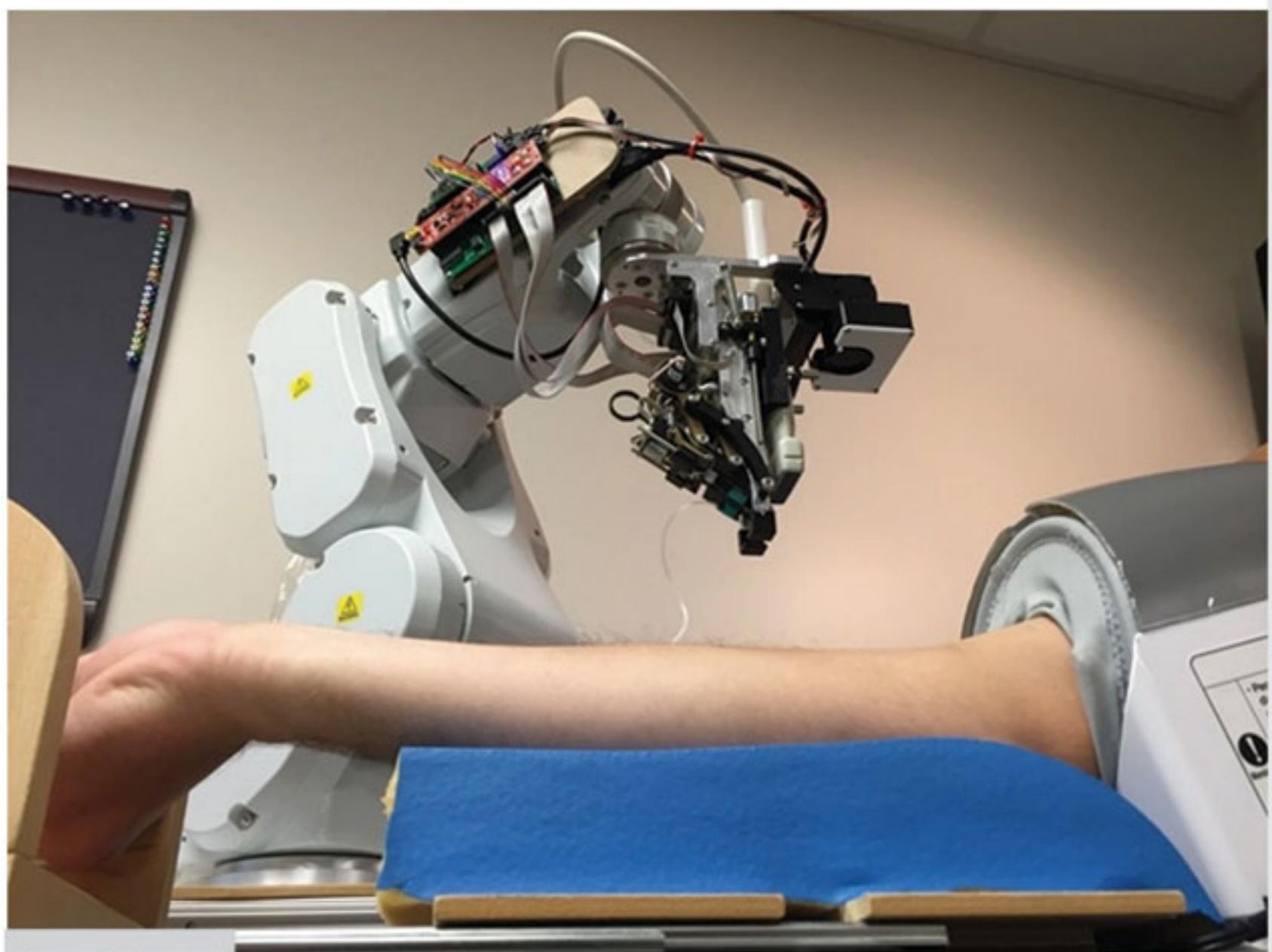
برنامه جمع‌آوری، تحقیق و خدمات (CRS)

برنامه جمع‌آوری، تحقیق و خدمات (CRS) مسئول ماموریت اصلی ATCC در حفظ و تهیه بزرگترین و متنوع ترین مجموعه کشت بیولوژیکی و مواد مشتق شده از کشت در جهان است. به مدت ۷۰ سال دانشمندان سراسر جهان مواد بیولوژیکی را به ATCC اهدا کرده اند. مواد بیولوژیکی قبل از پیوستن و فهرست بندی برای توزیع، تحت یک سری آزمایشات برای بررسی زندگانی، خلوص، هویت، درجه حرارت و محیط ترجیحی برای رشد و روش‌های نگهداری قرار می‌گیرد. همه مجموعه‌ها از سیستم سهام بذر برای حفظ سهام توزیع خود استفاده می‌کنند. برای هر محصول برخی از آمپول‌ها به عنوان ذخیره بذر جدا می‌شوند و برخی دیگر به عنوان سهام سفارش تعیین می‌شوند. هنگامی که موجودی سفارش تخلیه می‌شود، یک آمپول موجودی بذر باز می‌شود و نمونه‌های جدیدی از آن تهیه می‌شود و به عنوان ذخیره سفارش جدید منجمد می‌شود.

حتما برای شما جالب خواهد بود زمانی که یک ربات وظیفه خونگیری و پیدا کردن رگ را انجام دهد. قبل از مورد عینک رگ یاب و همچنین وسائل رگ یاب دیگر بحث کرده بودیم ولی این دفعه پارافراتر گذاشته و محصولی از شرکت Start-Up برای شما معرفی می کنیم در زمینه خون گیری همه کاره هست. این ربات بر روی انسان آزمایش شده است و می تواند رگ را پیدا کند و خون گیری انجام دهد. سیستم هسته ای ویژه ای که (تحت عنوان Veebot) در این ربات قرار داده شده است این قابلیت را به این ربات می دهد.

برای انجام خودکار یافتن رگ دانشمندان بیولوژیست روشنی را اختراع کرده اند که در این روش رگ های بازو به صورت برخط و دائم مانیتور و بررسی می شود و در ۸۳٪ موارد رگ مناسب را برای خون گیری به درستی انتخاب می کنند. مختراعنان بر تلاش هستند تا قبل از مرحله تجاري میزان دقیق آن را به بالای ۹۰٪ برسانند. این ربات می تواند هزینه های جاري از مایشگاه یا بیمارستان را کاهش دهد و همچنین میزان خطر یانیدل استیک شدن بچه های از مایشگاهی را زیین ببرد.

دستگاه خودکار خونگیری از روش های فراصوت، مادون قرمز و همچنین نمای کامپیوتری رگ مناسب را پیدا می کند. مادون قرمز و آنالیز کامپیوتری برای یافتن رگ و فراصوت برای خون گیری است. تورنیکت این دستگاه هم مثل خودش خودکار است. کل مدت زمان خون گیری توسط این دستگاه در کل یک دقیقه خواهد بود.

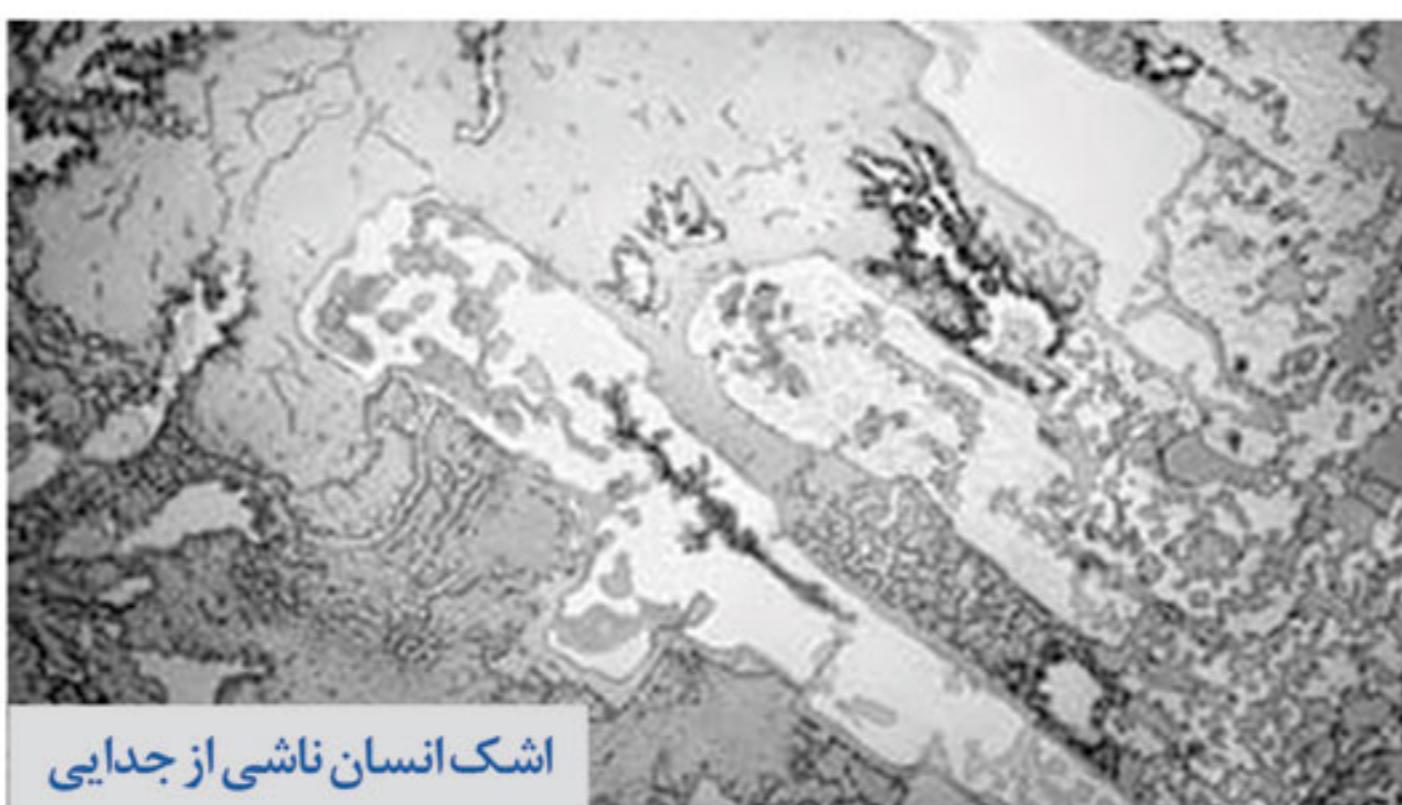
ربات خون گیر

ساجده خشنودی

sajedekhoshnoudi@gmail.com

رز لین فیشر با استفاده از یک میکروسکوپ الکترونی عکس های بسیار جالبی از اشک انسان در حالت های احساسی متفاوت تهیه کرده است. اونشان داده است که ترکیبات اشک انسان در حالت های مختلف متفاوت است. او نام این سری از عکس هاییش را توپو گرافی اشک ها گذاشته است.

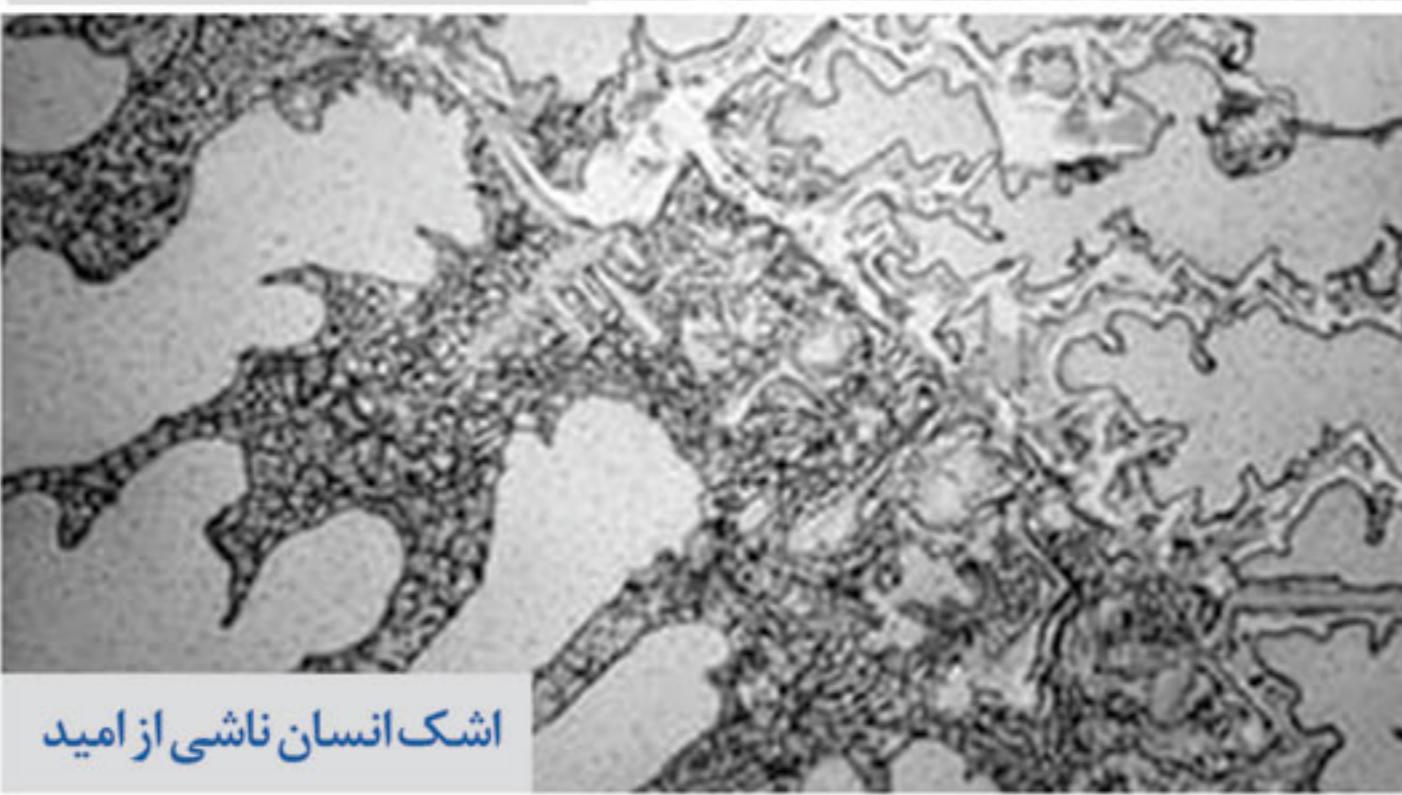
اشک گرافی

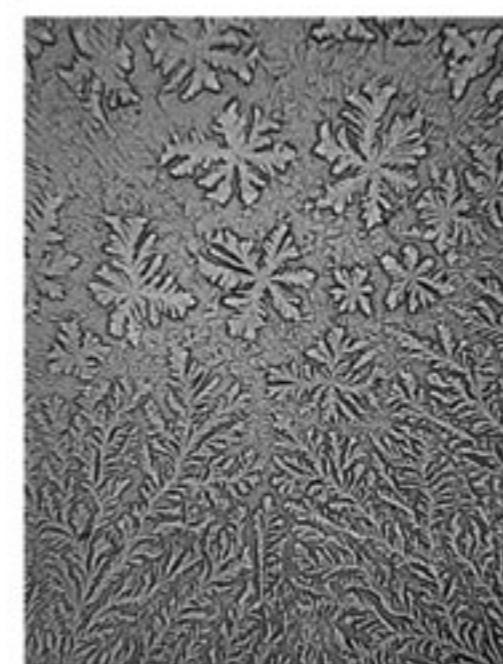
اشک انسان ناشی از جدایی

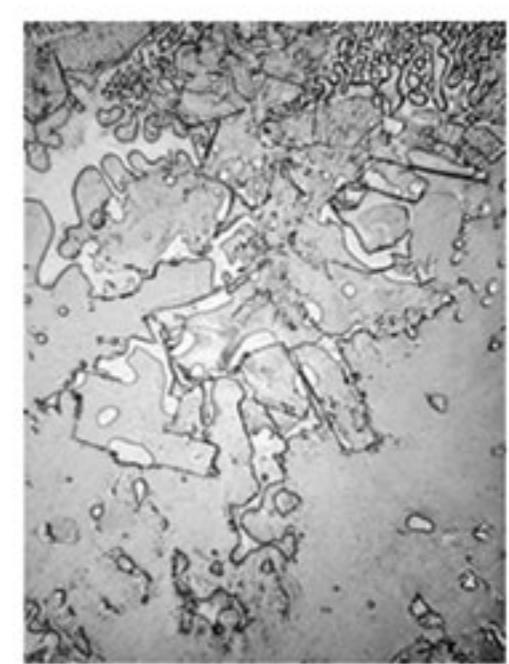
اشک انسان ناشی از غم و اندوه

اشک انسان ناشی از امید

اشک انسان ناشی خورد کردن پیاز

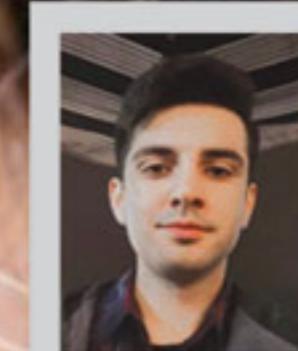
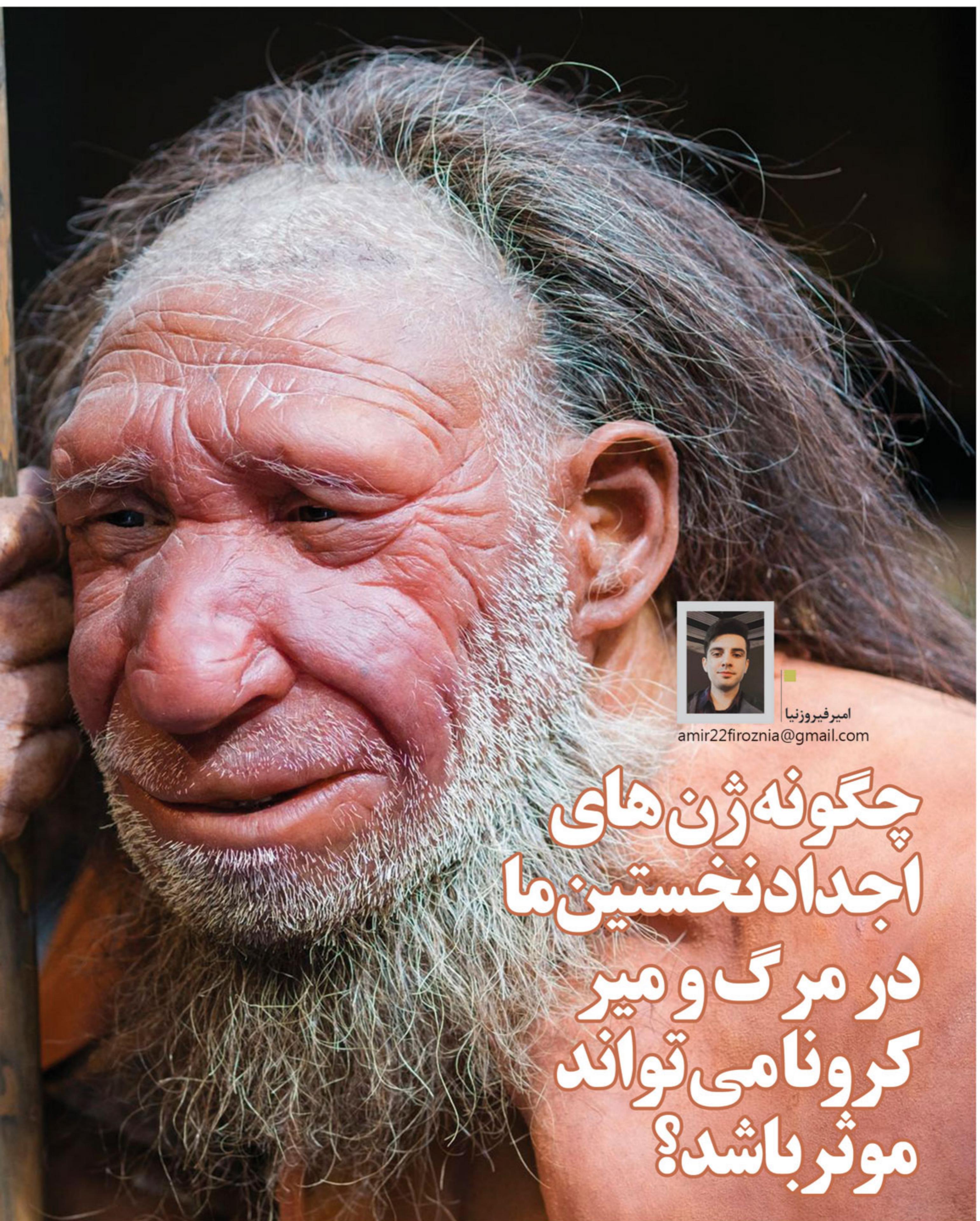

اشک انسان ناشی از خنده

آیا توالی ژنوم انسان در ابتلا به کرونا موثر است؟
تأثیر زهر زنبور در درمان بیماری های ویروسی و
covid-۱۹
چگونگی عملکرد واکسن های مختلف covid-۱۹

بخش سوم کرونا

امیرفیروز نیا
amir22firoznia@gmail.com

چگونه زن‌های اجداد خستین ما در مرگ و میر کرونامی تواند مؤثر باشد؟

در ادامه‌ی این مقاله که با همکاری اساتیدی از جمله دکتر مسعود حقانی از اساتید دانشکده پیراپزشکی شیراز تهیه شده است ارتباط این توالی ژنی با مرگ و میر در ایران بررسی شده است.

دکتر مسعود حقانی

عضو هیات علمی گروه رادیولوژی دانشکده پیراپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شیراز

این مقاله را می‌توان با سکن کد زیر مطالعه کرد:

انسان‌های نئاندرتال گونه‌ای از انسان‌ها بوده‌اند که دوره‌ی زیستی آن‌ها به حدود ۱۳۰ تا ۲۳۰ هزار سال قبل باز می‌گردد و از انواع اجداد اولیه‌ی انسان آن‌ها از نوع معروفش به حساب می‌آمدند. نئاندرتال‌ها در مناطق مختلفی از جمله ایران و نقاط دیگر آسیا و اروپا دیده شده بوده‌اند و به همین علت می‌توان گفت که یکی از اجداد مشترک انسان‌ها، نئاندرتال‌ها بوده‌اند.

ژن‌های نئاندرتال احتمالاً انسان‌مدرس در برابر ویروس‌ها محافظت می‌کنند. با این حال، یک مطالعه اخیر نشان داد که یک توالی طولانی از DNA که از اجداد نئاندرتال مابهارت رسیده است می‌تواند با عفونت شدید COVID-۱۹ و بستری شدن در بیمارستان مرتبط باشد. اکنون شواهد قابل توجهی نشان می‌دهد که زمینه ژنتیکی ما ممکن است در انتقال COVID-۱۹ پیشرفت سریع COVID-۱۹ در برخی از افراد دخیل باشد. اگرچه هم میزان مریضی و هم مرگ و میر ناشی از COVID-۱۹ به عوامل کلیدی مانند سن و شرایط سلامتی هم‌زمان بستگی دارد، اما کلاسهای بالقوه‌ی انواع SARS-CoV-۲ انسان احتمالاً بر احتمال عفونت SARS-CoV-۲ و پیشرفت آن تأثیر می‌گذارد. علیرغم اینکه به نظر می‌رسد ایران و مغولستان دلایل خوش‌جهش SARS-CoV-۲ هستند، میزان مرگ و میر ناشی از COVID-۱۹ در این دو کشور به شدت متفاوت است. در حالی که جمعیت در ایران ۲۵۸ برابر بیشتر از مغولستان است، تعداد موارد تایید شده ۱۱۷۰ برابر بیشتر است. علاوه بر این، میزان مرگ و میر تفاوت فاحشی را نشان می‌دهد. از آنجایی که نئاندرتال‌ها بین ۴۷۰۰۰ تا ۶۵۰۰۰ سال پیش با انسان‌های مدرس در خاورمیانه هم‌خوانی کرده‌اند و ۴۰ هزار سال پیش منقرض شده‌اند، برخی از ایرانیان DNA نئاندرتال‌های بیشتری نسبت به سایر افراد دارند. در گذشته گزارش شده بود که ژن‌های نئاندرتال‌ها احتمالاً باعث حفاظت از انسان در برابر ویروس‌ها می‌شوند اما مطالعات اخیر نتایج جالبی را به همراه داشته‌اند...

تأثیر زهر زنبور عسل در درمان بیماری‌های ویروسی و covid-۱۹

فاطمه مرادی

sahari.mrd@gmail.com

با توجه به اینکه ترکیبات موجود در سم زنبور عسل بر روند درمان بیماری‌های ویروسی موثر واقع شده است^۱، شک با تحقیق و پژوهش در مورد تاثیر این زهر بر ویروس کووید-۱۹ نیز شاهد نتایج مثبت و موفقیت آمیز در درمان این بیماری خواهیم بود.

مقدمه:

در مصر باستان یونان و ۵۰۰ سال قبل از میلاد مسیح در چین نیش زنبور عسل برای درمان بیماری‌ها مورد استفاده قرار می‌گرفت. بقراط نیز نیش زنبور عسل را به عنوان راز کیمیاگری یاد کرده است.

کاربردهای پزشکی

در تحقیقات صورت گرفته روی موش‌ها تزریق یک میلی گرم از زهر به ازای هر کیلوگرم وزن، اثرات فرمالدئید را که از محرك‌های آرتربیت است کاهش داده است.

چکیده:

زهر زنبور عسل از گذشته‌های بسیار دور در چین و یونان ومصر باستان برای درمان بیماری‌ها استفاده می‌شد. امروزه نیز در کشورهای اروپایی و آمریکا از نیش زنبور برای درمان بیماری‌های مختلف استفاده می‌شود و هدف این مطالعه تعیین اثر بخشی زهر زنبور عسل در درمان بیماری کووید-۱۹ می‌باشد. طبق پژوهش‌های تحقیقات آزمایشگاهی وبالینی صورت گرفته زهر زنبور عسل دارای ترکیباتی است که در درمان انواع بیماری‌ها موثر است از جمله: آرتربیت، ام‌اس، آرتربیدروماتوئید، سیاتیک، لوپوس و همچنین کاهش التهاب، بازسازی سیستم عصبی، متوقف کردن رشد سلول‌های سرطانی و همینطور تقویت سیستم ایمنی و همچنین درمان بیماری‌های ویروسی مانند: آنفلوانزا، ویروس هرپس و حتی درمان آنفلوانزا HIV H1N1.

ملیتین که مهم ترین ترکیب موجود در زهر زنبور عسل می‌باشد علاوه بر کنترل و درمان بیماری‌های ویروسی، در کنترل بیماری مalaria نیز تاثیر گذار است.

خاصیت ضدویروسی

در ریه‌ی موش‌های مبتلا به H1N1 که میلتین دریافت کرده بودند تیترهای ویروسی کمتری نسبت به گروهی که این سم را دریافت نکردن دیده شد. نتایج حاصل از این تحقیقات اثبات کرد که میلتین موجود در زهر زنبور عسل قادر است از تکثیر ویروس در غفونت کشند که آنفولانزای نوع A جلوگیری کند و علاوه بر این زهر زنبور عسل و ترکیبات موجود در آن اینترفرون آ-راتحریک کرده که به دنبال آن حالت ضدویروسی در سلول میزان ایجاد می‌شود و از تکثیر سلول جلوگیری می‌کند.

در استان هوبی چین انجمن زنبور داران محلی بررسی ای را از زنبور داران انجام داده اند در مجموع ۵۱۱۵ زنبوردار از جمله ۷۲۳ مورد در شهر ووهان، مرکز شیوع ویروس کرونواز ۲۳ فوریه تا ۸ مارس از لحاظ ابتلا به کرونا ویروس جدید مورد بررسی قرار گرفته‌اند و هیچکدام از این زنبورداران علائم مرتبط با ویروس کرونا را نشان ندادند. پس از آن ۱۲۱ بیمار معالج با زهر زنبور عسل به همراه ۵ پیشک متخصص در زهر درمانی، که آنها نیز برای سلامتی خود زهر درمانی میکردن در شهر ووهان از لحاظ ابتلا بررسی شدند.

بیماران از اکتبر سال ۲۰۱۹ در معرض موارد مشکوک به کووید-۱۹ قرار گرفته بودند و سه نفر دیگر در معرض موارد تایید شده کووید-۱۹، اما هیچکدام از ۱۲۱ بیمار معالج با زهر و همینطور ۵ پیشک، به این بیماری مبتلا نشده بودند با اینکه سه نفر از آنها پیوسته با خانواده‌ی خود که مبتلا به ویروس کرونا بودند تماس داشتند.

تحقیقان دانشکده‌ی پزشکی دانشگاه واشنگتن در سنت لوئیس از کاربرد احتمالی نانوذرات لود شده بامیلتین در این بین ویروس HIV در حالیکه سلولهای غیرآلوده آسیب نمی‌یند گزارش کرده‌اند.

این محققین بیان کرده‌اند که وقتی زهر زنبور عسل وارد بدن می‌شود سه مسلتین قادر است حفره‌هایی را در پوشش محافظه ویروس HIV و دیگر ویروس‌ها ایجاد کند. و از نظر تئوری هیچ راهی برای این ویروس نیست که با اسم میلتین سازگاری یابد.

هنگامی که محققان میلتین را درون نانوذرات بارگذاری کرده‌اند دریافتند که به دلیل وجود سپر محافظتی که به سطح نانوذرات اضافه می‌شود به سلولهای طبیعی آسیبی نمیرسد. اما از آنچا که سلولهای HIV از سلولهای سالم کوچک‌ترند از بین سلولهای محافظتی لیز خورده و رد می‌شوند و همچنین برای پاکسازی جریان خون از ویروس HIV می‌توان نانوذرات را درون خون شخون شخص بیمار تزریق کرد. این فناوری نوید نایابی ویروس‌های سیار در جریان خون که هنوز وارد سلول نشده‌اند را می‌دهد، بنابراین میتواند از آلودگی سلول به ویروس جلوگیری کند. البته تحقیقات و آزمایش‌های بالینی بیشتری دارد.

نتیجه:

با توجه به مطالب بیان شده و بعد از تلاش‌های بسیار محققین در سراسر دنیا، اخیراً دانشمندان و پژوهشگران کشورهای اروپایی و آمریکایی آزمایشاتی را در مقیاس بزرگ‌تر بر روی تأثیر شفابخشی زهر زنبور عسل آغاز کرده‌اند که نتایج حاصل از این تحقیقات، نقش زهر زنبور عسل و ترکیبات موجود در آن را در جلوگیری از تکثیر انواع ویروس‌ها به اثبات رسانده است. با استناد به این آزمایش‌ها که نشان از تأثیر شگرف و درمانگر زهر زنبور عسل بر بیماری‌های ویروسی نو ظهره همچون آنفولانزای H1N1 و HIV دارد، امید است با تحقیقات و پژوهش‌های بیشتر در این زمینه شاهد درمان بیماری کووید-۱۹ توسط محققان ایرانی باشیم. دور از ذهن نیست که زهر زنبور عسل بتواند در درمان بیماری کووید-۱۹ معجزه‌ای به پا کند.

منابع:

۱. محمدی مقدم مریم، تأثیر زهر زنبور عسل در درمان بیماری‌های ویروسی و کووید-۱۹، همایش جشنواره تالیفات علمی برتر علوم انسانی اسلامی- جایزه ویژه علامه جعفری (ره)، July ۲۰۲۰
2. Cherniack E.P., Govorushko S. To bee or not to bee: The potential efficacy and safety of bee venom acupuncture in humans. *Toxicon*. 2018;154:74–78. doi: 10.1016/j.toxicon.2018.09.013

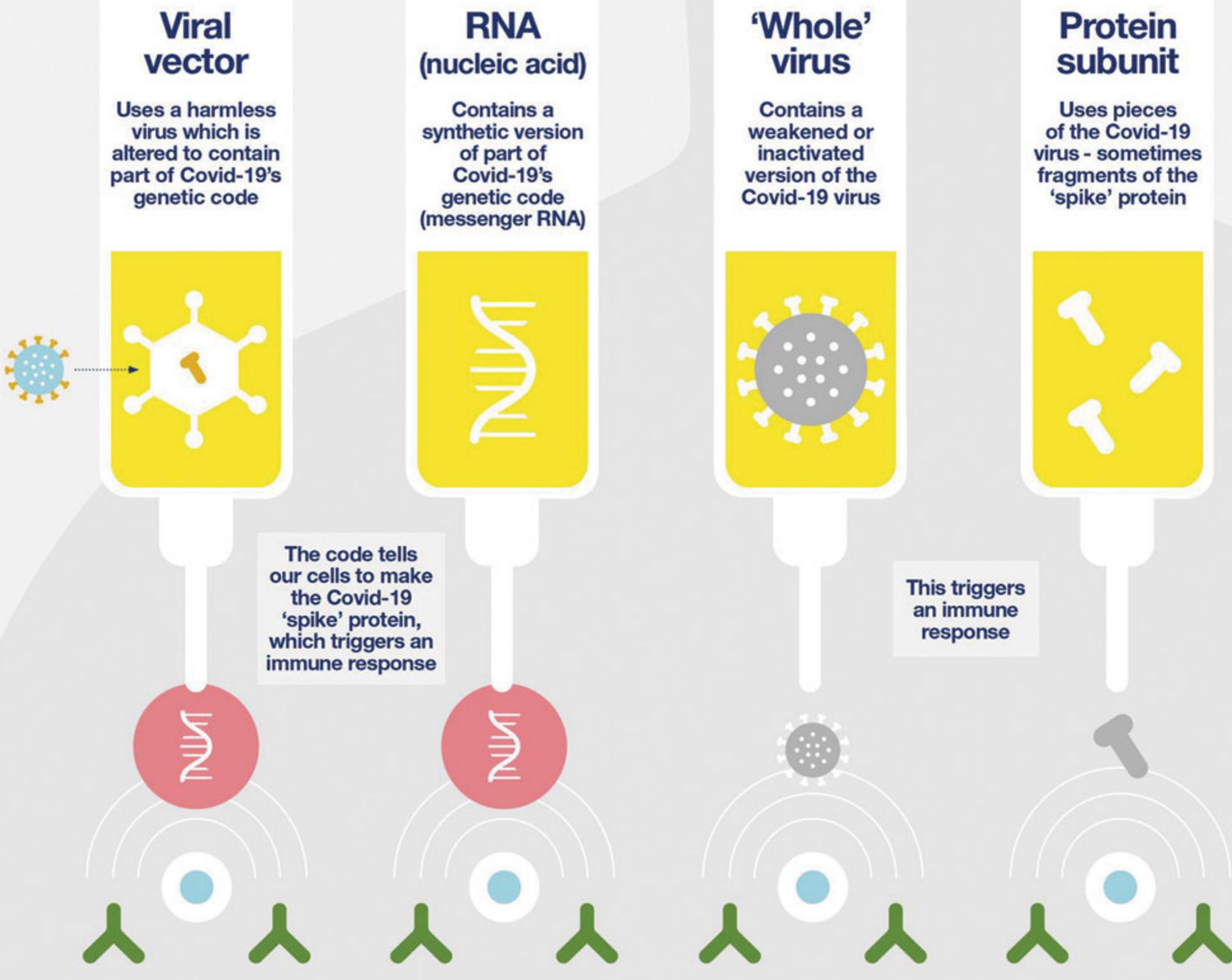
طبق پژوهش‌های انجام شده پیتیدهای میلتین و آپامین که از ترکیبات زهر زنبور عسل هستند از التهاب جلوگیری می‌کنند که احتمالاً این کار از طریق کاهش عملکرد دستگاه ایمنی صورت می‌گیرد.

زمانی که میلتین بادوز بالاتزریق شود باعث درد موضعی، خارش والتهاب می‌گردد اما دوز کم آن می‌تواند اثرات ضدالالتهابی ایجاد کند، در حقیقت میلتین با مهار سیتوکین‌های التهابی عمل می‌کند.

تأثیرات زهر زنبور عسل در درمان انواع سرطان در حال بررسی است. بسیاری از رویکردهای بهینه سازی شامل استفاده از نانوذرات لود شده با میلتین مورداً استفاده قرار گرفته و نشان داده که زهر زنبور عسل و همینطور میلتین، فعایت ضدتوموری در برابر انواع سلولهای سرطانی از جمله سرطان کبد، سرطان پستان، لوسیتی ریه و سلول‌های سرطانی پروستات دارد.

چگونگی عملکرد واکسن‌های مختلف Covid-۱۹

How do different Covid-19 vaccines work?

Source: Gavi <https://www.gavi.org/vaccineswork/there-are-four-types-covid-19-vaccines-heres-how-they-work>

واکسن‌های Covid-۱۹ باعث ایمنی بدن ما در برابر SARS-CoV-۲ می‌شوند. معمولاً پس از واکسیناسیون چند هفته طول می‌کشد تا بدن لنفوцит‌های T و لنفوцит‌های B تولید کند. بنابراین، ممکن است فردی بالاگذره قبل یا دقیقاً پس از واکسیناسیون به ویروس SARS-CoV-۲ آلوده شود؛ و به علت کافی نبودن زمان واکسیناسیون برای محافظت، بیمار شود. البته گاهی اوقات پس از واکسیناسیون علائمی مانند تب ایجاد می‌شود که این علائم طبیعی هستند؛ و روند ایجاد ایمنی رانشان میدهند.

آرمان بهزادنیا

Armand2017behzad@gmail.com

سید محمد مهدی مساوات

mehdi.mosavat@yahoo.com

- برای ساخت واکسن می‌توان از چهار روش مختلف استفاده کرد؛ که عبارتند از:
۱. mRNA.
 ۲. Viral vector.
 ۳. Protein subunit.
 ۴. Inactivated virus.

- واکسن های subunit مواد ویروسی کافی برای تولید کل ویروس Covid-۱۹ SARS-CoV-2 را ندارند. بنابراین؛ آنها نیز باعث ابتلا به Covid-۱۹ نمی‌شوند.

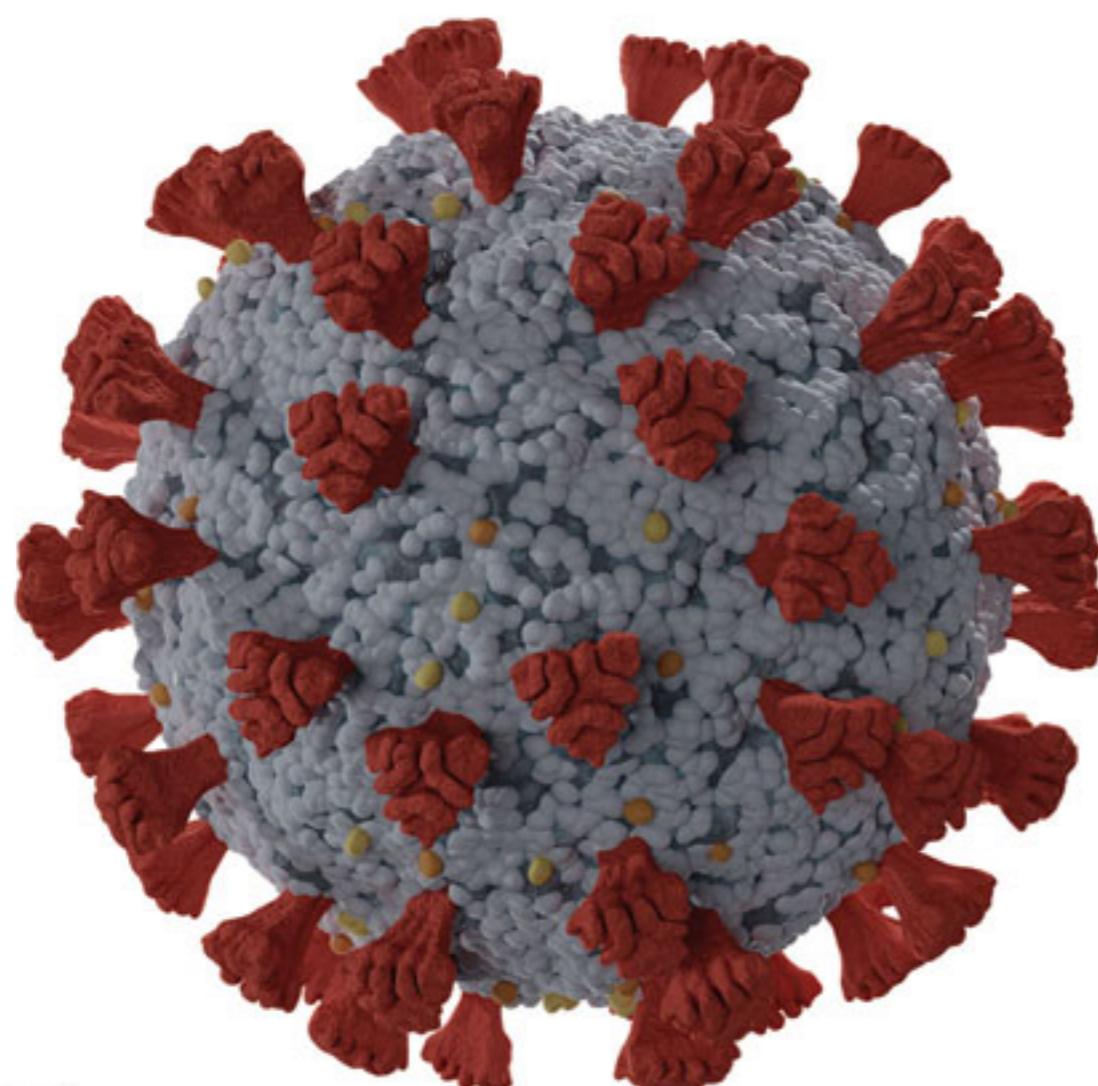
۴. واکسن های Inactivated

این واکسن برخلاف واکسن های قبلی حاوی کل ویروس-SARS-CoV-2 می‌باشد. با این حال، این ویروس از نظر شیمیایی تغییر یافته و غیرفعال شده است. درنتیجه؛ نمی‌تواند باعث ایجاد بیماری شود. واکسن های Bharat Biotech و Sinovac، Sinopharm از این گروه می‌باشند. این واکسن ها زیک ماده شیمیایی به نام بتا-پروپیولاکتون برای غیرفعال کردن ویروس-SARS-CoV-2 استفاده می‌کنند. درنتیجه؛ واکسن های Inactivated Covid-۱۹ نیز باعث ابتلای فرد به Covid-۱۹ نمی‌شوند.

- واکسن های Inactivated واکنش های ایمنی قوی ایجاد نمی‌کنند و ممکن است ایمنی ناشی از آن طولانی نباشد. درنتیجه؛ از مواد کمکی برای ایجاد پاسخ ایمنی قوی‌تر استفاده می‌کنند؛ و از طرفی برای تامین ایمنی طولانی مدت، باید دونوبت واکسن تزریق کنند.

How some of the different Covid-19 vaccines compare

Technology / company	Suitable for people with weak immune systems	Number of doses	Storage	Other vaccines using this technology
RNA Pfizer-BioNTech Moderna	✓	2	Pfizer-BioNTech: -70C and 2-8C for up to 5 days Moderna: -20C for 6 months and 2-8C for 30 days	No other licensed vaccines
Viral vector Oxford-AstraZeneca CanSino Biologics Gamaleya Research Institute Johnson & Johnson	✓ (Depending on viral vector used)	2	2-8C	Ebola
'Whole' virus Sinovac (inactivated) Bharat Biotech (inactivated) Sinopharm (inactivated) Medicago Inc. (virus-like particle)	✓	2	2-8C	Whooping cough (inactivated) Rabies (inactivated) Hepatitis A (inactivated) HPV/cervical cancer (virus-like particle)
Protein subunit Novavax Chinese Academy of Sciences	✓	2	2-8C	Hepatitis B

References

- <https://www.medicalnewstoday.com/articles/how-do-covid-19-vaccines-work>
<https://wellcome.org/news/what-different-types-covid--19-vaccine-are-there>

۱. واکسن های mRNA

واکسن های mRNACovid-۱۹ مانند: mRNA و Biotech-Pfizer-Moderna اولین واکسن های mRNA مجاز برای استفاده در انسان خارج از آزمایشات بالینی هستند. با این حال، این فناوری جدید نیست. این واکسن ها هیچ بخشی از ویروس-SARS-CoV-2 را ندارند. در عوض، دارای یک قطعه‌ی سنتز شده mRNA هستند؛ که اطلاعات لازم برای ساخت پروتئین Spike ویروس-SARS-CoV-2 را دربردارد. سلول های بدنمان با کمک mRNA، پروتئین Spike را ساخته و آن را در اختیار سیستم ایمنی بدنمان قرار می‌دهند.

- امکان ابتلا به Covid-۱۹ از واکسن های mRNA وجود ندارد؛ زیرا دستورالعمل های لازم برای ساخت کل ویروس کرونارا به همراه ندارد.

۲. واکسن های Viral vector

واکسن های Viral vector همانند واکسن های mRNA شامل کل ویروس-SARS-CoV-2 نیستند. آنها از یک ویروس بی ضرر برای رساندن ژن حاوی اطلاعات ساخت پروتئین Spike استفاده می‌کنند. واکسن های Oxford-AstraZeneca، Sputnik V، Johnson and Johnson covid-۱۹ از واکسن های Johnson covid-۱۹ می‌باشند؛ که از آدنوویروس می‌باشد. آدنوویروس های مختلف به عنوان وکتور استفاده می‌کنند. آدنوویروس های میتوانند، باعث سرماخوردگی شوند؛ و انواع مختلفی از آدنوویروس ها وجود دارند که میتوانند گونه های مختلف را آلوده کنند.

- واکسن Oxford-AstraZeneca از وکتور آدنوویروس شامپانزه به نام ChAdOx1 استفاده می‌کند.
- واکسن روسی Sputnik V از دو وکتور مختلف آدنوویروس انسانی به نام Ad5 و Ad26 استفاده می‌کند.
- واکسن Johnson covid-۱۹ نیز از وکتور آدنوویروس Ad26 استفاده می‌کند. هر سه واکسن حاوی ژن پروتئین Spike هستند؛ که با تزریق واکسن، سلول های بدنمان پروتئین Spike را ساخته و آن را در اختیار سیستم ایمنی بدن قرار می‌دهند.
- همانند واکسن های mRNA، واکسن های Viral vector اطلاعات لازم برای ساخت کل ویروس-SARS-CoV-2 را برای سلول ها ندارند. بنابراین؛ امکان ابتلا به Covid-۱۹ وجود ندارد.

۳. واکسن های subunit

این واکسن های نیز همانند واکسن های Viral vector و mRNA بخشی از ویروس-SARS-CoV-2 استفاده می‌کنند. با این حال، واکسن های subunit به جای تهیه ی کد ژنتیکی لازم برای ساخت پروتئین ویروس، پروتئین را مستقیماً به سلول ها تحویل می‌دهند. پروتئین ویروس (مثل Spike Covid-۱۹) توسط باکتری ها، مخمرها، سلول های پستانداران و سلول های حشرات ساخته می‌شود. چنین سلول هایی به عنوان کارخانه عمل می‌کنند؛ و مقدار زیادی پروتئین می‌سازند؛ این پروتئین ها در ادامه از سلول استخراج و خالص می‌شوند؛ و به عنوان ماده فعال واکسن مورد استفاده قرار می‌گیرند. واکسن Novavax Covid-۱۹ یک واکسن subunit است؛ که دانشمندان برای ساخت آن، مقدار زیادی پروتئین Spike ویروس-SARS-CoV-2 را به کمک سلول های حشرات در آزمایشگاه تولید کرده‌اند. پروتئین های Spike پس از تولید، استخراج و خالص می‌شوند؛ و به شکل ذرات نانو در می‌آیند؛ که به خودی خود، این ذرات نانو ممکن است به اندازه‌ی کافی واکنش ایمنی ایجاد نکنند. بنابراین؛ در واکسن Novavax از یک ماده کمکی استفاده می‌کنند؛ تا سیستم ایمنی بدن را تحریک کنند.

بخش چهارم پژوهشی

ترجمه: علم و هنر
انواع مطالعات در علوم پزشکی

دکتر رضا کافی پور
استادیار آموزش زبان انگلیسی
دانشگاه علوم پزشکی شیراز

ترجمه: علم و هنر

در نهایت امروزه و در قرن جاری، ترجمه عملابزاری است جهت آگاهی از آخرین دستاوردها و پیشرفت‌های علمی و فنی، تبادل اطلاعات فرهنگی، ادبی و هنری و آگاهی از اخبار سیاسی و اقتصادی جهان و در عمل نیز جهت انجام مبادله‌های اقتصادی و تجارت جهانی به کار گرفته می‌شود.

در ادامه این نوشتار و پس از آگاهی از تاریخچه ترجمه به سیر تکوینی و انواع ترجمه‌ی پردازیم.

بعضی از انواع ترجمه به ترجمه مستقیم Direct Translation معروف اند از جمله Borrowing Translation که در آن انتقال بدون تغییر جمله، اصطلاح یا واژه از زبان مبدأ به زبان مقصد اتفاق می‌افتد و در ترجمه از انگلیسی به فارسی گاه حروف انگلیسی صرف‌آبده حروف فارسی تبدیل می‌شوند مثل اس اس و یا هتل و گاه فقط نوع صدای بین حروف تغییر می‌کند تا در زبان مقصد شکل بهتری داشته باشد مثل استوب و استاپ. یکی دیگر از انواع ترجمه Claque Translation نام دارد که در آن ترتیب قرار گیری کلمات در زبان مبدا عیناً در ترجمه حفظ می‌گردد بعنوان مثال کتاب "An Encyclopedia for children" یک دائرة المعارف برای کودکان" ترجمه می‌شود. پس از ترجمه مستقیم نوع دیگر ترجمه، ترجمه غیر مستقیم Oblique Translation است که خود چندین مدل دارد. نوع اول ترجمه غیر مستقیم ترجمه تبدیلی Transportation Translation نام دارد. در این نوع ترجمه نقش دستوری کلمات در جمله‌ی مبدأ و مقصد مختلف است و اگر یک کلمه در زبان مبدأ در قالب اسم باشد، ممکن است در زبان مقصد به شکل فعل یا صفت ظاهر گردد.

ترجمه راهنمای هنر و علم می‌دانند که علاوه بر داشت، ذوق و سلیقه مترجم نیز در ارایه ترجمه‌ای مناسب نقش دارد. هنر ترجمه هنر برگرداندن جملات، عبارات، اصطلاحات، و در کل مفهوم و مقصود یک متن از زبان مبدا به زبان مقصد است. پس مترجم فردی است که کار برگرداندن و منتقل کردن مفهوم یک متن از زبان مبدا به زبان مقصد را انجام می‌دهد.

تاریخچه ترجمه

نوشته‌هایی که به دو زبان در منطقه الفاتین Elephantine در دوران پادشاهی مصر باستان یافت شده است قدمت ترجمه را سه هزار سال قبل میلاد نشان می‌دهد اما قدمت ترجمه رسمی به حدود ۲۴۰ سال قبل میلاد بر می‌گردد که لیویوس آندریکوس اثرهومربنام "آدیسه" را زیونانی به لاتین ترجمه کرد. ترجمه تورات نیز در قرن دوم قبل از میلاد توسط گروهی ۷۰ نفره از دانشمندان یهودی انجام گرفت تا فهم و درک تورات را برای یهودیان اسکندریه که به زبان لاتین صحبت می‌کردند ممکن سازند. ترجمه انجیل هم کمی قبل آن به شکل ترجمه کلمه به کلمه به زبان‌های مختلفی همچون لاتین، سریانی، قبطی و ارمنی انجام شده بود.

ترجمه تحت الفظی انجیل در قرن چهارم انتقادات فراوانی از سوب افراد مذهبی به دنبال داشت که همین انتقادات و مخالفتها آغازگر بحث بررس اصول، مبانی و شیوه ترجمه شد. تا قبل از قرن نوزدهم عمدۀ مطالب ترجمه شده مربوط به متون مذهبی و پس از آن ادبیات و فلسفه بود اما در قرن نوزدهم ترجمه وسیله‌ای جهت برقراری ارتباط بین دانشمندان جوامع مختلف شد و در قرن بیستم به قدری نقش ترجمه بر جسته و پررنگ شد که این قرن را "عصر ترجمه" نامیدند.

نوع دیگر ترجمه غیر مستقیم Modulation ترجمه تعديلی Translation نام دارد. در این نوع ترجمه علاوه بر اینکه ترتیب واژگان و شکل دستور زبان جملات از زبان مبدأ را به مقصد تغییر می‌دهد، بلکه دیدگاه و بیان نویسنده را هم تحت الشاعع قرار می‌دهد و هدف مترجم نزدیکی هر چه بیشتر جمله ترجمه شده‌از نظر مفهوم به زبان مقصد است. Learning Russian is a difficult job به شکل "یاد گرفتن زبان روسی کار دشواری است" یا "یاد گرفتن زبان روسی کار ساده‌ای نیست" ترجمه می‌شود. نوع دیگر ترجمه غیر مستقیم ترجمه معادل equivalence Translation است.

این نوع ترجمه بیشتر برای ترجمه اصطلاحات و ضرب المثل‌ها کاربرد دارد. در این ترجمه با کم و زیاد کردن واژگان و یا استفاده‌ی معادل آن‌ها در زبان مقصد، تناظر صوری به حداقل می‌رسد و یا باز بین می‌رود ولی در مقابل رسایی جمله به حداقل می‌رسد. و آخرین نوع ترجمه غیر مستقیم ترجمه فرهنگی Adaptation Translation نام دارد.

از این نوع ترجمه در ترجمه برخی عبارات و اصطلاحات در زبان مقصد استفاده می‌شود که دارای هیچ معادلی نیستند و ترجم ناجار است از دیگر مسائل که نسبتاً با موضوع در یک جهت قرار دارند استفاده کند. به عنوان مثال ترجمه معادل "Acts of God" "سوانح طبیعی" است در حالی که زمانی که این ترجمه با موضوع متن همخوانی ندارد در ترجمه فرهنگی به "غضب الهی" یا "قهر طبیعت" ترجمه می‌شود.

ترجمه مبحثی بسیار گسترده است که از زوایای مختلف اجزای متفاوت آن قابل بحث و بررسی می‌باشد. در این نوشتار سعی شد به شکل اجمالی و کوتاه، مقدمه و تاریخچه ترجمه و انواع مختلف ترجمه به زبانی ساده بیان شود.

مطالعات کارآزمایی بالینی Clinical Trial Research

تحقیقات بالینی برای بهبود درک ، درمان یا پیشگیری از بیماری انجام شده است. مطالعات بالینی افراد را در یک جمعیت بیمار انتخاب شده بررسی می کند. دقت و صحت کارآزمایی های بالینی بستگی به روش تصادفی سازی، کور کردن و تجزیه و تحلیل آماری مطالعه دارد. محققین اغلب کارآیی و ایمنی داروهارادر مطالعات دارویی بالینی آزمون می کنند. همچنین کارآزمایی بالینی ممکن است شامل آزمودن موادی همچون روشهای جدید جراحی، فیزیولوژیکی، روانی و یا کاربردهای جدید ابزار پزشکی باشد. این نوع از مطالعات اغلب به صورت کارآزمایی بالینی مداخله ای می باشد. درمانها، دوزها و جمعیت رامی توان دقیقاً برای کنترل یا به حداقل رساندن اختلافات داخلی جدا از درمان مشخص کرد.

مطالعات اپیدمیولوژیک Epidemiological Research

مطالعات اپیدمیولوژیک یکی از انواع مطالعات در علوم پزشکی میباشد که بر خلاف سایر مطالعات علوم پزشکی که بیماریها را در سطوح فردی بررسی میباشد که بتوانند علت و توزیع جامعه و جمیعت های بزرگ میباشد. در این مطالعات علت و توزیع بیماریها در سطوح بزرگ مشخص نمایند. اپیدمیولوژیست ها علل، توزیع و تغییرات تاریخی فراوانی بیماری را بررسی می کنند. به عنوان مثال، محققان به دنبال روند شیوع سرطان یا آنفلوآنزا برای تعیین علت آنها و راه های جلوگیری یا کاهش شیوع هر یک از این نوع بیماری هاستند. مطالعات اپیدمیولوژی به صورت مداخله ای می باشد، اما به دلایل همچون ریسک فاکتورهای ملاحظات اخلاقی، شرایط سیاسی یا جتماعی و بهداشتی اغلب به صورت مشاهدی می باشند.

تحقیقات ثانویه Secondary Research

تحقیقات ثانویه یکی از انواع مطالعات در علوم پزشکی میباشد که هدف از آنها ترکیب و بررسی داده های جمع آوری شده در طول مطالعات اولیه میباشد. تعاریف دیگر از این نوع مطالعات بررسی مجدد و تحلیل مجدد اطلاعات موجود است که شاید در زمان طراحی مطالعه مد نظر نبوده است. در دسته بندي تحقیقات ثانویه مطالعات موجود به صورت مطالعات مروری سنتی، مطالعات مروری منظم و فراتحلیل یا متاناالیز خلاصه می گردد.

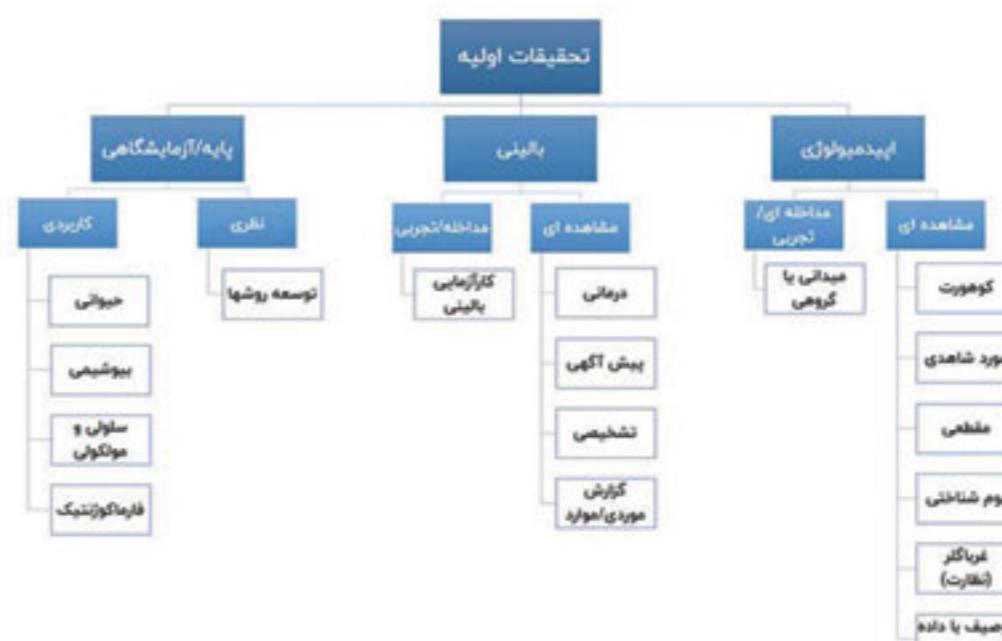

مقدمه: شروع یک تحقیق در علوم پزشکی با احساس و یا وجود یک مشکل شکل می گیرد. این مشکل باعث ایجاد سوالات و فرضیاتی در ذهن محقق یا پزشک میگردد. پاسخ به این سوالات و فرضیات مبنای علمی انواع مطالعات علوم پزشکی است. اهداف اصلی مطالعات پزشکی؛ تعیین کمیت شیوع بیماری و مقایسه مداخلات، پیش بینی ها یا ارزیابی های گوناگون است. یک مطالعه علمی نیاز به برنامه ریزی مناسب برای پروتکل تحقیق، تأییدیه اخلاقی، جمع آوری داده ها، تجزیه و تحلیل داده ها، تفسیر نتایج و انتشار دارد.

تحقیقات علوم پزشکی دسته بندی های متفاوتی دارد. رایج ترین دسته بندی انواع مطالعات در علوم پزشکی، تحقیقات اولیه و ثانویه است.

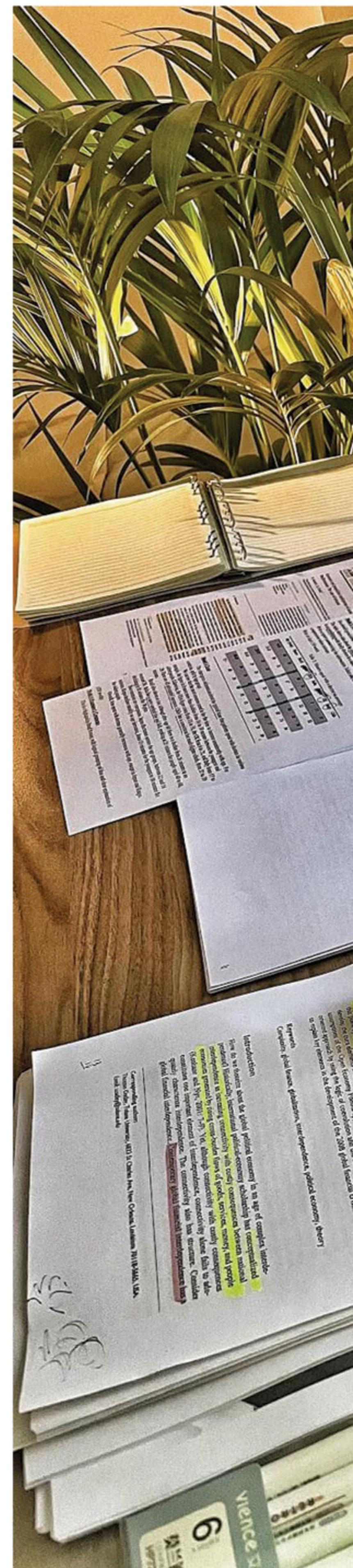
تحقیقات اولیه Primary Research

تحقیقات اولیه مطالعاتی را شامل میگردد که منجر به تولید مقالات پژوهشی یا اورجینال می گردد. جامعه آماری در تحقیقات اولیه انسانها، حیوانات، مواد آزمایشگاهی، سلولها، جامعه و ... می باشد. در تحقیقات اولیه ابتدا به جمع آوری اطلاعات مطالعه و سپس به تجزیه و تحلیل آماری اطلاعات می پردازیم. تحقیقات پزشکی اولیه در سه زمینه اصلی آزمایشگاهی، بالینی و اپیدمیولوژیک دسته بندی می شود. دانشمندان آزمایشگاه اصول بیماری ها و درمان ها را تجزیه و تحلیل می کنند. محققان بالینی برای آزمایش انواع جدید و ثابت شده درمان با شرکت کنندگان همکاری می کنند. متخصصان اپیدمیولوژی برای شناسایی علت و توزیع بیماری هاروی جمعیت تمرکز می کنند.

مطالعات پایه و آزمایشگاهی - Basic Research

تحقیقات آزمایشگاهی شامل تحقیق و آزمایش علمی در یک محیط کنترل شده برای ایجاد یا تأیید در یک مقابل شیمیایی، مواد زنتیکی، سلولها و عوامل بیولوژیکی است. دانشمندان آزمایشگاهی فرضیه های خاصی را که به توسعه درمان های پزشکی جدید کمک می کند، بررسی می کنند. مزیت این نوع تحقیقات این است که دانشمندان می توانند متغیرها را در یک محیط آزمایشگاهی کنترل کنند. چنین سطح بالایی از کنترل اغلب در خارج از آزمایشگاه امکان پذیر نیست. این امر منجر به اعتبار داخلی بیشتر یک فرضیه می شود و امکان آزمایش جنبه های مختلف بیماری و درمان های بالقوه را فراهم می کند. شرایط استاندارد یک محیط آزمایشگاهی همچنین از توسعه تصویربرداری پزشکی جدید و ابزارهای تشخیصی پشتیبانی می کند. تحقیقات بنیادی و پایه دو دسته نظری و کاربردی می شوند.

بخش پنجم مصاحبه و گزارش

بررسی جایگاه
پژوهش و اهمیت آن
در دوران دانشجویی

Narrative Review

این نوع از مطالعات که معمولاً توسط صاحب نظران و متخصصین یک حوزه خاص نگارش می‌گردد می‌تواند به شکلی کاملاً جذاب و منتقدانه، به جمع بندی دانش و اطلاعات در یک حوزه خاص منجر گردد؛ با این وجود ممکن است نتایج و یافته‌هایی را که در مطالعه خود گزارش می‌نمایند، از واقعیت فاصله داشته و تحت تأثیر شیوه انتخاب مقالات، دچار تورش گردد. دلیل این امر هم آن است که در این نوع از مطالعات مروی، پروتکل مشخصی به منظور دستیابی به مقالات اصیل وجود ندارد و معمولاً، برای نوشتن این گونه مقالات، دانشمند خبره، مقالاتی را که پیرامون موضوع مورد نظرش به رشتہ تحریر در آمده است را بر اساس دانش و سلیقه خود مورد انتخاب و مطالعه قرار میدهد. از همین‌رو، مطالعات مروی سنتی از قابلیت تکرار توسط محققین دیگر برخوردار نمی‌باشد.

Systematic Review

مقالات مروی منظم دارای پروتکل مشخصی در جهت دستیابی به مطالعات اصیل می‌باشند. در این پروتکل مشخص می‌گردد که معیارهای ورود و معیارهای خروج تعریف شده برای مطالعات اصیل بازیابی شده، مشتمل بر چه مواردی می‌باشند. مشخص کردن چنین پروتکلی سبب می‌شود که خوانندگان، با اطمینان بیشتری به نتایج یک مقاله مروی منظم تکیه نمایند. مطالعات مروی منظم معمولاً مقالاتی هستند که با هزینه کم و در فرست نسبتاً مناسبی از نظر زمانی به رشتہ تحریر در می‌آیند و اگر نویسنده آنها نشان دهد که احتمال رخ داد تورش در این مطالعات را بر عایت نکات مهم ذکر شده در فوق به حداقل رسانده است، می‌توان به نتایج و یافته‌های آنها اعتماد نمود چنین مقالاتی به خصوص اگر توسط دانشمندان خبره و به صورت دقیق به رشتہ تحریر در آیند. منابع بسیار مهمی را برای آشنایی افراد پیرامون یک موضوع خاص فراهم می‌آورند.

Meta Analysis

این نوع از مطالعات بر روی اطلاعات و خروجی‌های کمی منتشر شده در مطالعات علمی می‌باشد. این مطالعات از نظر انتخاب پروتکل‌ها همانند مطالعات مروی منظم می‌باشند. تنها وجہ تمایز مطالعات متا‌آنالیز با مطالعات مروی منظم در این است که در متا‌آنالیز به یک تخمین از جمع بندی کمی و مشترک در مورد آن موضوع خاص دست پیدا خواهیم کرد.

نتیجه‌گیری:

تعیین نوع مطالعه یکی از مولفه‌های اصلی در طراحی مطالعه می‌باشد که به فاکتورهای متفاوتی و بسیار زیادی بستگی دارد. با شناخت صحیح نقاط قوت و ضعف و همچنین موارد کاربرد انواع گوناگون مطالعات می‌توان از انجام این مطالعات، بیشترین بهره را در حوزه علوم سلامت به دست آورد. شما کدامیک از مطالعات را برای انجام تحقیق خود انتخاب مینمایید؟ آیا از مزایا و معایب مطالعه انتخابی خود مطلع هستید؟

منابع:

- محسن رضائیان. مروی بر انواع مطالعات مروی در حوزه سلامت. مجله تحقیقات نظام سلامت. ۱۴۰۰-۱۱(۱۱): ۹-۲۰. Jan ۵۷.
- Sessler, D. I. & Imrey, P. B. Clinical Research Methodology 1: Study Designs and Methodologic Sources of Error. Anesth. Analg. 121, 1034–1042 (2015).

بررسی جایگاه پژوهش و اهمیت آن در دوران دانشجویی

عکاس: شقایق فردیسی

نگارالسادات شرافت

13ragen79@gmail.com

محمدثه کلاهچی

mohaddeseh.k.1379@gmail.com

اساتید گروه رادیولوژی:

دکتر رضا فردید؛
دکتری فیزیک پزشکی و مدیر گروه
رادیولوژی و معاون پژوهشی دانشکده

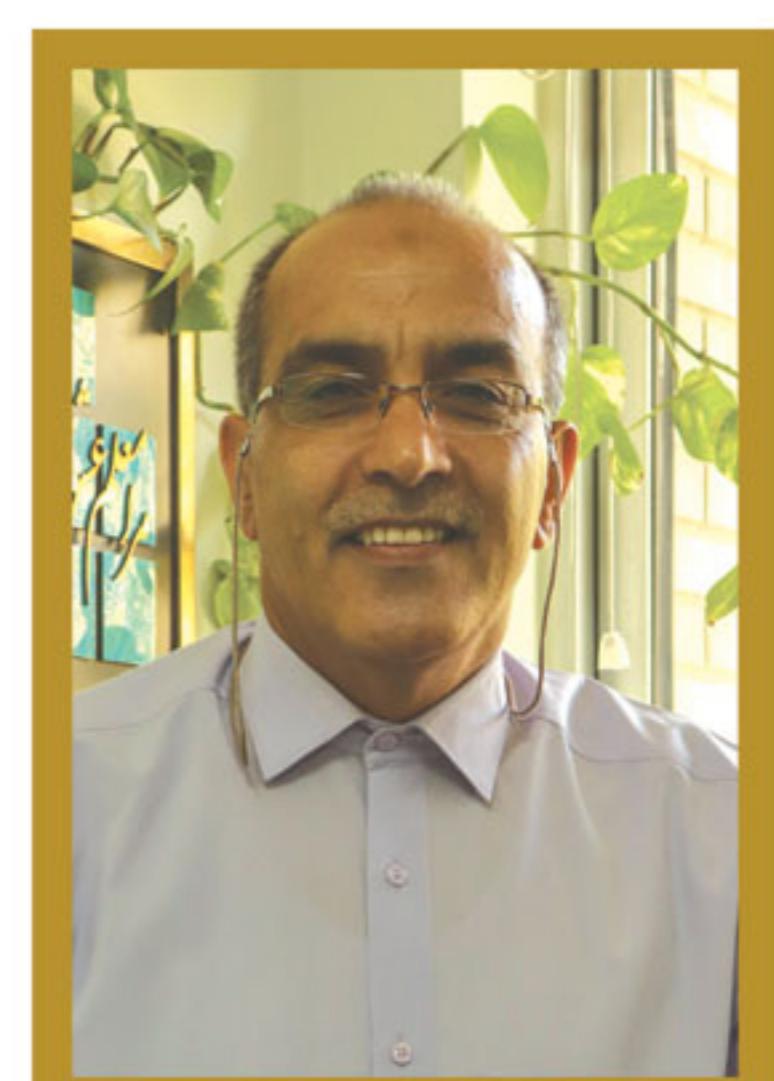

دکتر مسعود حقانی؛
دکتری تخصصی مهندس هسته ای-
گرایش پرتوپزشکی و معاون آموزشی
گروه و معاون فرهنگی دانشکده

اساتید گروه علوم آزمایشگاهی:

دکتر مریم متولی؛
دکتری میکروبیولوژی و استادیار
دانشکده پیراپزشکی شیراز

دکتر غلامحسین تمدن؛
دکتری همایه نویلولوژی و معاون
آموزشی دانشکده

در دنیای امروز، دانایی یکی از محورهای شاخص‌های اصلی پیشرفت و تعالی هرجامعه به شمار می‌رود، سنجش سطح دانایی به میزان تولید و مصرف اطلاعات و گسترش دانایی به دسترسی سریع و آسان به منابع علمی موثق وابسته است.

پژوهش کوششی برای یافتن بهترین راهکارهای ممکن برای حل مشکلات موجود در عرصه‌های زندگی و راهی برای گسترش مرزهای دانش و گشودن افق‌های تازه برای آیندگان است. از همین رو در صدد آمدیم تا این شاخص را در سطح دانشجویی مطرح کنیم و دغدغه‌ای بی‌پایان بازگرشی درست و هدفمند، به مخاطبان عزیز خود ارائه دهیم. در این مصاحبه در خدمت چندی تن از اساتید گرانقدرو گراناییه دانشکده پیراپزشکی شیراز از دو گروه رادیولوژی و علوم آزمایشگاه هستیم و با مطرح کردن سوالات خود سعی بر آن بود که به قسمتی از مجھولات و ابهامات دانشجویی در ارتباط با محور تحقیق و پژوهش در دوره کارشناسی پاسخ دهیم.

وارد دنیای علم می شود و افراد بسیاری می توانند پاسخ سوالات مشابه خودشان را با مطالعه آن دریابند و به این ترتیب شما قدمی در جهت ارتقای علم و انتقال آن به نسل های آینده برداشته اید. پس پژوهش از این نظر اهمیت دارد که پله پله صورت می گیرد و درنهایت منجر به ارتقای علم می شود که البته همه این پله ها هم لزوماً باید فقط یک نفر طی کند. مسائل پژوهشی در کل برای این است که سوالات خود را که به دنبال وجود مشکلات در تمام ابعاد مختلف دنیای علم وجود می آید، بارهاکارهای مناسبی پاسخ دهیم و به کلام ساده تر برای زندگی بهتر و حل مشکلات است و در هر زمینه ای هم قابل اجراست.

دکتر حقانی: درس خواندن و علم و پژوهش وقتی مفیدتر واقع می شود که بتواند باعث حل مشکلات شود؛ یعنی اگر پژوهش مابه سمتی برود که بتواند مشکلی را از جامعه حل کند حتی اگر آن مشکل خیلی کوچک و جزئی باشد بسیار ارزش پیدا می کند و اساساً پژوهش برای حل مشکلات و پاسخ به سوالات است.

(۲) به طور کلی پژوهش در آینده تحصیلی و کاری دانشجویان چقدر موثر است؟ فعالیت در این حیطه دانشجویان را صاحب چه امتیازاتی میکند؟

دکتر متولی: از محاسنی که به عنوان نتیجه از فعالیت در محور تحقیق و پژوهش حاصل میشود میتوان در وهله اول به(۱) فرآگیری تکنیک قبل از وارد شدن به محیط کار اشاره کرد. در وهله بعد میتوان (۲) دانش اندوزی را مورد توجه قرار داد به عنوان یکی از نتایج حاصل فعالیت در این حیطه. دانشجو همیشه باید به فکر دانش اندوزی و تثبیت دانش خود باشد و در قدم اول به علوم تئوریکال دروس خود سپس به جنبه های عملی اشراف پیدا کند زیرا اصل قدم گذاشتن در علوم پژوهش، داشتن پایه قوی علمی هست! این اصل باید نهادینه شود در دانشجویان ما و قبل از اینکه وارد فعالیت آکادمیک تحقیق و پژوهش شوند به طبقه بندی دانش خود پردازنند. به علاقه مندی اشاره کردم؛ چه موقع مابه موضوعی علاقه نشان میدهیم؟ زمانی که مهارت و دانش مادر آن زمینه قابل توجه باشد.

در آن زمینه یا رشته ممارست داشته ایم، به اکثر جنبه های تئوری و عملی آن زمینه مسلط هستیم و حاصل این علاقه مندی و(۳) مهارت ما این میشود که ما در آن زمینه (۴) خلاق میشویم پژوهش باعث خلاقیت و مهارت مایمیشود و مابه این موارد حتی بعداز فارغ التحصیلی، در محیط کار خود هم احتیاج داریم. مهارت در آینده شغلی حرف اول رامیزند و با وارد شدن به عرصه های مختلف علمی پژوهش در دانشگاه کسب میشود. پس دانشجو نباید منفعل باشد زیرا مهارت تعیین کننده برتریت دانشجویان در خارج از دانشگاه است! اشخاص تحقیق و پژوهش جدای از حرفه مان نیست.

دکتر تمدن: در پژوهش مانیاز به ابزار هایی داریم. برای داشتن ابزار ها باید یادگیری انجام شود بنابراین مدنظر تان باشد که پژوهش این نیست که فارغ از آموزش باشد. شما در پژوهش دانشی رایاد میگیرید و بعد یاد میگیرید که از ابزار ها چگونه استفاده کنید تا به یک سوال علمی پاسخ دهید. بنابراین آمیخته ای از آموزش هست اما در خطی وسیع تر انه فقط وسیع بودن سطح بلکه با توجه به موضوعی که در دست داریم، دید شما را نسبت به آن موضوع عمیق تر میکند. از جمله ابزار هایی که در این بحث برای ما کاربرد دارند میتوان به ابزار های آماری، کشیدن نمودار ها و همچنین ابزار های الکترونیکی آن مبحث اشاره نمود. در کنار بحث ابزار معقوله مهم و بالرzes یادگیری تکنیک نیز وجود دارد و

(۱) مسئله اولی که مطرح کردیم، توضیح کلی و معرفی مقوله پژوهش و تحقیق بود. از اساتید خواستیم تا برای ما معنی و مفهوم پژوهش و تحقیق را واشکافی کنن و بدانیم که این شاخص اصلاحه چه معنا است؟

دکتر متولی: پژوهش شاخصی است که نهاد بشر با آن آمیخته است؛ به طور کلی در کشور ما جنبه های مختلفی دارد و به معنای جست و جو کردن است. در تمام مراحل زندگی ما چرا های بسیاری وجود دارند و پژوهش باعث میشود که تعداد این چراها کم و طبقه بندی شوند و نتایجی که از این پژوهش ها به وجود می آیند، به علمی ثابت و پایه تبدیل میشوند که جزو دانش بشر به حساب می آیند! در تکست بوک ها، بسیاری از مباحث مطرح شده حاصل محور تحقیق و پژوهش در علوم و سال های مختلف است. پس پژوهش شاخصی است که برای ما دانش سازی میکنده این صورت که فرضیه مطرح شده را در راستای تبدیل آن به نظریه هدایت میکند و نظریات را در قالب تئوری برای ما بیان میکنند. این پروسه ممکن است منتهی شود به مقاله ای با تعداد صفحات ۵ الی ۱۵ صفحه.

مقاله در واقع دستاوردهای کوچکی است که هدف این دستاوردهای کوچک رسیدن به جواب یک چرایی است. چرا که این مسیر با یک سوال پژوهشی آغاز میشود که به عنوان تایپیک یا عنوان پژوهشی مورد استفاده قرار میگیرد. پس از سوال آغاز میشود! سوال ما را میرساند به عملیاتی که مبتنی است به علوم و دانش اولیه و بعد نیازمند ابزار و روش هایی است. در نهایت این نتایج جمع میشوند و تبدیل به تکست بوک ها و فرننس های معتبر میشوند و از همین جامیتوان به جایگاه پژوهش در علم پی برد. پژوهش برای رفع تکلیف یا پرستیز و ژست اجتماعی نیست

دکتر تمدن: اگه بخواهیم حقیقت پژوهش را موشکافی کنیم ما به عنوان یک جست و جو گراز پدیده های اطرافمان مسئله ای در ذهنمان شکل میگیرد و در قالب سوال مطرح میشود؛ پرسه ای که طی میکنیم برای پاسخ دادن به سوال میشود پژوهش! حالا در علوم پزشکی طبیعتاً این مسائل بر میگردد به علوم بهداشت، درمان، آموزش، پیشگیری، مانیتور درمان و تشخیص ها.

دکتر فردید: برای یک کار پژوهشی خوب باید براساس شواهد معتبر علمی و روش های تحقیق درست و آزمایش های عملی مطابق استانداردهای جهانی در آزمایشگاه عمل کرد و نتایج به دست آمده به طور دقیق آنالیز شوند و گزارش نویسی صورت گیرد و مورد بحث واقع شود و به تایید چندین نفر اساتید متبحر بررسد و در مجلاتی ثبت شود و در نهایت به عنوان اطلاعاتی مستند و معتبر در data base ها ثبت شود و تبدیل به یک مقاله علمی شود. پژوهش بسیار دشوار و در عین حال زیبات است چون به دنبال طرح سوالی به عنوان دغدغه ذهنی شما و تلاش برای پاسخ به آن، شروع می شود. برای شروع، ابتدا باید تمام مقالات موجود در دیتابیس های جهان را برای یافتن پاسخ پرسش خود بررسی کنید. اگر جوابتان را در آن ها یافتید یعنی قبل از روی این موضوع، تحقیق و بررسی صورت گرفته و دیگر نیازی به دوباره کاری نیست ولی اگر جوابی پیدانکردید، باید خودتان برای یافتن آن اقدام کنید و به این ترتیب سوال شما، به یک سوال پژوهشی تبدیل و وارد مرحله پیاده سازی و اجرا می شود و شما باید با الگو گرفتن از روش های سایر محققین موفق برای رسیدن به نتایجی مشابه عمل کنید.

این کار را پروپوزال نویسی و یادگیری و اجرای روش تحقیق می گویند که پس از نوشتتن آن، ما تازه یک محقق می شویم و سپس از مراحل کار، گزارش نویسی کرده و آن را به صورت مقاله ای ثبت می کنیم که

■ **دکتر فردید:** دانشجو زمان ورود به دانشگاه، در همان ترم اول با حجم زیادی از موارد و تجربه های جدید روبه رو می شود و از لحاظ اجتماعی وارد یک سطح بالاتر و محیط جدیدتری می شود پس با چالش هایی رو به رو است که معمولاً به خاطر آن ها اکثرا در ترم اول دچار افت تحصیلی می شوند؛ پس توصیه ما این است که دانشجو در ترم اول، خود را در گیر فعالیت های فوق برنامه نکند و اجازه دهد که مدتی بگذرد تا با محیط جدید آشنا شود و خودش را پیدا کند و با شرایط جدید و فرق پیدا کند و سپس فعالیت در این زمینه ها را آغاز کند. در باشگاه پژوهشی بستری برای آموزش های اولیه به دانشجویان فراهم شده است تا آموزش های مورد نیاز دانشجویان در مسیر پژوهش را به آن ها بیاموزد و دیدگاه علمی و پژوهشی به آن ها بخشد و دانشجویان علاقه مند به این حیطه، می توانند عضو این باشگاه شوند که سریع ترین و استاندارد ترین راه برای شروع مسیر پژوهش است و در آن فعالیت کرده و مهارت های پژوهشی را به صورت پایه ای و اصولی و استاندارد کسب کنند و در پایان هر دوره هم گواهی هایی رسمی دریافت کنند که برای آینده آن ها مفید است.

■ **دکتر حقانی:** بهترین و سریع ترین راه، کمیته های تحقیقاتی است که زیر نظر معاونت پژوهشی است. نمی توان یک کار پژوهشی را از ابتدای به یک دانشجویی که تازه از محیط دبیرستان وارد محیط جدید دانشگاه شده، محول کرد و ابتدای نیاز است که دانشجو، مهارت های پژوهشی لازم را به دست آورد و با پژوهش در حوزه آکادمیک آشنا شود و بهترین راه برای آموزش این مهارت ها، باشگاه های پژوهشی و کمیته های تحقیقاتی هستند. دانشجویان علاقه مند پس از کسب این مهارت ها، در صورت علاقه و استعداد، می توانند به عنوان عضوی ساده وارد تیم های پژوهشی شوند تا بیشتر با پژوهش از طریق همگروهی ها و اساتید خود آشنا یابند.

۴) به نظر شما چه بستر و امکاناتی برای فعالیت دانشجویان در حیطه تحقیق و پژوهش باید فراهم شود؟

■ **دکتر متولی:** پیشنهاد من به این صورت است که برای دانشجویان علاقه مند کارگاه های آموزشی برگزار شود؛ به ترتیب کارگاه های موتور های جست و جو و سرچ، پروپوzaل نویسی، مقاله نویسی و نگارش، دیزاین و رفرنس نویسی، شناختن انواع مقاله و آشنایی با زورنال ها و نحوه سابمیت کردن مقالات. هر کاری الفبای خاص خود را دارد و برای انجام آن باید الفبا و ابزار مورد نیاز را یاد گرفت، سپس به سمت علاقه مندی و اساتید مورد نظر میتوان حرکت کرد. داشتن مشارکت از سمت اساتید و همکاری از طرف دانشجویان میتوان به این راه، برای دانشجویان under graduate تحقیق بخشد. در این راه، دانشگاه بهتر میتواند دانشجویان را هدایت و بستر مناسب را فراهم کند.

■ **دکتر تمدن:** ما در اغلب دانشکده ها باشگاه های دانشجویی را داریم که از طریق این باشگاه ها و کمیته تحقیقات دانشجویی که خیلی خوب دانشجویان را حمایت میکنند این بستر فراهم میشود و طبق تجربه ها این رامیبینم که دانشجو در وله اول خود باید علاقه مند باشد. و جالب اینجا هست که در بین دانشجویان در مقاطع under graduate و post graduate کمتر رغبت مشاهده شده و شاید به این علت باشد که دانشجویان کمیته تحقیقات را نمیشناسند و باید بیشتر موضوع برای بچه هاروشن شود. فعالیت در کمیته تحقیقات داری گواهی معتبر برای دانشجویان است که به کارشان اعتبار میبخشد.

سپس انتالیز کردن روش ها؛ و تایین جام مشخص شد که تحقیق و پژوهش به چه میزان گستره است برای یادگیری دانش و مهارت، که در نهایت خروجی این محور تبدیل به مقالات، سمینار ها و ... میشود. پ

■ **دکتر فردید:** برای دانشجویان مقاطع ارشد و دکتری، پژوهش بسیار خوب و ضروری است و اساساً این دو مقطع براساس پژوهش و تحقیق است ولی برای دانشجویان کارشناسی در کنار مدرک تحصیلی خودشان، اگر با مهارت های پژوهشی نیز آشنا شوند و در این حوزه فعالیت کنند، سود بیشتری از دوران تحصیلی خود خواهند برد و بزرگترین ثمره اش این است که دانشجویان با آگاهی و علاقه و انگیزه بیشتری مشتاق به ادامه تحصیل در مقاطع بالاتر می شوند و در مقاطع بالاتر هم این دانش کمک شایانی به پیشرفت و موفقیت سریعتر آن خواهد کرد و نیز نگاه پژوهشی به دانشجو می دهد و سبب می شود که دانشجو حتی درس های آموزشی خود را هم با دید بهتر و صحیح تری یاد بگیرد و با علاقه بیشتری آن ها را درآنبال کند.

■ **دکتر حقانی:** مسلمان پژوهش برای دانشجویان تاثیر بسیار زیادی دارد. شما آموزش های تئوری را همیشه و در هر مقطعی (دبستان - راهنمایی - دبیرستان - دانشگاه) فرا گرفته اید ولی وقتی این آموزش ها را در یک حوزه مشخص عملی کنید، مسلمان تازه آن ها را درک می کنید و دلیل اهمیت خواندن و دانستن آن ها را می فهمید و به تاریخچه و عقبه آن ها پی می برد. پژوهش هم راهی برای به تحقق رساندن همین آموزش هاست پس برای گستره تر کردن فکر و اندیشه دانشجویان و مهارت یافتن آن ها بسیار اهمیت دارد.

(۳) دانشجویان به چه صورت میتوانند وارد این حیطه شوند؟ پیشنهادات لازم برای شروع این حیطه به دانشجویان علاقه مندان چیست؟

■ **دکتر متولی:** در ارتباط با دانشجویان under graduate علاقه مند به پژوهش، لازم است که به اساتید یا مجمع علمی مورد نظرشان مراجعه داشته باشند؛ حیطه علاقه مندی خود را مشخص کنند و طبق صلاح دید اموزشی در هر دانشکده ای، دانشجویان یا به صورت مستقل توسط اساتید به کار گرفته میشوند و یا در کنار دانشجویان ارشد یا تحصیلات تکمیلی مراحل پژوهش را از ابتدای تا انتهای فرامیگیرند. لازمه این امر مشخص کردن علاقه مندی، تثبتیت دانش پایه ای، سنجیدن توانایی خود و فرآگیری ابزار های مورد نیاز برای شروع تحقیق و پژوهش است. یکی از راه های پیشنهادی برای شروع این شاخص با عضویت و فعالیت پژوهشی دانشجویان در کمیته تحقیقات دانشجویی دانشگاه است با مسئولیت جناب اقام پارسا.

■ **دکتر تمدن:** در درجه اول دانشجویان با یکی از اساتید لینک بشوند. چون در ابتدای این مسیر سخت است؛ از این نظر که راه را نمیشناسند. استاد مورد نظر دانشجو را هدایت میکند به سمت مقاله خواندن در فیلد مورد علاقه شان و سپس نحوه سرچ کردن که چطور از ابزاری های سرچ مورد استفاده کنند، ساختار های مقالات را باید بشناسند، انواع مطالعات یاد گرفته شود و سپس با استاد موضوع و تاپیکی انتخاب شود. دانشجویان میتوانند در کنار بهره گیری از اساتید، از کتاب های سبک و کم حجم نوشته شده که مرکز نشر دانشگاه خودمان هم دارد استفاده کنند که به صورت زیبایی این ساختار ها توضیح داده میشوند و میتواند برای شروع کار مفید واقع شوند.

■ **دکتر تمدن:** اینطور بگوییم پژوهشگر، پژوهش انجام نمیدهد که CV و رزومه قوی کند. بر میگردد به اصل مشکلات جاری ای که با کمک پژوهش میتواند حلش کند. اما خروجی پژوهش خود به خود CV را قوی میکند. بنابراین دانشجویان عزیز مد نظرشان باشد که ما برای داشتن CV پژوهش نمیکنیم ولی بعد از فعالیت در این حیطه CV دانشجو قوی می شود.

■ **دکتر فردید:** باشگاه پژوهشی در واقع نوعی مرکز رشد محسوب می شود که دانشجو را ارتقا می دهد. دانشجو در هر قسمتی از کمیته تحقیقات هم که فعالیت کند، باز به عنوان فوق برنامه و کار پژوهشی برایش محسوب می شود و می تواند بابت آن از معاونت پژوهشی، گواهی معترض دریافت کند که رزومه ای برای او می شود. غیر از رزومه، این باشگاه، نگاه دانشجو را از نگاه آموزشی محور خارج می کند و با فعالیت ها و افق های بیشتری آشنا می کند. در دوره کارشناسی یک سری دروس آموزشی، پایه هستند ولی دانشجویان اهمیت و ضرورت خواندن آن ها را در کنند در حالیکه هر یک واحدی که در دوره درسی هر رشته گذاشته شده با فکر بوده و مسلمان در آینده کاری، دانشجو از آن استفاده خواهد کرد و پژوهش، این دیدگاه را به دانشجو می بخشد. دانشجو در دوره کارشناسی هر کاری انجام دهد به عنوان رزومه برایش محسوب می شود. پژوهش برای شروع مقطع فوق لیسانس، برای آموزش لیسانس ضروری نیست زیرا خود مقطع فوق لیسانس، برای آموزش مقاله نویسی است. پس دانشگاه های خارج از کشور هم امتیاز چندانی برای مقاله و پژوهش در پذیرش مقطع فوق لیسانس در نظر نمی گیرند بلکه این ها برای پذیرش مقطع دکترا اهمیت دارند. حداقل فایده پژوهش در مقطع لیسانس، افزایش دانش و مهارت دانشجو برای مقطع فوق لیسانس و درنتیجه جلوتر افتادن او نسبت به هم دوره ای های خود است. پس توصیه من به دانشجویان این است که خیلی در فکر رزومه نباشند بلکه بیشتر در پی یادگیری پژوهش و مهارت های کاربردی باشند.

■ **دکتر حقانی:** در تمام کشورهای پیشرفته دنیا، علوم پایه به تنها یک مد نظر نیست که شما صرفا علوم پایه محض بلد باشید بلکه هم در آن کشور ها و هم در کشور خودمان به دنبال افرادی هستند که اصطلاحاً آچار به دست باشند یعنی دانستن فنون اهمیت دارد در پژوهش هم چنین است و اگر شما فن پژوهشی بلد باشید به مراتب بازار کار تان نسبت به فردی که فقط از لحاظ تئوری قوی است ولی مهارت استفاده از آن دانش را ندارد، بیشتر خواهد بود. پس به دنبال آموزش مهارت ها و به کارگیری درست آن ها باشید زیرا این ها می تواند رزومه بسیار خوب و پرباری برای شما به ارمغان آورد که می توانید از آن ها هم در مقطع بالاتر تحصیلی در کشور خودتان و هم برای پذیرش در دانشگاه های سایر کشورها استفاده کنید.

۶) نمره و معدل آیامانع و یافیلتری برای دانشجویان در ورود به عرصه تحقیق و پژوهش است؟

■ **دکتر متولی:** نمره ای که بتواند به درستی دانش را ارزیابی کند بله مهم است. چون همانطور که قبل از هم گفتم این عرصه نیازمند دانش تثبیت شده است. من به دانش اعتقاد دارم به جای نمره ولی به هر حال نمره از عواملی است که دانشجو بتواند اعتماد استاد را در ابتدای راه جلب کند اما ملاک نیست چرا که افراد میتوانند؛ به شرط داشتن علاقه، دانش و خواستن!

■ **دکتر فردید:** دانشجوی علاقه مند، پس از کسب مهارت های لازم، می تواند این علاقه را با اساتید خود مطرح کند تا به کمک آن ها و پشتکار خود به هدفش برسد. البته پژوهش مناسب همه نیست و توانایی ها و استعداد ها و مهارت های ویژه ای را می طلبد که درصد کمی از افراد این پتانسیل ها را دارند ولی با کمک کمیته های تحقیقاتی این درصد می تواند افزایش پیدا کند. دانشگاه نیز تسهیلاتی برای این دانشجویان در نظر گرفته است از جمله آموزش های رایگان به دانشجوها و اعطای اعتبارات و امکانات و هزینه های لازم، حمایت اساتید، بازدید ها، کنگره ها و ... حتی اگر یک یا گروهی از دانشجویان در پژوهش پتانسیل لازم را داشته باشند و خوب عمل کنند، اساتید می توانند آن هارا به عنوان کمک تیم تحقیقاتی در کارهای تحقیقاتی خودشان هم وارد کنند که این هم خودش نوعی حمایت محسوب می شود.

■ **دکتر حقانی:** قبل از اینکه زیرساختی از طرف دانشگاه یا جامعه فراهم شود، باید دانشجو در تصمیم خود مصمم بوده و اراده و انگیزه و همت لازم و کافی برای انجام پژوهش را داشته باشد. زیرا در انجام کار تحقیقاتی، مطمئناً سختی ها و ناملایماتی پیش روی دانشجو خواهد بود و حتی در بسیاری از موارد ممکن است تلاش های طولانی مدت فرد، منجر به شکست شود، به همین خاطر داشتن روحیه خستگی ناپذیری و پشتکار از شروط اساسی برای انجام فعالیت پژوهشی از طرف پژوهشگر و دانشجو است اما برای انجام کارهای تحقیقاتی و آزمایشگاهی، مسلماً امکانات و تجهیزاتی نیز نیاز است که این زیرساخت ها، در قالب آزمایشگاه های تخصصی یا مرکزی و ... از طرف دانشگاه ها فراهم می شود و در اختیار دانشجویان قرار می گیرد. از نظر جامعه نیز، دانشجو و محقق باید نیاز های روز جامعه را به خوبی بشناسند و در جهت رفع آن ها با انجام کارهای تحقیقاتی گام بردارند و در این مسیر می توانند از راهنمایی های اساتید و امکانات دانشگاه نیز بهره مند شوند.

(۵) فعالیت و تمرکز در حوزه پژوهش تا چه اندازه برای CV و رزومه دانشجویان مفید است؟

■ **دکتر متولی:** این معقوله ای است که برای اقدام به تحصیلات و کار در خارج از کشور و همچنین مصاحبه های دکتری برای دانشجویان ارزشمند و مفید است. آن هم طبق شرایطی! یعنی به این صورت نیست که شما انبوهی از مدارک ارائه دهید و مورد قبول واقع شوید؛ مصاحبه های طولانی و دقیقی در این پروسه انجام میشود که دانشجو در طی این مصاحبه ها باید اثبات کند CV و رزومه اش تا چه اندازه گواه مهارت ها و فعالیت هایی است. قوی بودن در این عرصه کمک کننده است اما باز هم به شرط مهارت همینطور در مصاحبه های دکتری که در ایران برگزار میشود رقابت های سختی وجود دارد برای وارد شدن به مقطع دکتری و از جمله عوامل تاثیر گذار در این محاسبه ها تعداد مقالات و توانایی ارائه آن ها است. همچنین برای ورود به عرصه های شغلی هیئت علمی و مراکز آموزشی و پژوهشی دانشگاه ها نیز این رقابت وجود دارد و اینبار هم CV و رزومه در کارنامه دوره دانشجویی حائز اهمیت است. پس به طور کلی CV و رزومه ای که دانشجویان از خود ارائه میدهند بسیار مهم است و این معقوله اگر از مراحل پایین تر و دوره کارشناسی آغاز شود راه را برای آینده دانشجو در این مقاطع هموارتر میکند. چه بهتر است همانطور که به دانش و مهارت اکادمیک تاکید دارم که اشراف پیدا کنید در حیطه پژوهش نیز همینطور باشد. پژوهش دکور نیست، با زندگی ما عجین شده است و عزیزان ما در مقطع کارشناسی این را فراموش نکنند.

دکتر تمدن: فرست ها در عین محدود بودن نامحدود نیست. دانشجویان وقت را ز دست ندهند و این خیلی حیاتی و مهم است. من در هنگام ورودم به دانشگاه بسیار مطالعه میکردم و هنوز تا هنوز است از پشتونه مطالعات بیست و چند سال پیشی که داشته ام استفاده میکنم. بنابراین درست است که عمر را در از مدت میبینیم اما فرصت های زیادی نداریم و دانشجویان از این فرصت ۴ ساله کارشناسی استفاده کنند و نهایت تلاش خود را به کار گیرند و با علمی خود را بسیار بالا ببرند. دانشجویان مادر قیاس با دانشجویان خارجی مطالعه حداقلی دارند. بیشتر دانشجویان ما متاسفانه به خواندن جزو در شب های امتحان بسندند. میکنند در صورتی که لازمه دوره دانشجویی مطالعه بالا همراه با رفرنس ها است زیرا مطالب اصلی در کتاب ها قرار دارند و این ملزم آن است که دانشجو وقت بیشتری برای دانش اندوزی قرار دهد. ورودی های ذهنمن را به عوامل مخدوش کننده آموزش بیندیم از جمله فضاهای مجازی! هرچه ورودی های ذهن را کمتر کنیم این امکان فراهم میشود که تمرکزمان روی مطالب علمی بیشتر شود. این اتفاق باید طی آموزش ۴ ساله صورت بگیرد. چون یادگیری به یکباره نیست؛ به مرور و نامحدود و همیشگی است.

دکتر فردید: اول از همه سعی کنید آموزش را جدی بگیرید و از زیر آن در نروید چون ضرر ش را خودتان خواهید دید و این آموزش ها در همه جای دنیا به کار شما خواهد آمد. موقفيت شما به میزان تلاش شما بستگی دارد. هیچ تلاشی بی موقفيت نمی ماند. درس های دوره کارشناسی، دروس استانداردی هستند که همه جای دنیا تدریس می شوند و محتوای اصلی آنها مشترک است و تنها منابع آنها متفاوت است. سطح آموزش در ایران در دوره لیسانس و فوق لیسانس واقع سطح خوبی است و دانشجویان در این دوره کم و کسر ندارند ولی فقط شکل آن را نمی پسندند. پس درس ها باید جدی گرفته شوند و خوب فراگرفته شوند جوری که برای همیشه برای شما قابل استفاده باشند و در کنار این، اگر پژوهش هم انجام بشود به آینده شما کمک شایانی می کند و دید شما را نسبت به ادامه تحصیل و نیز درس های علمی خودتان بازتر می کند.

دکتر حقانی: حیطه پژوهش در کنار تمام جذابیت هایی که دارد، مطمئناً سختی های خاص خود را نیز به همراه دارد. دانشجویان عزیز، یادتان باشد که شرط لازم و اساسی برای انجام تحقیق و کار های پژوهشی، داشتن انگیزه و پشتکار و علاقه و روحیه خستگی ناپذیر و نیز داشتن استادی با تجربه و عالم به حیطه تخصصی ای که شما روی آن کار می کنید به عنوان راهنمای و مشاور است که شما باید از نظر علمی، تابع او باشید و به راهنمایی هایش توجه لازم را داشته باشید. امیدوارم روز به روز بر تعداد دانشجویان علاقه مند به تحقیق و پژوهش افزوده شود و ماستید هم سعی می کنیم تا جای ممکن مشکلاتی که در این راه وجود دارد را حل کنیم.

با سپاس از اساتید عزیز، که ما را در انجام این مصاحبه یاری کردند.

دکتر تمدن: از پژوهش صرف نظر کنیم و من سوال را اینطور بپرسم: (اگر دانشجویی در کارنامه خود نمراتی خوب نداشت، این دانشجو چقدر مورد قبول است؟). واقعیت این است که انجام یک آزمون، کاری است آماری که از مجموع مطالب ارائه شده سوالاتی را مطرح میکنیم برای دانشجویان و دانشجو بر اساس مطالبی که مطالعه کرده است پاسخگو میباشد و سپس بر اساس ارزشیابی های انجام شده نمره حاصل میشود. اینجور که نمره صرف ملاکی باشد برای اینکه دانشجو تایید شود یا نه. البته که همه دوست دارن محصول خوبی داشته باشند و هیچ کس دوست ندارد فعالیتی داشته باشد که نتیجه آن ضعیف و بدی باشد. بنابراین به این سوال اینطور جواب میدهم که نمره مهم است اما تایید کننده صرف نیست. در قیاس دانشجویان میتوان به این صورت مطرح کرد که دانشجویی که نمرات قابل قبول تری دارد به احتمال فعالیت قوی تری از خودنشان دهد در زمینه های پژوهشی، زیرا فعالیت های پیگیری است.

دکتر فردید: معمولاً دانشجوهایی که از لحاظ درسی قوی هستند، پژوهشگر های خوبی هم می توانند بشوند زیرا وقت و تلاش بسیاری را صرف می کنند و این نشانگر این است که آن ها در همه کار دیگری میتوانند پشتکار به خرج دهند. البته این مساله لزوماً همیشه برقرار نیست. اگر کسی در کنار درس و آموزش، در پژوهش هم تلاش کند خیلی خوب است مشروط بر آنکه که آموزش و درس را رها کند که فقط به کار های پژوهشی بپردازد و تک بعدی عمل کند. داشتن معدل بالا هم نگاه شخصیتی دانشجو را در حین تحصیل تعیین می کند و اساتید روى وى حساب ویژه ای باز می کنند و هم نشانگر موقفيت بیشتر این دانشجویان در مقاطع تحصیلی بالاتر است و هم در حیطه کاری و استخدام نیز امتیاز ویژه ای محسوب می شود. پس درس آموزشی اولویت اول و پژوهش اولویت دوم است و با مدیریت درست می توان در هردو موفق شد و نباید درس به بهانه قوی تر کردن رزومه، فدای فعالیت های فوق برنامه شود. فردی اگر دکتری هم بگیرد باز هر جا که برود به پرونده اونگاه می کنند که معدل لیسانس هم ضمیمه همین پرونده است. پس معدل همیشه با شماتی و شناسنامه شما می شود پس برای آن وقت بگذارید.

دکتر حقانی: بی توجهی به دروس اصلی دوره کارشناسی به بهانه پژوهش اصلاً کار درستی نیست. در هیچ کجا دنیا از دانشجوی کارشناسی کار تحقیقاتی نمی خواهد. کار تحقیقاتی بلد بودن ایده آل است ولی زمانی که شما آموزش را جدی بگیرید و در سطح بالایی در درس های آموزشی و دروس اصلی خود باشید و معدلاتان بالا باشد، آن وقت کار پژوهشی به عنوان یک فعالیت فوق برنامه می تواند به روزمه شما کمک کند. اگر پژوهش بخواهد به وظیفه اصلی دانشجو که درس خواندن است لطمه بزنند اصلاً توصیه نمی شود. کار شماره اولویت اصلی درس خواندن برای معدل های بالا و بعد از آن پژوهش است.

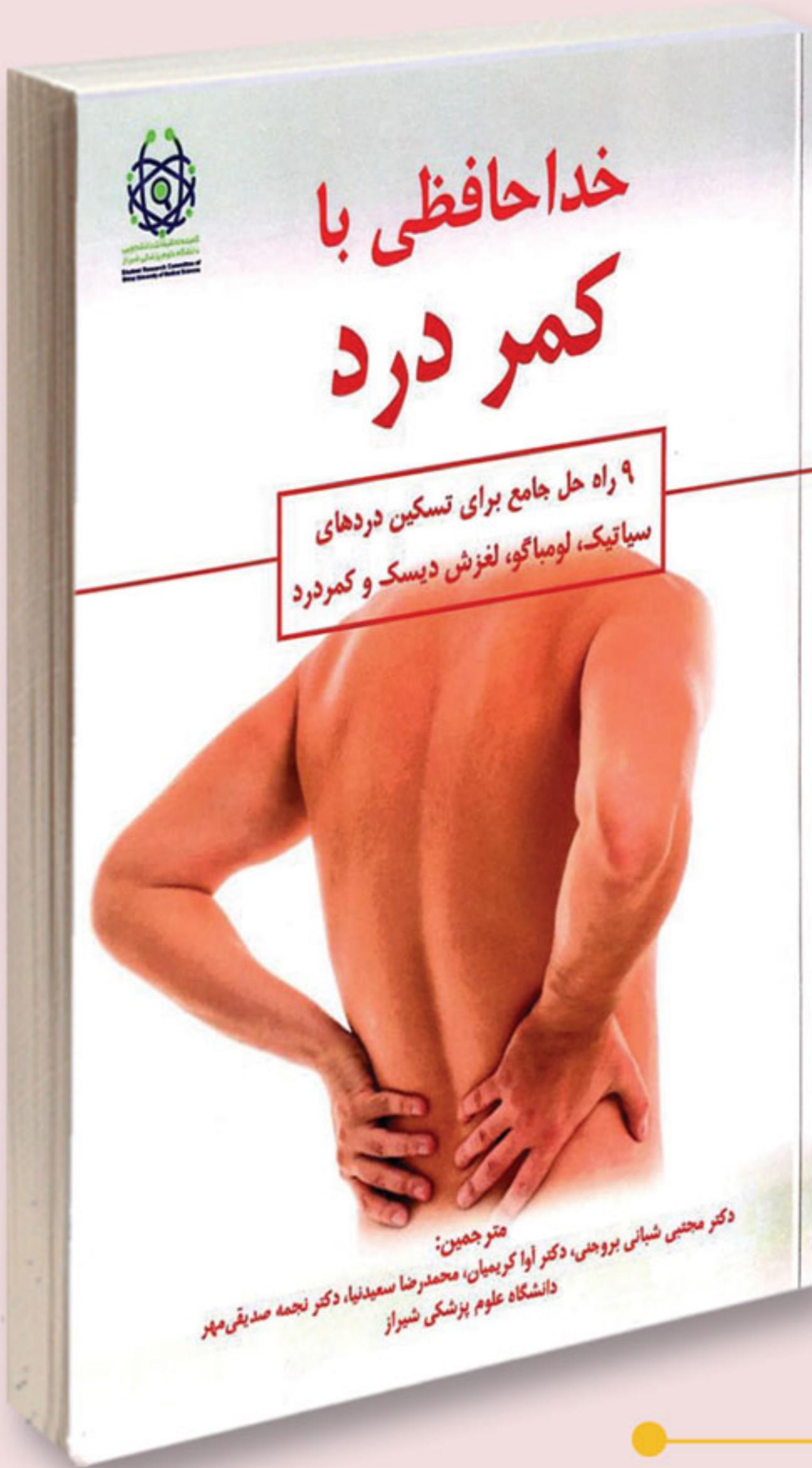
حرف آخر:

دکتر متولی: علاقه هایتان را پیدا کنید. آن چیزی که شما را زندگ نگه میدارد عشق و علاقه است. عشقتان ریشه پیدا میکند، از زندگی خسته نمیشود و دیگران را نیز علاقه مند میکنید به زندگی... هر کسی میتواند هر کاری را که خواستارش است انجام دهد!

بخش ششم

معرفی کتاب

خدا حافظی با کمر درد

محمد رضا سعیدنیا
m.rezasaeednia@gmail.com

BYE-BYE BACK PAIN

9Holistic Solutions for Relief from Sciatica
Lumbago, Slipped Disc, and Backache

اگر چنانچه از کسرورد مزمن رنج می‌برید و یا اگر اخیراً به کمرتان انسپ وارد شده‌بیرون شک درد آن بر زندگی روزمره شما تأثیر فراوانی خواشید است. کتاب «خدا حافظی با کمر درد» (Bye-Bye Back Pain) راه حل‌های ساده و ملهم برای تسکین دردهای سیاتیک، لومباگو، لغزش دیسک و کمر درد دارد. این کتاب نوشته دکتر گریس واکر گری (Dr. Grace Walker Gray) پژوهشگر، فیزیوتراپیست، کاردمانگر و متخصص تقدیب بالینی است که تا حال توانسته بیش از ۲۰۰۰ هزار نفر را که به دردهای کمر دچار بودند با همین روش‌های ذکر شده در این کتاب درمان کند.

ما با همسکاری گروه تحقیقات دانشجویی دانشگاه علوم پزشکی شیراز می‌کردیم که این کتاب جامع و کامل‌کاربردی را به بیانی شیوه و روان ترجمه کنیم و از این طریق در دسترس عموم افزاد جامعه قرار دهیم.

Book by
Dr. Grace Walker Gray

باشگاه پژوهشی دانشجویان دانشکده پیراپزشکی شیراز در سال جاری نیز در انتشار کتاب دانشجویی قدم برداشته است. کتاب «خدا حافظی با کمردرد» حاصل کار تیمی تعدادی از دانشجویان مقاطع ورشته‌های مختلف دانشگاه می‌باشد که در میان ایشان، آقای محمد رضا سعیدنیا، یکی از دانشجویان کارشناسی ارشد خون‌شناسی دانشکده عضو فعال و پرتلاش کمیته تحقیقات دانشجویی حضور داشته‌اند.

در ادامه به معرفی کتاب مورد اشاره به قلم دکتر مجتبی شبانی بروجینیکی دیگر از نویسنده‌گان این کتاب می‌پردازیم؛ درد کمریکی از بدترین دردهایی است، که هر شخص می‌تواند در زندگی خود تجربه نماید. بسیاری از بیماران به دنبال کمر درد از انواع مختلف داروهای ضد درد و التهاب و تمرینات فیزیکی برای رهایی از درد خود استفاده می‌نمایند، که اغلب هزینه‌های بسیار و نتایج ناامیدکننده‌ای را برایشان به همراه خواهد داشت. کتاب پیش رو ترجمه کتاب Bye-Bye Back Pain نوشته دکتر گریس والکر گری فیزیوتراپیست آمریکایی است. این کتاب به گونه‌ای نگارش شده است، که بیمار در ابتدا با ماهیت بیماری خود به خوبی آشنا شود، و در ادامه با نجات تمریناتی که به شیوه‌ای آسان و همراه با تصویرات مناسب در کتاب ارائه شده وضعیت خود را بهبود بخشد و نهایتاً با اصلاح سبک زندگی و اصول‌های تغذیه‌ای و سایر روش‌های درمانی ارائه شده در کتاب وضعیت بهبود یافته خود را حفظ نموده و به روال عادی زندگی خود باز گردد. امیدوارم که خواندن این کتاب سبب تسکین علائم بیماران شده و از هزینه‌های گزاف درمانی وارده بر بیمار بکاهد.

در هر حرفه ای که هستید؛ نه اجازه دهید که به بدینی های بی حاصل آلوده شوید و نه بگذارید لحظات تاسف باری که برای هر ملتی پیش می آید، شمارا به یأس و نالمیدی بکشاند. در آرامش حاکم بر آزمایشگاه و کتابخانه هایتان زندگی کنید و فقط از خودبپرسید:

"برای یادگیری و خودآموزی چه کرده ام"
واین پرسش را آنقدر ادامه دهید تا به احساس شادی بخش و هیجان انگیز برسید که شاید سهم کوچکی در پیشرفت و اعتلای بشریت داشته باشد. اما هر پاداشی که زندگی به تلاشها یمان بدهد یا ندهد، هنگامی که به پایان تلاش هایمان نزدیک می شویم، هر کداممان باید حق آن را داشته باشیم که با صدای بلند بگوییم: "من آنچه را که در توان داشته ام، انجام داده ام"

"لوبی پاستور"

Paramedclub.sums.as.ir

